

10^ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΓΚΑΙΡΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΨΥΧΩΣΗ

Φορέας διοργάνωσης

www.psychosis2024.gr

11-13
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
2024

Ξενοδοχείο
Amalia

ΒΙΒΛΙΟ ΠΕΡΙΛΗΨΕΩΝ

Χαιρετισμός

Αγαπητοί Συνεργάτες,

Όπως γνωρίζετε, η σύσταση και λειτουργία των πρώτων μονάδων έγκαιρης παρέμβασης στην Ψύχωση (ΕΠΨ) στην χώρα μας, είναι πλέον γεγονός. Αποτελούν την πρώτη έμπρακτη αναγνώριση της Πολιτείας για επένδυση σε υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας που δεν στρέφονται απλώς στην αποκατάσταση της δεδομένης βλάβης που επιφέρουν οι σοβαρότερες των ψυχικών διαταραχών στην χρονιότητά τους. Κινούνται αντίθετα, προς την κατεύθυνση της κοινοτικά προσανατολισμένης έγκαιρης αναγνώρισης/πολυεπίπεδης παρέμβασης από τα πρώτα στάδια εκδήλωσης των σοβαρότερων Ψυχιατρικών Διαταραχών, στην ελαχιστοποίηση της πτώσης της λειτουργικότητας των νέων, στην υποστήριξη των οικογενειών τους και στις αρχές της ανάρρωσης/ανάκαμψης, κατευθύνσεις που ενστερνίζεται απόλυτα η διεθνής ψυχιατρική κοινότητα, δεδομένης της αποτελεσματικότητάς τους σε σχέση με την συνήθη κλινική πρακτική.

Συγχρόνως όμως, η νεοσύστατη παρουσία των μονάδων ΕΠΨ σε περιβάλλον ελλειμματικής ανάπτυξης και διασύνδεσης των υπηρεσιών ψυχικής υγείας στον τόπο μας επιφέρει σοβαρούς προβληματισμούς και προκλήσεις που δεν επιτρέπουν τον εφησυχασμό μας, αν επιθυμούμε την επέκτασή τους και την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί. Με άλλα λόγια η επιτυχία του εγχειρήματος της ΕΠΨ στη χώρα μας άπτεται όχι μόνο του εξειδικευμένου μοντέλου λειτουργίας της κάθε Μονάδας, αλλά και του τρόπου προσβασιμότητας, δικτύωσης, ορατότητας και συμπληρωματικότητας των συναφών υπηρεσιών.

Και μόνο για τους παραπάνω λόγους, ένα εναρκτήριο συνέδριο για την ΕΠΨ στην χώρα μας είναι επιβεβλημένο. Το «**1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση**» αντιμετωπίζει de facto ιδιαίζουσες προκλήσεις που απορρέουν ακριβώς από την νεοσύστατη παρουσία των Μονάδων ΕΠΨ στην εγχώρια πραγματικότητα, γεγονός που υπαγορεύει σε μεγάλο βαθμό και την θεματολογία του: Την ανάγκη ενημέρωσης των συναδέλφων στο χώρο της Ψυχικής Υγείας στις αρχές και πρακτικές της Έγκαιρης Παρέμβασης που δεν ακολουθούν την συνήθη ιατροκεντρική αντίληψη. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο στο «1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση» συμμετέχουν όλοι οι επαγγελματίες Ψυχικής Υγείας (ψυχολόγοι, ψυχοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, νοσηλευτές, κοινωνικοί λειτουργοί, επισκέπτες Υγείας) που αντιλαμβάνονται τη συμμετοχή και ενημέρωσή τους στις αρχές και λειτουργία της έγκαιρης παρέμβασης ως μονόδρομο για την πληρέστερη φροντίδα του ευαίσθητου αυτού πληθυσμού των συνανθρώπων μας και των οικογενειών τους. Την ανταλλαγή εμπειριών, την αξιοποίηση καινούργιων τεχνολογιών και την κοινή διαμόρφωση κατευθυντήριων οδηγιών αξιολόγησης και κλινικής πρακτικής μεταξύ των νεοσύστατων μονάδων. Την ενημέρωση για την τρέχουσα διεθνή ψυχοφαρμακολογική και ψυχοθεραπευτική πρακτική στην αντιμετώπιση των αρχόμενων Ψυχωτικών Διαταραχών. Τα παραπάνω θα ενισχύσουν με την παρουσία τους διεθνώς καταξιωμένοι προσκεκλημένοι συνάδελφοι.

Ως Πρόεδρος του «**1ου Πανελληνίου Συνεδρίου για την Έγκαιρη Παρέμβαση στην Ψύχωση**» είναι ιδιαίτερη χαρά μου να σας καλωσορίζω στο Ναύπλιο! Μαζί με την Επιστημονική Επιτροπή και την υποστήριξη σας φιλοδοξούμε να σας προσφέρουμε μία επικαιροποιημένη ενημέρωση των δεδομένων που αφορούν την πρώιμη ψύχωση, ώστε η ωρίμανση των νεοσύστατων υπηρεσιών μας να ανταποκρίνεται στα πραγματικά ζητούμενα των ωφελούμενων μας.

Με τιμή,

Νικόλαος Στεφανής

Καθηγητής Ψυχιατρικής

Διευθυντής Α' Πανεπιστημιακής Κλινικής ΕΚΠΑ

Αιγινήτειο Νοσοκομείο

Αναπληρωτής Διευθυντής ΕΠΙΨΥ

Οργάνωση

Σωρανού του Εφεσίου 2, Παπάγου, Αθήνα 11527
Τηλ: +30 210 6170804-5 | Φαξ: +30 210 6528354
Email: secretar@epipsi.gr

Οργανωτική Επιτροπή

Πρόεδρος:
Νίκος Στεφανής

Μέλη:

Φίλιππος Γουρζής
Στέφανος Δημητρακόπουλος
Δημήτρης Δικαίος
Κωνσταντίνος Κόλλιας
Πέτρος Λέκκος
Σοφία Μαρτινάκη
Βενετσάνος Μαυρέας
Μαρία Μπάστα
Βασίλειος-Παντελεήμων Μποζίκας

Ευάγγελος Ντούρος
Λήδα Ξενάκη
Μαρία Σαμακουρή
Νικόλαος Σμυρνής
Πενταγιώτισσα Στεφανάτου
Στέλιος Στυλιανίδης
Θωμάς Υφαντής
Νίκος Χριστοδούλου

Υπό την αιγίδα των

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

10 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΓΚΑΙΡΗΣ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
ΣΤΗΝ
ΨΥΧΩΣΗ

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

EA-01 | 14 έτη λειτουργία της Κινητής Μονάδας Ψυχικής Υγείας Γ.Ν. Αργολίδας: Αναδρομή στο παρελθόν και περιγραφή μελλοντικών στόχων

Αικατερίνη Γαμβρούλα, Μαρία Καπουράλου, Όλγα Γιάννου, Ευθυμία Νικολάου, Λεωνίδα Κολιγλιάτης, Κωνσταντίνος Μπακογιάννης, Βασιλική Ταραντίλη, Αρεζίνα Ασωμάτου, Γεωργία-Νεκταρία Πορφύρη

Ψυχιατρικό Τμήμα Γ.Ν. Αργολίδας-Ν.Μ. Άργους, Άργος

Εισαγωγή: Η Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Γ.Ν. Αργολίδας λειτουργεί στη Ν.Μ. Άργους από το 2008, ενώ απαρτίζεται από 3 κλιμάκια (Ακροναυπλίας, Κρανιδίου, Λυγουριού). Οι δράσεις του προσωπικού επεκτείνονται από τα Κέντρα Υγείας και τα Αγροτικά Ιατρεία, μέχρι τις κατ'οίκον επισκέψεις και τα προγράμματα Αγωγής Κοινότητας. Οι παραπομπές και οι διασυνδέσεις γίνονται μέσω προσώπων αναφοράς από τα Κέντρα Υγείας, από τοπικούς φορείς και υπηρεσίες των Δήμων, από τοπικούς φορείς και υπηρεσίες των Δήμων, από συλλόγους αλληλεγγύης με φιλανθρωπικό έργο, από το ΚΕΘΕΑ κι από τον Ερυθρό Σταυρό. Η ανάπτυξη των υπηρεσιών στοχεύει στην αποφυγή της ιδρυματοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού, στην αποφυγή της «περιπλάνησης» ασθενών καθώς και στην μείωση της κατάχρησης των υπηρεσιών υγείας.

Υλικό & Μέθοδος: Αναδρομική μελέτη και καταγραφή των παρεχόμενων υπηρεσιών της Κινητής Μονάδας Ψυχικής Υγείας Γ.Ν. Αργολίδας.

Αποτελέσματα: Κατά τα έτη 2022-2024, η Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Γ.Ν. Αργολίδας έχει αναλάβει θεραπευτικά 211 ασθενείς, εκ των οποίων 88 είναι άνδρες, 123 είναι γυναίκες, ενώ οι ηλικίες κυμαίνονται από 20-88 ετών. Διαγνωστικά το 40% των ασθενών φέρει διάγνωση σχιζοφρένειας, ενώ το 35% φέρει διάγνωση καταθλιπτικής διαταραχής. Χαρακτηριστικά να αναφέρουμε ότι μόνο για το έτος 2022-2023 οι καταγεγραμμένες συνεδρίες-παρεμβάσεις-κατ'οίκον επισκέψεις ανήλθαν σε 760.

Συμπεράσματα: 14 έτη μετά- παρά τις διαχρονικές ελλείψεις σε επιστημονικό προσωπικό- μαζί με τον όγκο των περιστατικών, αυξάνεται και η εμπιστοσύνη της τοπικής κοινωνίας απέναντι στις παρεχόμενες υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Η έγκαιρη έναρξη ψυχοεκπαίδευσης, συστημικού τύπου παρέμβασης, οι κατ'οίκον επισκέψεις, η γνωριμία και εξοικείωση με τον χώρο και το πλαίσιο ζωής των ασθενών, φαίνεται να επιτυγχάνει μια θεραπευτική σχέση εμπιστοσύνης η οποία με τη σειρά της οδηγεί σταδιακά σε αποστιγματισμό της ψυχικής νόσου, πρόληψη των υποτροπών και μείωση των ψυχιατρικών νοσηλειών.

EA-02 | Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της νέας έκδοσης της CAARMS σε σχέση με την αρχική έκδοσή της

Κωνσταντίνος Κόλλιας, Στέφανος Γιαννέλος, Βασιλική Ερμιλίου, Πολύβιος Χρηστοφής, Νίκος Στεφανής

Α' Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Η CAARMS-23 είναι ένα εργαλείο αξιολόγησης για την ανίχνευση ατόμων σε κατάσταση εξαιρετικά υψηλού κινδύνου για ανάπτυξη ψύχωσης (Ultra High Risk for Psychosis). Η ανακοίνωση παρουσιάζει την CAARMS-23 και αναδεικνύει τις κύριες διαφορές της με την πρωτότυπη έκδοση, CAARMS-06.

Υλικό & Μέθοδος: Η CAARMS-23 μεταφράστηκε στην Ελληνική γλώσσα και στη συνέχεια διενεργήθηκε αντίστροφη μετάφραση στην Αγγλική για την επιβεβαίωση της ακρίβειάς της. Ακολούθησε συγκριτική ανάλυση με την CAARMS-06, η οποία έχει επίσης μεταφραστεί στην Ελληνική γλώσσα.

Αποτελέσματα: Η CAARMS-23 είναι ένα κλινικό εργαλείο αξιολόγησης το οποίο χρησιμοποιείται για την εκτίμηση της ψυχοπαθολογίας, αναζητώντας συμπτώματα και άλλους λειτουργικούς παράγοντες. Επιτρέπει στον εξεταστή να ανιχνεύει άτομα που βρίσκονται σε εξαιρετικά υψηλό κίνδυνο για ανάπτυξη ψύχωσης (UHR). Χρησιμοποιεί μια ημιδομημένη συνέντευξη, με κλίμακες συμπτωμάτων και εκτιμώντας τη λειτουργικότητα. Η νέα έκδοση εστιάζει στην ανίχνευση και αξιολόγηση θετικών συμπτωμάτων, μέσω 15 υποκλιμάκων, σε σύγκριση με τις 4 υποκλίμακες θετικών συμπτωμάτων της CAARMS-06. Επίσης εισάγει λεπτομερέστερη αξιολόγηση της σοβαρότητας των συμπτωμάτων μέσω τεσσάρων διαστάσεων: έντασης, επιμονής, δυσφορίας και παρεμβολής των συμπτωμάτων. Όμως η CAARMS-23 δεν περιλαμβάνει υποκλίμακες για ανίχνευση και αξιολόγηση άλλων συμπτωμάτων πλην των θετικών, όπως γνωσιακών, αρνητικών κλπ, που περιελάμβανε η CAARMS-06. Διατηρεί τις τρεις ομάδες εξαιρετικά υψηλού κινδύνου UHR (ευπάθειας, εξασθενημένης ψύχωσης-APS, βραχέων περιορισμένων διαλείποντων ψυχωτικών συμπτωμάτων-BLIPS), αλλά πλέον δεν απαιτεί έκπτωση στην κλίμακα λειτουργικότητας SOFAS για τη πλήρωση των κριτηρίων APS και BLIPS με αποτέλεσμα να διευρύνεται η πιθανότητα πλήρωσης τους. Επιπλέον, παρέχει οδηγό για την κατηγοριοποίηση ατόμων στις αντίστοιχες υπο-ομάδες UHR ή στην ομάδα ψύχωσης.

Συμπεράσματα: Η CAARMS-23 αποτελεί σημαντικό εργαλείο στην έγκαιρη παρέμβαση στη ψύχωση. Προσφέρει λεπτομερέστερη προσέγγιση στην αξιολόγηση των θετικών συμπτωμάτων συγκριτικά με την CAARMS-06. Η αφαίρεση του κριτηρίου λειτουργικότητας για τις ομάδες APS και BLIPS ενδέχεται να οδηγήσει σε αυξημένη ευαισθησία του εργαλείου στην αναγνώριση ατόμων σε κίνδυνο για ανάπτυξη ψύχωσης.

EA-03 | Η χρονική απόσταση ανάμεσα στην εμφάνιση της νόσου και στην αναζήτηση βοήθειας από δημόσιες δομές την τελευταία δεκαετία 2013-2023

Καλλιόπη Διακάκη¹, Αλέξανδρος Βγόντζας², Ειρήνη, Μαρίνα Μητροπούλου², Βασιλική Γαλανοπούλου¹, Μαρία Δασκαλάκη¹, Βασίλης Χατζηορφανός¹, Αυγή Ζωγραφάκη¹, Μαρία Αναστασάκη¹, Μαρία Μπάστα^{1,2}

¹Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου, Ηράκλειο

²Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ηράκλειο

Εισαγωγή: Η έγκαιρη ανίχνευση και θεραπεία των ασθενών με σοβαρές ψυχιατρικές διαγνώσεις συνδέεται με καλύτερη έκβαση της νόσου. Η πρώτη εισαγωγή στην ψυχιατρική κλινική του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου (ΠαΓΝΗ) ή η πρώτη επαφή με την Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας (ΚΜΨΥ) ΠαΓΝΗ ασθενών με διάγνωση σχιζοφρένεια-ψύχωση/ διπολική διαταραχή, ήταν περίπου 12-15 έτη μετά την έναρξη των συμπτωμάτων. Στην παρούσα εργασία εξετάζουμε εάν η μέση ηλικία της πρώτης εισαγωγής στην ψυχιατρική κλινική ΠαΓΝΗ και της πρώτης επαφής με την ΚΜΨΥ μειώνεται κατά την πάροδο της δεκαετίας 2013 -2023.

Υλικό & Μέθοδος: Για την εισδοχή των ασθενών τέθηκαν τρία κριτήρια: α) να έχουν διαγνωστεί με σχιζοφρένεια/ψύχωση ή διπολική διαταραχή, β) να έχουν καταγεγραμμένη πρώτη εισαγωγή (first admission) στο ΠαΓΝΗ ή πρώτη επαφή (first contact) στην ΚΜΨΥ στα έτη 2013, 2018 ή 2023 και γ) οι ψυχωσικοί ασθενείς να μην έχουν καταγεγραμμένη πρώτη εισαγωγή σε ηλικία >65 ετών.

Αποτελέσματα: Συνολικά συμμετείχαν 550 ασθενείς (ασθενείς με ψύχωση/σχιζοφρένεια N= 377 και με διπολική διαταραχή N=173).

Αναλυτικότερα, για το ΠαΓΝΗ οι μέσοι όροι για κάθε έτος είναι: για το 2013 Μ.Ο.=38,43 έτη (N=129), για το 2018 Μ.Ο.= 42,10 έτη (N=125) και για το 2023 Μ.Ο.= 43,77 έτη (N=103).

Αντίστοιχα, για την ΚΜΨΥ οι μέσοι όροι για κάθε έτος είναι: 2013 Μ.Ο.= 47,43 έτη (N=64), για το 2018 Μ.Ο.= 49,06 έτη (N=86) και για το 2023 Μ.Ο.= 51,56 έτη (N=43).

Συμπεράσματα: Οι μέσοι όροι ηλικιών των ασθενών δεν εμφανίζουν βελτίωση ως προς την πρώτη τους νοσηλεία στο ΠαΓΝΗ ή την πρώτη τους επαφή με την ΚΜΨΥ την δεκαετία 2013-2023 παρά τη δημιουργία δομών Κοινωνικής Ψυχιατρικής. Φαίνεται πως οι οικογένειες αυτών των ασθενών συνεχίζουν να προτιμούν ιδιώτες ψυχιάτρους ή ιδιωτικές δομές με σκοπό να αποφύγουν το στίγμα που συνοδεύει τους ασθενείς ιδιαίτερα στις μικρές κλειστές κοινωνίες. Θα συζητηθούν μέθοδοι και δράσεις για την έγκαιρη αναζήτηση θεραπείας από δημόσιους νοσοκομειακούς ή κοινωνικούς φορείς.

EA-04 | Η εμπειρία από την θεραπεία ασθενών του σχιζοφρενικού φάσματος κατά τα πρώτα έτη έναρξης της νόσου σε μία κοινοτική μονάδα ψυχικής υγείας

Νίκος Ρωμανάκης¹, Χρυσάνθη Μουτάφη¹, Παναγιώτα Ιακωβάκη¹, Γιώργος Σπανός¹, Βασίλης Χρονόπουλος¹, Βασιλική Γιωτσίδη², Αθηνά Φραγκούλη¹

¹Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος, Αθήνα

²Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, Αθήνα

Εισαγωγή: Η παρούσα αναδρομική μελέτη πραγματοποιήθηκε με σκοπό να διερευνήσει τα κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά και την κλινική έκβαση των ασθενών του σχιζοφρενικού φάσματος που παραπέμφθηκαν στο Κέντρο Ημέρας κατά την πρώτη πενταετία από την έναρξη της νόσου.

Υλικό & Μέθοδος: Το δείγμα των ασθενών αποτέλεσαν 25 άτομα που διατήρησαν συστηματική συνεργασία για τουλάχιστον ένα χρόνο κατά τα έτη 2012-2023. Για την μέτρηση της κλινικής έκβασης συγκρίθηκε ο αριθμός των νοσηλειών του κάθε ασθενή κατά το χρονικό διάστημα της υποστήριξής του από το Κέντρο Ημέρας με τον αντίστοιχο αριθμό κατά το ανάλογο χρονικό διάστημα πριν από την παραπομπή του. Διερευνήθηκε επίσης εάν το φύλο, η οικογενειακή κατάσταση και το υποστηρικτικό περιβάλλον διαφοροποιούνται ανάλογα με τα έτη έναρξης της νόσου κατά την παραπομπή (πριν και μετά τα πρώτα 5 έτη). Επιπλέον, μελετήθηκαν η πηγή παραπομπής, οι επιβαρυντικοί παράγοντες, καθώς επίσης και η ύπαρξη οικογενειακού ιστορικού. Η καταμέτρηση των παραπάνω δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω της ανασκόπησης των φακέλων των ιστορικών των ασθενών.

Αποτελέσματα: Η μέση διάρκεια της συνεργασίας των ασθενών του δείγματος με το Κέντρο Ημέρας ήταν τα 5 έτη. Η στατιστική ανάλυση με την χρήση του Wilcoxon test έδειξε ότι υπήρξε στατιστικά σημαντική μείωση στον συνολικό αριθμό των νοσηλειών κατά την διάρκεια της υποστήριξής τους από το Κέντρο Ημέρας ($z = -2,21, p = 0.03$). Επιπλέον, δεν προέκυψαν στατιστικά σημαντικές διαφοροποιήσεις ως προς το φύλο, την οικογενειακή κατάσταση και το υποστηρικτικό περιβάλλον ανάλογα με τα έτη έναρξης της νόσου κατά την παραπομπή.

Συμπεράσματα: Τα αποτελέσματα καταδεικνύουν τον σημαντικό ρόλο που μπορούν να επιτελέσουν σε πρωτοβάθμιο και δευτεροβάθμιο επίπεδο τα Κέντρα Ημέρας στην έγκαιρη αντιμετώπιση των πρώτων ψυχωτικών συμπτωμάτων. Προτείνονται τρόποι για την περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου αυτού μέσω της διασύνδεσης με τα νοσοκομεία και της συνεργασίας με την κοινότητα για την έγκαιρη απεύθυνση των ανθρώπων με ψυχωσικό επεισόδιο στις κοινοτικές μονάδες ψυχικής υγείας.

EA-05 | Ακούσια επαν-εισαγωγή για υποχρεωτική λήψη θεραπείας και παράγοντες υποτροπής στην ψύχωση: Επιδημιολογικά δεδομένου ενήλικου κλινικού πληθυσμού στην Κύπρο

Κατερίνα Καϊκούση¹, Ανδρέας Χατζηττοφή², Νίκος Μίτλεττον³, Μαρία Καρανικόλα³

¹Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Κύπρου, Κοινωνική Νοσηλευτική Ψυχικής Υγείας, Λάρνακα, Κύπρος

²Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λευκωσία, Κύπρος

³Τμήμα Νοσηλευτικής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Λεμεσός, Κύπρος

Εισαγωγή: Η κατανόηση των παραγόντων κινδύνου ακούσιας επαν-εισαγωγής για τη λήψη υποχρεωτικής θεραπείας και κατ' επέκταση της υποτροπής της ψύχωσης δύναται να συμβάλει στον επανασχεδιασμό των παρεμβάσεων έγκαιρης παρέμβασης στην υποτροπή και στην πρόληψη ακούσιας νοσηλείας σε άτομα με ψυχωτική συμπτωματολογία.

Σκοπός: Διερεύνηση κοινωνικο-δημογραφικών και κλινικών παραγόντων υποτροπής και συνεπακόλουθης ακούσιας επαν-εισαγωγής σε ενήλικες με ψυχωτική συμπτωματολογία.

Υλικό & Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε περιγραφική μελέτη συσχέτισης με συγχρονικές συγκρίσεις. Εφαρμόστηκε απογραφική δειγματοληψία στα τμήματα οξείας φροντίδας των υπηρεσιών ψυχικής υγείας της Κύπρου.

Αποτελέσματα: Από τα 406 άτομα που νοσηλεύτηκαν ακούσια, 76 (53 άντρες και 23 γυναίκες) επανεισήχθησαν εξαιτίας πολλαπλών υποτροπών λόγω αποδιοργανωμένης συμπεριφοράς σε έδαφος διακοπής φαρμακευτικής αγωγής (55.3%) και χρήσης ουσιών (28.8%). Η συχνότερη διάγνωση στο δείγμα ήταν Σχιζοφρένεια (55.3%) ή άλλη σχετική ψυχωτική διαταραχή (30.4%). Κατά την πολυπαραγοντική ανάλυση, παρατηρήθηκαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις μεταξύ επανεισαγωγής και Ελληνο-κυπριακής εθνικότητας [OR95%CI: 0.29(0.10-0.79)], πρωτοβάθμιας μόνο εκπαίδευσης [(OR 95%CI:25.7(2.39-276.4)] και θετικού ιστορικού χρήσης πολλαπλών ουσιών (OR95%CI:0.38(0.15-0.97)). Τα άτομα με πολλαπλές υποτροπές είχαν υψηλότερες μέσες τιμές στην κλίμακα Positive And Negative Syndrome Scale (PANSS) στις μεταβλητές Καχυποψία ($\tau = -4.023, p < 0.0001$), Απουσία συνεργασίας ($\tau = -2.605, p = 0.01$), Δυσκολία προσοχής ($\tau = -2.032, p = 0.044$) και Δυσκολία ελέγχου παρορμητικότητας ($\tau = -3.641, p < 0.0001$) και υψηλότερες μέσες τιμές στη μεταβλητή Κατονομασία ($\tau = 0.974, p = 0.031$) στην κλίμακα Montreal Cognitive Assessment (MoCA) συγκριτικά με αυτούς που είχαν πρώτο επεισόδιο ακούσιας εισαγωγής. Περαιτέρω, υπήρξε θετική ήπια σχέση μεταξύ αύξησης έντασης αρνητικών ψυχωτικών συμπτωμάτων βάσει PANSS και γνωστικής έκπτωσης μέσω MoCA ($r = -0.161, p = 0.004$).

Συμπεράσματα: Τα προγράμματα έγκαιρης παρέμβασης στην υποτροπή ψυχωτικής συμπτωματολογίας φαίνεται ότι χρειάζεται α) να στοχεύουν στα άτομα πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και με ιστορικό χρήσης πολλαπλών ουσιών, β) να επικεντρωθούν στην ενδυνάμωση δεξιοτήτων ορθής εφαρμογής της φαρμακοθεραπείας και στον έλεγχο της χρήσης ουσιών. Η ενδυνάμωση των γνωστικών λειτουργιών αναμένεται, επίσης, να συμβάλει στην πρόληψη των υποτροπών μέσω βελτίωσης των αρνητικών συμπτωμάτων και vice versa.

EA-06 | Πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο σε περιοχές της ελληνικής επαρχίας: Μια πολυκεντρική μελέτη των Κινητών Μονάδων Ψυχικής Υγείας

Βάιος Περιτογιάννης¹, Ιωάννα Αθηνά Μπότσαρη², Αθηνά Φραγκούλη-Σακελλαροπούλου³, Ηλιάννα Φύλλα⁴, Αικατερίνη Γαρμπή⁵, Μαρία Δημοπούλου⁶, Σταύρος Γαβριηλίδης⁷, Αλέξανδρος Βγόντζας⁸, Μαρία Σαμακουρή⁹, Συντονιστική Επιτροπή Κινητών Μονάδων Ψυχικής Υγείας¹⁰

¹Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Ιωαννίνων - Θεσπρωτίας, Εταιρεία Προαγωγής Ψυχικής Υγείας Ηπείρου, Ιωάννινα,

²Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Πειραιώς 33», Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, Αθήνα

³Εταιρεία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος, Αλεξανδρούπολη

⁴Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Χίου, Κέντρο Παιδιού και Εφήβου, Χίος

⁵Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Κεφαλονιάς - Ζακύνθου - Ιθάκης, ΑμΚΕ «Μετάβαση», Κεφαλλονιά

⁶Τμήμα Ψυχιατρικής, Γενικό Νοσοκομείο Κέρκυρας, Κέρκυρα

⁷Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας Κοζάνης - Γρεβενών, Εταιρεία Ψυχικής Υγείας και Κοινωνικής Αποκατάστασης, Κοζάνη

⁸Τομέας Ψυχιατρικής και Επιστημών Συμπεριφοράς, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ηράκλειο

⁹Ιατρική Σχολή, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης & Ψυχιατρικό Τμήμα, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Αλεξανδρούπολης, Αλεξανδρούπολη

¹⁰Φ. Τσόλη, Η. Λαζογιώργου-Κούστα, Μ. Μπαλωμένου, Α. Ζιάννη, Ρ. Φαντί, Δ. Πιστόλα, Α. Πασχαλίδου, Ε. Κονδύλη, Α. Αρβανίτη

Εισαγωγή: Κατά τις τελευταίες δεκαετίες, η μελέτη των διαταραχών του φάσματος της ψύχωσης έχει επικεντρωθεί στην έγκαιρη και ολιστική παρέμβαση κατά το πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο (FEP). Αρκετές εξειδικευμένες υπηρεσίες πρώτου επεισοδίου έχουν θεσμοθετηθεί, εντούτοις οι μελέτες σε περιοχές της επαρχίας είναι σπάνιες. Στην Ελλάδα, η ψυχιατρική περίθαλψη στις αγροτικές περιοχές παρέχεται σχεδόν αποκλειστικά από τις τοπικές Κινητές Μονάδες Ψυχικής Υγείας (ΚΜΨΥ). Η παρούσα μελέτη επικεντρώνεται στη φροντίδα ασθενών με πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο (FEP) από τις ΚΜΨΥ στην ελληνική επαρχία.

Μέθοδος: Πρόκειται για μια πολυκεντρική, αναδρομική, περιγραφική μελέτη με τη συμμετοχή 9 ΚΜΨΥ από διάφορες αγροτικές περιοχές της ηπειρωτικής και νησιωτικής Ελλάδας. Συμμετείχαν ασθενείς ηλικίας 15-55 ετών με διάγνωση μη-συναισθηματικής ψύχωσης.

Αποτελέσματα: Το δείγμα της μελέτης αποτελείτο από 216 ασθενείς, κυρίως άνδρες (58.8%), με μέση ηλικία κατά την πρώτη εξέταση τα 33.58 έτη (SD= 11.66). Η μέση διάρκεια μη θεραπευόμενης ψύχωσης (DUP) ήταν 7.97 μήνες (Md= 3.00) και ήταν μικρότερη στους νεότερους ασθενείς (15-25 ετών), ενώ η κυρίαρχη διάγνωση (70.8%) ήταν η σχιζοφρένεια. Σχεδόν το 60% των ασθενών δεσμεύτηκαν και συνεργάστηκαν επιτυχώς στην παρακολούθηση από τις ΚΜΨΥ, με μέση διάρκεια follow-up 5.17 έτη (Md= 5.00, IQR= 5.00). Οι νεότεροι ασθενείς (26-35 ετών) είχαν τάση να διακόπτουν τη θεραπεία, ενώ οι ασθενείς ηλικίας 36-45 ετών ήταν πιο πιθανό να συνεχίσουν την παρακολούθηση. Παρατηρήθηκε μείωση 75.36% στις νοσηλείες των ασθενών με FEP κατά την παρακολούθησή τους από τις ΚΜΨΥ.

Συμπεράσματα: Η παρούσα μελέτη είναι η πρώτη που εξετάζει τη φροντίδα των ασθενών με FEP από τις ΚΜΨΥ στην ελληνική επαρχία. Τα πιο αξιοσημείωτα ευρήματα είναι το χαμηλό ποσοστό ασθενών που ζητούν βοήθεια από τις ΚΜΨΥ, συγκριτικά με τα αναμενόμενα περιστατικά, και η υψηλή δέσμευση (engagement) όσων εξετάζονται σε αυτό το πλαίσιο. Απαιτείται περαιτέρω έρευνα για την ψύχωση στις αγροτικές περιοχές.

EA-07 | Εξατομικευμένες και ολιστικές προσεγγίσεις στην αντιμετώπιση του Πρώτου Ψυχωσικού Επεισοδίου: Μελέτη περίπτωσης

Βασιλική Γαρυφαλλή, Μυρτώ Φουρτούνη, Πέπη Μπελέκου, Στέφανος Δημητρακόπουλος
Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath, ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Η παρούσα προφορική ανακοίνωση εστιάζει στη σημασία της πολυδιάστατης προσέγγισης στο πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο. Στόχος είναι να τονιστεί η αναγκαιότητα της εξατομίκευσης και του ολιστικού σχεδιασμού στη θεραπευτική παρέμβαση σε διεπιστημονικό πλαίσιο Μονάδας Έγκαιρης Παρέμβασης, αντί της αποκλειστικής χρήσης μιας και μόνο θεραπευτικής μεθόδου.

Υλικό & Μέθοδος: Μελετάται περίπτωση ατόμου που εκδήλωσε συμπτωματολογία πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου πριν από ένα χρόνο. Έκτοτε έχει λάβει μια σειρά από ψυχοθεραπευτικές παρεμβάσεις, περιλαμβανομένων της γνωσιακής-συμπεριφορικής θεραπείας (CBT), της ψυχοδυναμικής θεραπείας και της οικογενειακής θεραπείας. Κάθε μια από αυτές τις μεθόδους εφαρμόστηκε από διαφορετικούς ειδικούς και επικεντρώθηκε σε διαφορετικές πτυχές της ψυχικής υγείας του ατόμου. Η γνωσιακή-συμπεριφορική θεραπεία επικεντρώθηκε στη συμπεριφορική ενεργοποίηση καθώς στην αναγνώριση και τροποποίηση των αρνητικών σκέψεων και συμπεριφορών μετά το επεισόδιο. Παράλληλα, η ψυχοδυναμική θεραπεία διερεύνησε τις υποκείμενες συναισθηματικές συγκρούσεις και τις βαθύτερες αιτίες της ψυχωσικής εμπειρίας. Η οικογενειακή θεραπεία στόχευσε στην ενίσχυση της οικογενειακής υποστήριξης και στην ανάπτυξη στρατηγικών για την καλύτερη διαχείριση της διαταραχής.

Αποτελέσματα: Αν και καμία από τις προσεγγίσεις αυτές δεν μπορεί να θεωρηθεί ενιαία θεραπευτική μέθοδος, η συνδυαστική και εξατομικευμένη εφαρμογή τους επέφερε σημαντικά θετικά αποτελέσματα ως προς την κλινική εικόνα και λειτουργική επάνοδο του ατόμου και τη λειτουργία της οικογένειας.

Συμπεράσματα: Η ολιστική και εξατομικευμένη προσέγγιση για τη θεραπεία του πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου είναι καίριες για την ανάκαμψη του ατόμου και την μακροπρόθεσμη διαχείριση της ψυχωσικής διαταραχής. Η περίπτωση αυτή αναδεικνύει την ανάγκη για διεπιστημονική συνεργασία και ευελιξία στη θεραπευτική παρέμβαση. Οι εξειδικευμένες μονάδες έγκαιρης παρέμβασης συνιστούν ένα θεραπευτικό πλαίσιο με δυνατότητα εφαρμογής πολυδιάστατων και ολιστικών προσεγγίσεων για την βέλτιστη αντιμετώπιση του πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου.

EA-08 | TIPS: 20 χρόνια παρακολούθηση του πρώτου επεισοδίου ψύχωσης

Πέτρος Δρόσος^{1,2}, Wenche Ten Velden Hegelstad², Inge Joa², Jan Olav Johannessen²

¹Ψυχίατρος, Αθήνα

²TIPS-Network for Clinical Research in Psychosis, Clinic for Adult Mental Health, Stavanger University Hospital, Stavanger, Norway

Εισαγωγή: Το πρόγραμμα για τον έγκαιρο εντοπισμό και παρέμβαση στο πρώτο επεισόδιο ψύχωσης TIPS στο Σταβάνγκερ της Νορβηγίας συμπληρώνει αισίως σχεδόν 3 δεκαετίες λειτουργίας. Το TIPS είναι από τα πρώτα προγράμματα παγκοσμίως που κατέδειξαν τη σημασία της έγκαιρης παρέμβασης στην ψύχωση και πρότεινε συγκεκριμένες στρατηγικές για την επίτευξη του στόχου της έγκαιρης διάγνωσης στη ψύχωση και τη σχιζοφρένεια. Τα ευεργετικά αποτελέσματα μιας τέτοιας προσέγγισης φαίνονται ακόμα και στη λειτουργικότητα των ασθενών αρκετά χρόνια μετά την εισαγωγή τους στο πρόγραμμα. Στην τωρινή του φάση, το TIPS παρακολουθεί ασθενείς 20 χρόνια μετά την εισαγωγή τους στο πρόγραμμα.

Υλικό & Μέθοδος: Το TIPS αρχικά συνέκρινε τη διάρκεια μη θεραπευμένης ψύχωσης (DUP: Duration of Untreated Psychosis) μεταξύ υγειονομικών τομέων που παρείχαν τη συνήθη παρακολούθηση του πρώτου επεισοδίου ψύχωσης (treatment as usual) και του τομέα του Σταβάνγκερ όπου εφαρμόστηκαν μέθοδοι ευρείας ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού για το πρόγραμμα TIPS. Σε μεταγενέστερη μελέτη, η διάρκεια μη θεραπευμένης ψύχωσης υπολογίστηκε στην περιοχή του Σταβάνγκερ σε μια περίοδο όπου οι εκστρατείες ενημέρωσης διακόπηκαν.

Αποτελέσματα: Η διάρκεια μη θεραπευμένης ψύχωσης στον τομέα του Σταβάνγκερ μειώθηκε από τις 16 εβδομάδες στις 5 εβδομάδες μετά την εισαγωγή εκστρατειών ενημέρωσης και μιας ομάδας έγκαιρης παρέμβασης που εγγυούνταν την σε σύντομο χρονικό διάστημα εκτίμηση και εισαγωγή στο πρόγραμμα όλων των νέων περιπτώσεων με πρώτο επεισόδιο ψύχωσης. Όταν οι εκστρατείες ενημέρωσης στον ίδιο υγειονομικό τομέα διακόπηκαν, η διάρκεια μη θεραπευμένης ψύχωσης αυξήθηκε στις 15 εβδομάδες.

Συμπεράσματα: Οι έντονες εκστρατείες ενημέρωσης προς το γενικό πληθυσμό, τα σχολεία και την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, φαίνεται να είναι σημαντικό και αναγκαίο μέρος ενός προγράμματος έγκαιρου εντοπισμού της ψύχωσης. Σήμερα το TIPS συνεχίζει την παρακολούθηση ασθενών 20 χρόνια μετά την εισαγωγή τους στο πρόγραμμα και ερευνά την επίδραση βιολογικών παραγόντων, μετέχει σε μεγάλες γενετικές έρευνες, καθώς επίσης εξετάζει το ρόλο σύγχρονων μεθόδων στη θεραπεία της ψύχωσης, όπως η Τεχνητή Νοημοσύνη.

EA-09 | Μελέτη περίπτωσης με 1ο ψυχωτικό επεισόδιο: Θεραπευτική εφαρμογή της CBTp

Δήμητρα Γούσιου

Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση - ΠΝΟΕΣ SKG, Θεσσαλονίκη

Εισαγωγή-Σκοπός: Η παρούσα εργασία αποτελεί μελέτη περίπτωσης ενός περιστατικού πρώτου ψυχωτικού επεισοδίου, το οποίο παρακολουθείται στη Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «ΠΝΟΕΣ SKG». Εφαρμόστηκε CBTp συνδυαστικά με τη λήψη φαρμακευτικής αγωγής. Σκοπός είναι η παρουσίαση του Γνωστικού-Συμπεριφορικού Μοντέλου στην Ψύχωση και των θεραπευτικών του αποτελεσμάτων. Για την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την διατήρηση της ανωνυμίας, τα προσωπικά στοιχεία του λήπτη υπηρεσίας έχουν τροποποιηθεί.

Υλικό & Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκαν 16 εβδομαδιαίες συνεδρίες CBTp, συνδυαστικά με την τακτική λήψη φαρμακευτικής αγωγής. Για την αξιολόγηση των θεραπευτικών αποτελεσμάτων, πραγματοποιήθηκε η κλινική συνέντευξη PANSS και χορηγήθηκαν οι ψυχομετρικές κλίμακες PHQ-9, GAD-7, WHO QOL BRIEF, HoNOS, CGI-SCH και PSP, πριν την έναρξη της θεραπείας και έπειτα από έξι μήνες.

Αποτελέσματα: Κατά την επαναξιολόγηση, παρατηρήθηκε σημαντική μείωση στη βαθμολογία όλων των κλιμάκων. Επιπρόσθετα, παρατηρήθηκε σημαντική βελτίωση της λειτουργικότητας του ατόμου, με οργάνωση της καθημερινής του ρουτίνας, προγραμματισμό της αυτόνομης διαβίωσής του, επιστροφή στην εργασία και κοινωνικοποίηση.

Συμπεράσματα: Τα συμπτώματα του πρώτου ψυχωτικού επεισοδίου φάνηκε να υποχώρησαν με τη συνέργεια της φαρμακευτικής αγωγής και της CBTp ψυχοθεραπείας, ενώ βελτιώθηκε σημαντικά η λειτουργικότητα του ατόμου. Εκκρεμεί η διερεύνηση της διατήρησης των θεραπευτικών αποτελεσμάτων σε βάθος χρόνου.

EA-10 | Συνθετική παρέμβαση γνωσιακής και ψυχοκοινωνικής ενδυνάμωσης στο πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο - Η σημασία της αναλυτικής σκέψης για τη θεραπευτική σχέση

Θεώνη-Φανή Τριανταφύλλου¹, Αγγελική Μούρτζιου^{1,2}, Θεόδωρος Μουγιιάκος¹

¹Ψυχιατρική Κλινική 414 Στρατιωτικού Νοσοκομείου, Αθήνα

²Διεύθυνση Υγειονομικού Γενικού Επιτελείου Στρατού, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Κατά την τελευταία δεκαετία, πλείστες έρευνες διεξάγονται για την πρώιμη παρέμβαση στην Ψύχωση. Δεν αποτελεί απλώς θέμα επιστημονικού ενδιαφέροντος, αλλά μέγιστη κοινωνική αναγκαιότητα.

Υλικό & Μέθοδος: Οι έρευνες, υποδεικνύουν τη σημασία της Γνωσιακής και Ψυχοκοινωνικής Παρέμβασης για τον ασθενή μετά από πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο. Η Παρέμβαση αυτή λειτουργεί ως προθάλαμος για την ψυχοθεραπεία που θα ακολουθήσει.

Αποτελέσματα - Συμπεράσματα: Η Παρέμβαση αυτή, δεν αποτελεί -όμως- απλώς μια προκαταρκτική φάση παρέμβασης. Πρόκειται για ισότιμη και απαραίτητη φάση παρέμβασης καθώς θα αντισταθμίσει ελλείμματα, έτσι, ώστε ο ασθενής να ανακτήσει επαφή και σύνδεση με τις πηγές του (resources). Ο ειδικός θα αποτελέσει το κεντρικό ενδιάμεσο πρόσωπο ασφαλούς πρόσδεσης του ασθενούς με την πραγματικότητα. Το βήμα αυτό είναι, ίσως, το πλέον καθοριστικό για τη μετέπειτα πορεία του ασθενούς.

Η εισήγηση διαπραγματεύεται τη Συνθετικής Κατεύθυνσης Παρέμβαση, σε ασθενείς μετά από πρώτο Ψυχωτικό Επεισόδιο. Οι άξονες της Εισήγησης είναι:

1. Τα χαρακτηριστικά του Συνθετικού Μοντέλου Συμβουλευτικής.
2. Οι κατηγορίες της κλινικής φαινομενολογίας του ψυχωτικού ασθενούς σε συσχέτιση με τις μεθόδους της παρέμβασης σε επίπεδο Γνωστικής Ενδυνάμωσης, Ανάπτυξης Κοινωνικών Δεξιοτήτων, Ενίσχυσης της Ικανότητας Ενδοσκόπησης, Υποστηρικτικής σε ψυχοκοινωνικές παραμέτρους και Ψυχο-εκπαίδευσης ασθενούς και οικογενείας του.
3. Τα πρωτόκολλα Γνωστικής και Ψυχοκοινωνικής Ενδυνάμωσης στα πλαίσια του Συνθετικού Μοντέλου.
4. Η Θεραπευτική Συμμαχία, ως «ενσυναισθητική συνήχηση», που αποτελεί τον κεντρικό παράγοντα της Συνθετικής Παρέμβασης.
5. Οι ιδιαιτερότητες της Θεραπευτικής Σχέσης με τον ψυχωτικό ασθενή από Ψυχαναλυτικής σκοπιάς.

ΕΑ-11 | CBTr (Γνωσιακή Συμπεριφοριστική Θεραπεία για Ψύχωση) στο πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο: Θεωρητική βάση & εφαρμογή σε δύο κλινικά περιστατικά

Μαρίνα Βουλγαράκη¹, Βανέσσα Ερμηλίου¹, Ιωάννα Μπότσαρη¹, Πέτρος Κωνσταντίνος Λέκκος¹, Νίκος Στεφανής^{1,2}

¹Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση "Πειραιώς 33", Ε.Π.Ι.Ψ.Υ., Αθήνα

²Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Οι παγκόσμιοι οδηγοί προτείνουν Γνωσιακή Συμπεριφοριστική Θεραπεία στο πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο. Η CBTr συνάδει με τις αρχές της Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση, προάγοντας την εξατομίκευση της παρέμβασης, την ισοτιμία και τη δέσμευση, και την έμφαση στην ποιότητα ζωής, τη λειτουργικότητα, και συνολικά την ψυχική ανάκαμψη. Στο πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο, η CBTr επικεντρώνεται στην ελάττωση της καταπόνησης από θετικά, αρνητικά και συναισθηματικά συμπτώματα, στην αναδόμηση βαθύτερων δυσλειτουργικών γνωσιών, και στην πρόληψη υποτροπής. Αναγκαία κρίνεται η προσαρμογή της παρέμβασης στις ανάγκες του κάθε ατόμου ξεχωριστά. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιάσει την εφαρμογή της CBTr στη συνεργασία με δύο θεραπευόμενους, με διαφορετικές ανάγκες, στη Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Πειραιώς 33».

Υλικό & Μέθοδος: Παρουσίαση του τρόπου εφαρμογής της CBTr στη ΜΕΠΨ «Πειραιώς 33», μέσω δύο κλινικών περιστατικών.

Αποτελέσματα: Στις δύο κλινικές βινιέτες που παρουσιάζονται, εφαρμόσαμε πρωτόκολλο CBTr, διάρκειας τουλάχιστον 20 συνεδριών. Κατά την παροχή της παρέμβασης, αναδείχθηκαν διαφορετικοί στόχοι, και τομείς δυσκολιών και εξέλιξης, στους οποίους χρειάστηκε να εστιάσει η θεραπευτική διαδικασία, αξιοποιώντας εύρος γνωσιακών και συμπεριφοριστικών τεχνικών, στη βάση της εξατομικευμένης διατύπωσης περίπτωσης. Κοινά στοιχεία και των δύο παρεμβάσεων ήταν η ψυχοεκπαίδευση, η μεταγνωστική εκπαίδευση, η εκπαίδευση στην πρόκληση των αυτόματων αρνητικών σκέψεων και τη δημιουργία πιο λειτουργικών εναλλακτικών, και η σύσταση πλάνου πρόληψης υποτροπής. Οι δύο θεραπευόμενοι παρέμειναν σε θεραπεία, παρουσιάζοντας συνέπεια και δέσμευση στη διάρκειά της. Η CBTr συνδυάστηκε με άλλες παρεμβάσεις, στοχεύοντας σε συνολικό θεραπευτικό αποτέλεσμα.

Συμπεράσματα: Η CBTr αποτελεί εφαρμόσιμη και αποδεκτή παρέμβαση σε άτομα με πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο. Χάρη στην ευελιξία και τη δημιουργικότητα που επιτρέπουν οι τεχνικές της παρέμβασης, δύναται να προσαρμοστεί στις διαφορετικές ανάγκες των ατόμων, στηρίζοντας το εξατομικευμένο πλάνο, που δομείται συνεργατικά. Η CBTr, σε ένα πλαίσιο όπως οι Μονάδες Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση λειτουργεί αλληλοσυμπληρωματικά με ιατροφαρμακευτικές, εργοθεραπευτικές, ψυχοκοινωνικές και άλλες παρεμβάσεις, για να επιτευχθούν θεραπευτικά.

EA-12 | Η νοητική δυσλειτουργία στο πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο σε σύγκριση με καταστάσεις υψηλού κινδύνου

Παναγιώτα Πρεσβέλου, Στέφανος Δημητρακόπουλος

Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath, ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Η νοητική δυσλειτουργία αποτελεί πυρηνικό χαρακτηριστικό των ψυχωσικών διαταραχών, μπορεί να παρατηρηθεί πριν από την εμφάνιση του πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου και η κατανόησή της είναι κρίσιμη για την έγκαιρη διάγνωση και παρέμβαση. Σκοπός της παρούσας μελέτης, είναι να συγκρίνει τη νοητική λειτουργία των ατόμων που βρίσκονται στο πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο με εκείνη ατόμων που βρίσκονται σε κατάσταση υψηλού κινδύνου για την ανάπτυξη ψύχωσης.

Υλικό & Μέθοδος: Το δείγμα της μελέτης αποτελείται από δύο ομάδες συμμετεχόντων (N = 20): μία ομάδα ατόμων με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο (N = 10) και μία ομάδα ατόμων υψηλού κινδύνου για ψύχωση (N = 10). Και οι δύο ομάδες υποβλήθηκαν σε σειρά νευροψυχολογικών δοκιμασιών για την αξιολόγηση της νοητικής λειτουργίας, οι οποίες περιλάμβαναν τα εξής εργαλεία: Wechsler Adult Intelligence Scale IV - Greek Version (WAIS IV-GR), Rey Auditory Verbal Learning Test (RAVLT), Stroop Color Word Test (SCWT), Rey Complex Figure Test (RCFT), Controlled Oral Word Association Test (COWAT), Hinting Task, και Trail Making Test Part A&B (TMT A & B).

Αποτελέσματα: Τα προκαταρκτικά ευρήματα της μελέτης έδειξαν ότι τα άτομα με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο παρουσιάζουν σημαντικά χαμηλότερες επιδόσεις στις νευροψυχολογικές δοκιμασίες σε σύγκριση με άτομα υψηλού κινδύνου. Οι διαφορές αυτές παρατηρήθηκαν κυρίως στους τομείς της μνήμης και των επιτελικών λειτουργιών.

Συμπεράσματα: Η παρούσα μελέτη καταδεικνύει ότι τα νοητικά ελλείμματα είναι μεγαλύτερα σε άτομα πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου σε σύγκριση με άτομα υψηλού κινδύνου στο δείγμα μας. Τονίζεται η σημασία της συστηματικής παρακολούθησης των νοητικών λειτουργιών σε άτομα υψηλού κινδύνου με ενδεχόμενη προγνωστική αξία για την εκδήλωση ψυχωσικού επεισοδίου. Επιπλέον, ο νευροψυχολογικός έλεγχος μπορεί να συμβάλλει στην βέλτιστη προβλεπτική ικανότητα όσον αφορά την αποκατάσταση στο πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο. Υπογραμμίζεται η αξία του ως εργαλείο όχι μόνο για τη διάγνωση, αλλά και για τη διαμόρφωση στοχευμένων παρεμβάσεων νοητικής αποκατάστασης που μπορούν να υποστηρίξουν την καλύτερη δυνατή έκβαση για τους ασθενείς.

ΕΑ-13 | Ο ρόλος των πυρηνικών πεποιθήσεων στη σχέση μεταξύ της βαρύτητας των συμπτωμάτων και της κοινωνικής λειτουργικότητας ασθενών με πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο

Ιωάννα Αθηνά Μπότσαρη¹, Λήδα Άλκηστη Ξενάκη^{1,2}, Πενταγιώτισσα Στεφανάτου^{2,3}, Βανέσσα Ερμηλίου¹, Πέτρος Λέκκος^{1,4}, Νίκος Στεφανής^{1,2}

¹Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Πειραιώς 33», Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, Αθήνα

²Α' Ψυχιατρική Κλινική ΕΚΠΑ, Αιγινήτειο Νοσοκομείο

³Τμήμα Λογοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Καλαμάτα

⁴Camden and Islington NHS Foundation Trust, United Kingdom

Εισαγωγή: Γνωσιακά μοντέλα για την ψύχωση προτείνουν πως πυρηνικές πεποιθήσεις που αφορούν στον εαυτό και τους άλλους δύνανται να διαδραματίζουν κάποιο ρόλο στην ανάπτυξη και επιμονή της ψυχωσικής συμπτωματολογίας. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, οι ηττοπαθείς πεποιθήσεις, πέρα από τα νευρογνωστικά ελλείμματα, είναι ένας διαμεσολαβητικός παράγοντας που εξηγεί τα ανθεκτικά συμπτώματα και τη μειωμένη λειτουργικότητα ασθενών με ψύχωση. Οι δυσλειτουργικές πεποιθήσεις φαίνεται να βρίσκονται στη βάση της αρνητικής συμπτωματολογίας και να λειτουργούν διαμεσολαβητικά της έντασης των παραγωγικών συμπτωμάτων. Η παρούσα ερευνητική εργασία στοχεύει στη διερεύνηση του ρόλου των πυρηνικών πεποιθήσεων στα άτομα που εκδηλώνουν πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο (FEP), σε σχέση με τη βαρύτητα των ψυχωτικών συμπτωμάτων και την προσωπική-κοινωνική λειτουργικότητα τους.

Μέθοδος: Η παρούσα έρευνα διενεργήθηκε σε 181 FEP ασθενείς. Ο κλινικός πληθυσμός προήλθε από την πολυκεντρική μελέτη Athens FEP Research Study, εξάγοντας τα αποτελέσματα που αφορούν στην αξιολόγηση των πυρηνικών πεποιθήσεων με την κλίμακα Brief Core Scheme Scales (BCSS), την εκτίμηση της ψυχωσικής συμπτωματολογίας με την κλίμακα PANSS, και την αξιολόγηση της κοινωνικής λειτουργικότητας με την κλίμακα PSP. Οι ασθενείς αξιολογήθηκαν σε δυο χρονικές περιόδους: εισαγωγή στη μελέτη (baseline) και ένα μήνα μετά. Εφαρμόστηκαν περιγραφικές και στατιστικές αναλύσεις πολλαπλής γραμμικής και λογιστικής παλινδρόμησης.

Αποτελέσματα: Οι συμμετέχοντες υιοθετούν γενικά περισσότερο θετικές πεποιθήσεις για τον εαυτό τους και τους άλλους σε σχέση με τις αρνητικές. Οι νεαροί ενήλικες τείνουν να έχουν λιγότερο θετικές και περισσότερο αρνητικές πυρηνικές πεποιθήσεις για τον εαυτό τους. Τα άτομα με χαμηλότερο σκορ IQ τείνουν να έχουν πιο θετικές πυρηνικές πεποιθήσεις για τον εαυτό τους σε σύγκριση με εκείνους με υψηλότερο σκορ IQ. Ο δείκτης νοημοσύνης αποτελεί σημαντικό προβλεπτικό παράγοντα των θετικών συμπτωμάτων κατά την αρχική αξιολόγηση. Οι αρνητικές πεποιθήσεις για τον εαυτό και τους άλλους επιδρούν σημαντικά στην παραγωγική συμπτωματολογία στον ένα μήνα αξιολόγησης. Οι αρνητικές πεποιθήσεις για τον εαυτό προβλέπουν σημαντικά τη βαρύτητα των αρνητικών συμπτωμάτων, λειτουργώντας διαμεσολαβητικά των γνωστικών ικανοτήτων, και επιδρούν στην κοινωνική λειτουργικότητα των ασθενών. Οι πυρηνικές πεποιθήσεις δε φαίνεται να επιδρούν στην συμπτωματική ύφεση.

Συμπεράσματα: Τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας επιβεβαιώνουν την υπάρχουσα βιβλιογραφία, με κυρίως τις αρνητικές πεποιθήσεις για τον εαυτό να επιδρούν στατιστικώς σημαντικά στη βαρύτητα της θετικής και αρνητικής συμπτωματολογίας, καθώς και την κοινωνική λειτουργικότητα των ατόμων.

EA-14 | Αξιολόγηση των ψυχομετρικών ιδιοτήτων του ερωτηματολογίου βραχείες κλίμακες πυρηνικών σχημάτων σε άτομα με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο και σε μη κλινικό πληθυσμό

Βανέσσα Ερμηλίου¹, Κωσταντίνος Μυλωνάς³, Πενταγιώτισσα Στεφανάτου^{2,4}, Λήδα Ξενάκη^{1,2}, Πέτρος Λέκκος^{1,5}, Νίκος Στεφανής^{1,2}

¹Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση "Πειραιώς 33", Ε.Π.Ι.Ψ.Υ, Αθήνα

²Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

³Τμήμα Ψυχολογίας, Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών, Αθήνα

⁴Τμήμα Λογοθεραπείας, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Καλαμάτα

⁵Camden and Islington NHS Foundation Trust, United Kingdom

Εισαγωγή-Σκοπός: Σκοπός της μελέτης ήταν ο έλεγχος των ψυχομετρικών ιδιοτήτων της ελληνικής μετάφρασης του ερωτηματολογίου Βραχείες Κλίμακες Πυρηνικών Σχημάτων-Brief Core Schema Scales (BCSS) σε άτομα με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο και σε μη κλινικό πληθυσμό.

Υλικό & Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε παραγοντική ανάλυση (Κύριες Συνιστώσες) και ελέγχθηκε η ομοιότητα μεταξύ των παραγόντων κάθε δείγματος (Tucker's ϕ). Για τον έλεγχο της συγχρονικής εγκυρότητας διερευνήθηκε η συνάφεια μεταξύ των υποκλιμάκων του BCSS και «Κατάθλιψης», «Παρανοειδούς ιδεασμού» και «Ψυχωτισμού» του Symptom-Checklist-90-R, μέσω του δείκτη Spearman's Rho και στα δύο δείγματα. Παρομοίως, διερευνήθηκαν στο κλινικό δείγμα η συσχέτιση μεταξύ των υποκλιμάκων του BCSS και της Θετικής υποκλίμακας της Κλίμακας Εκτίμησης Θετικού και Αρνητικού Συνδρόμου (PANSS) και στο μη κλινικό δείγμα η συσχέτιση των υποκλιμάκων του BCSS με την κλίμακα Αυτοεκτίμησης Rosenberg και τις υποκλίμακες του ερωτηματολογίου Situational Triggers of Aggressive Responses Scale. Ελέγχθηκε η αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας (Cronbach's alpha). Η σύγκριση των βαθμολογιών μεταξύ των δειγμάτων στις υποκλίμακες των BCSS και SCL-90-R διεξήχθη με στατιστικό έλεγχο ανεξάρτητων δειγμάτων.

Αποτελέσματα: Για τις τρεις υποκλίμακες του BCSS υποστηρίχθηκε η δομική ισοτιμία μεταξύ των δύο δειγμάτων. Η δομή της υποκλίμακας «Αρνητικά σχήματα για τον εαυτό» βρέθηκε όμοια αλλά όχι ισότιμη. Στο κλινικό δείγμα βρέθηκε στατιστικώς σημαντικά υψηλότερη βαθμολογία στις υποκλίμακες «Αρνητικά σχήματα για τον εαυτό» και «Θετικά σχήματα για τους άλλους» συγκριτικά με τους φυσιολογικούς μάρτυρες. Στα άτομα με ΠΨΕ βρέθηκε θετική συσχέτιση μεταξύ της κατάθλιψης και των αρνητικών σχημάτων για τον εαυτό και τους άλλους, ενώ στους φυσιολογικούς μάρτυρες παρατηρήθηκε θετική συσχέτιση ανάμεσα στα αρνητικά σχήματα για τον εαυτό και την κατάθλιψη. Και στις δύο ομάδες παρατηρήθηκε θετική συνάφεια των αρνητικών σχημάτων για τον εαυτό με τον παρανοειδή ιδεασμό και τον ψυχωτισμό και θετική συσχέτιση μεταξύ των αρνητικών σχημάτων για τους άλλους και του παρανοειδούς ιδεασμού. Στο κλινικό δείγμα βρέθηκε θετική συνάφεια ανάμεσα στα αρνητικά σχήματα για τους άλλους και τα παραγωγικά συμπτώματα.

Συμπεράσματα: Το BCSS βρέθηκε ότι διαθέτει ικανοποιητική αξιοπιστία εσωτερικής συνέπειας και συγχρονική εγκυρότητα στο κλινικό δείγμα, καθώς και σε φυσιολογικούς μάρτυρες υπό συγκρίσιμη παραγοντική δομή.

EA-15 | Η συννοσηρότητα πρώτου ψυχωτικού επεισοδίου και χρήσης ουσιών, και της διασύνδεσης των μονάδων ΕΠΨ με τη μονάδα 18ΑΝΩ

Μαρία-Ελένη Γκρέμου¹, Στυλιανή Χρηστίδης², Ελένη Νάτση³, Αλέξανδρος Σαρηγιάννης⁴

¹MsC, PhD(c), Κοινωνιολόγος -Εγκληματολόγος, Ειδική Θεραπεύτρια Ψυχοθεραπεύτρια, ΨΝΑ ΔΑΦΝΙ Μονάδα Απεξάρτησης Τοξικομανών 18 ΑΝΩ, Αθήνα

²Ψυχίατρος, Διευθύντρια 18 ΑΝΩ, Μονάδα Απεξάρτησης Τοξικομανών, ΨΝΑ Δαφνί

³Νοσηλεύτρια, ΨΝΑ Δρομοκαΐτειο

⁴Ψυχολόγος, Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου (EUC)

Εισαγωγή: Η συννοσηρότητα του πρώτου ψυχωτικού επεισοδίου (ΠΨΕ) και της χρήσης ουσιών είναι ένα πολυδιάστατο φαινόμενο που περιπλέκει τη διάγνωση και τη θεραπεία των ασθενών. Η χρήση ουσιών συνδέεται συχνά με συγκεκριμένες ψυχικές ασθένειες όπως η σχιζοφρένεια και η διπολική διαταραχή, επιδεινώνοντας την κλινική εικόνα των ασθενών (Koskinen et al., 2019). Στην Ελλάδα, η Μονάδα 18 Άνω συνεργάζεται με Μονάδες (ΕΠΨ) για την παροχή ολοκληρωμένης θεραπείας σε άτομα με συννοσηρότητα.

Υλικό & Μέθοδος: Η μελέτη εξέτασε τη δημοσιευμένη βιβλιογραφία και δεδομένα από κλινικών πρακτικών. Πραγματοποιήθηκε ανάλυση δεδομένων από συνεργασίες Μονάδων ΕΠΨ και της Μονάδας 18 Άνω για να εκτιμηθεί η αποτελεσματικότητα της ολοκληρωμένης φροντίδας. Τα κριτήρια επιλογής περιλάμβαναν ασθενείς με διάγνωση ΠΨΕ που πληρούσαν τα κριτήρια DSM-5 και διαταραχή χρήσης ουσιών (Patel et al., 2016).

Αποτελέσματα: Τα ευρήματα υποδεικνύουν μια ισχυρή σύνδεση μεταξύ ΠΨΕ και χρήσης ουσιών, υποδεικνύοντας ότι τα άτομα με υψηλά επίπεδα χρήσης ουσιών χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη και εντατική θεραπεία (Green et al., 2018). Η συνεργασία μεταξύ των Μονάδων ΕΠΨ και της Μονάδας 18 Άνω φαίνεται να βελτιώνει την προσέγγιση της θεραπείας μέσω ολοκληρωμένων και εξατομικευμένων παρεμβάσεων. Τα άτομα με διάγνωση τόσο σχιζοφρένειας όσο και διπολικής διαταραχής λαμβάνοντας ολοκληρωμένη θεραπεία είχαν καλύτερα αποτελέσματα στη μείωση των συμπτωμάτων και στην πρόληψη των υποτροπών (Mueser et al., 2020).

Η έγκαιρη παρέμβαση σε περιπτώσεις ψύχωσης, ιδιαίτερα όταν συνοδεύεται από χρήση ουσιών, μπορεί να βελτιώσει σημαντικά την πρόγνωση των ασθενών. Η συνεργασία μεταξύ των μονάδων αυτών, είναι κρίσιμη για την παροχή ολοκληρωμένης θεραπείας. Η Μονάδα 18 Άνω, ειδικευμένη στην απεξάρτηση, συνεργάζεται στενά με τις μονάδες ΕΠΨ για να εξασφαλίσει ότι οι ασθενείς λαμβάνουν ολοκληρωμένη φροντίδα και ανάγκες.

Συμπεράσματα: Ένα σημαντικό πρόβλημα που απαιτεί καλά συντονισμένες θεραπευτικές προσεγγίσεις είναι η ταυτόχρονη χρήση ουσιών και η ύπαρξη ψυχωτικών επεισοδίων. Η αποτελεσματική διασύνδεση μεταξύ των Μονάδων ΕΠΨ και της Μονάδας 18 Άνω φαίνεται να βελτιώνει τη γενική ποιότητα ζωής, και προάγει την ευημερία των ασθενών. Η διατήρηση και η ενίσχυση αυτών των συνεργασιών και η βελτίωση των θεραπευτικών προσεγγίσεων μπορεί να βοηθήσει στην επίτευξη καλύτερων κλινικών αποτελεσμάτων και στη μείωση της επίδρασης της νόσου στους ασθενείς και την κοινωνία (Addington et al., 2016; Drake et al., 2019).

Βιβλιογραφία

- Addington, J., & Addington, D. (2016). Impact of substance use on recovery in an early psychosis program. *Schizophrenia Research*, 79(1), 39-46.
- Drake, R. E., Mueser, K. T., & Brunette, M. F. (2019). Management of persons with co-occurring severe mental illness and substance use disorder: Program implications. *World Psychiatry*, 18(3), 169-174.
- Green, A. I., Drake, R. E., Brunette, M. F., & Noordsy, D. L. (2018). Schizophrenia and co-occurring substance use disorder. *American Journal of Psychiatry*, 175(11), 1738-1745.
- Koskinen, J., Lohonen, J., Koponen, H., Isohanni, M., & Miettunen, J. (2019). Rate of cannabis use disorders in clinical samples of patients with schizophrenia: A meta-analysis. *Schizophrenia Bulletin*, 45(6), 1115-1130.
- Patel, R., Jayatilleke, N., Broadbent, M., Chang, C.-K., Foskett, N., Gorrell, G., ... & Stewart, R. (2016). Negative symptoms in schizophrenia: a study in a large clinical sample of patients using a novel automated method. *BMJ Open*, 6(8), e010008.

EA-16 | Εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις σε νεαρό ενήλικα με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο: Κλινική βινιέτα

Σωτήρης Καρύκας, Ζαχαρίας Καλογεράκης, Μαρίζα Παπαγαθαγγέλου, Σοφία Μαρτινάκη, Όλγα Κοντοκώστα, Πολυξένη Σκαλτσή, Λεωνίδα Μαντωνάκης
Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Οι εργοθεραπευτές διαθέτουν εκπαίδευση, δεξιότητες και γνώση, για την παροχή παρεμβάσεων σε νεαρά άτομα με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο. Παρεμβάσεις τεκμηριωμένες σε ερευνητικά δεδομένα καταδεικνύουν ότι οι εργοθεραπευτές παρέχουν τη δυνατότητα σε αυτόν τον πληθυσμό, να συμμετέχει σε έργα-δραστηριότητες αυτοφροντίδας, εργασίας και ψυχαγωγίας, με ιδιαίτερη αξία και νόημα για τη ζωή. Περιγράφεται η διαδικασία παρέμβασης μέσα από την εφαρμογή εννοιολογικού εργοθεραπευτικού μοντέλου και υπογραμμίζεται η πελατοκεντρική πρακτική για την προώθηση της ανάκαμψης.

Υλικό & Μέθοδος: Η εργασία αναφέρεται σε 25χρονο άνδρα, με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο, ακουστικές ψευδαισθήσεις, παραληρητικές ιδέες, αποδιοργανωμένη σκέψη και κοινωνική απόσυρση. Τα συμπτώματα αυτά τον οδήγησαν σε παρεμπόδιση (disruption) των καθημερινών του έργων-δραστηριοτήτων. Χρησιμοποιήθηκαν: α) το Καναδικό Μέτρο Εκτέλεσης Έργου- Εμπλοκής, β) το Allen Cognitive Level Screen, γ) το Routine Task Inventory–Expanded, καθώς και δ) το Weekly Calendar Planning Activity. Σε συνεργασία με τον νεαρό ασθενή τέθηκαν οι εξής στόχοι: α) ενίσχυση δεξιοτήτων αυτοφροντίδας, β) διαχείριση δραστηριοτήτων καθημερινής διαβίωσης, γ) βελτίωση κοινωνικής αλληλεπίδρασης, δ) βελτίωση συμμετοχής σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες και ε) ανεύρεση και διατήρηση εργασίας. Σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε πρόγραμμα εργοθεραπείας που περιελάμβανε: διαχείριση χρόνου και οργάνωση καθημερινής ρουτίνας, γνωσιακή αναδόμηση, ψυχοεκπαίδευση, στρατηγικές αντιμετώπισης και εκπαίδευση κοινωνικών- εργασιακών δεξιοτήτων.

Αποτελέσματα: Παρουσιάστηκε σημαντική βελτίωση σε διαφορετικούς τομείς εκτέλεσης έργου: α) δεξιότητες αυτοφροντίδας και μείωση σοβαρότητας συμπτωμάτων, β) διαχείριση της καθημερινότητας, γ) ενασχόληση με κοινωνικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες και δ) εξασφάλιση μερικής εργασιακής απασχόλησης.

Συμπεράσματα: Βασιζόμενοι στα ευρήματα συστηματικών ανασκοπήσεων και στις Διεθνείς Οδηγίες για την Κλινική Πρακτική της Εργοθεραπείας στον τομέα της ψυχικής υγείας, παρουσιάστηκε νεαρός άνδρας, με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο. Μέσω της συγκεκριμένης κλινικής περίπτωσης αναδύθηκε ο τρόπος που τα ερευνητικά- βιβλιογραφικά δεδομένα μπορούν να οδηγήσουν την κλινική συλλογιστική και τις αποτελεσματικές εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις.

ΕΑ-17 | Η λειτουργία της ομάδας κατ'οίκον παρέμβασης της Μονάδας ΕΠΨ ΠΝΟΕΣ SKG

Αθανάσιος Ξαφένιας, Χριστίνα Λαγογιάννη, Ευάγγελος Ντούρος, Βασίλειος-Παντελεήμων Μποζίκας
ΕΠΑΨΥ, Θεσσαλονίκη

Εισαγωγή: Οι Μονάδες Έγκαιρης Παρέμβασης στη Ψύχωση επιδιώκουν να παρέχουν καινοτόμες υπηρεσίες στην κοινότητα και να καλύψουν τα κενά της δράσης άλλων δομών ψυχικής υγείας. Γνώμονας της δραστηριοποίησης είναι πάντα η έγκαιρη ανίχνευση περιστατικών ψύχωσης αλλά και η αξιολόγηση αυτών που δύναται να αποτελούν περιπτώσεις υψηλού κινδύνου για εμφάνιση ψυχωτικής συμπτωματολογίας. Είναι εξάλλου κοινός τόπος ότι πολλές φορές τα περιστατικά που μας ενδιαφέρουν δεν θέλουν να προσέλθουν σε κάποια υπηρεσία.

Υλικό & Μέθοδος: Από τις κλήσεις ατόμων προς αξιολόγηση που δέχθηκε η υπηρεσία μας θα μελετήσουμε ποιες ενδείκνυται για ενεργοποίηση της "κατ'οίκον" ομάδας. Θα αναφερθούμε σε περιστατικά που αποτέλεσαν χαρακτηριστικά παραδείγματα "δράσης στο πεδίο" και θα εξετάσουμε τις μορφές που μπορεί να πάρει η τελευταία.

Αποτελέσματα: Η ομάδα δραστηριοποιήθηκε σε ποικίλες περιπτώσεις άλλοτε με μεγαλύτερη και άλλοτε με μικρότερη επιτυχία. Ακόμη όμως και στις περιπτώσεις όπου θα λέγαμε ότι δεν είχαμε σημαντικό αποτέλεσμα, η παρουσία της ομάδας συνέδραμε σε ό,τι αφορά τις ενδεχόμενες μελλοντικές παρεμβάσεις.

Συμπεράσματα: Η Ομάδα κατ'οίκον παρέμβασης των ΠΝΟΩΝ SKG είναι αναπόσπαστο μέρος της Υπηρεσίας και αποτελεί μία χαρακτηριστική δράση στην κοινότητα -στο πεδίο- εκεί όπου βρίσκονται τα νέα περιστατικά. Αποτελεί μία υπηρεσία που έρχεται να καλύψει διάφορα κενά και κρίνεται απαραίτητη η ύπαρξη ανάλογων ομάδων σε κάθε δομή Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση.

ΕΑ-18 | Πρώτο Ψυχωσικό Επεισόδιο και προκλήσεις στην διασύνδεση με την κοινότητα: Η εμπειρία της Μονάδας Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση "ΠΝΟΕΣ ΑΤΗ"

Ευγενία Αθανασοπούλου, Ειρήνη Διακάκη, Μυρτώ Φουρτούνη, Κυριακή Τσίκου, Στέφανος Δημητρακόπουλος

Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath, ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

Σκοπός: Μονάδες Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση (ΕΠΨ) λειτουργούν από τη δεκαετία του '90 στην Αυστραλία και τα τελευταία χρόνια σε βορειοευρωπαϊκές χώρες και στην Αμερική ως μέρος της εθνικής πολιτικής στρατηγικής στα εθνικά συστήματα υγείας. Στην Ελλάδα, το μοντέλο της Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση εφαρμόζεται για πρώτη φορά τον τελευταίο χρόνο μέσα από την λειτουργία εξειδικευμένων μονάδων ΕΠΨ ανά την επικράτεια. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η αποτύπωση των προκλήσεων της προσπάθειας διασύνδεσης της Μονάδας ΕΠΨ ΠΝΟΕΣ Ath με την κοινότητα κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας.

Υλικό & μέθοδοι: Με την εφαρμογή κοινοτικών δράσεων, δράσεων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης χρησιμοποιούνται δεδομένα και εμπειρίες της διεπιστημονικής ομάδας κατά την συνεργασία με τους κοινοτικούς φορείς, τις δομές παροχής υπηρεσιών υγείας και την κοινότητα εν γένει.

Αποτελέσματα: Παρουσιάζονται αποτελέσματα σε σχέση με σύνολο παραπομπών, την καταλληλότητά τους αλλά και τους παραπέμποντες φορείς. Οι προκλήσεις που παρατηρήθηκαν στο πρώτο έτος λειτουργίας της μονάδας σχετίζονται τόσο με τις δομικές ιδιαιτερότητες του συστήματος υγείας και ψυχικής υγείας όσο και με τις αντιλήψεις της κοινότητας σχετικά με την ψύχωση.

Συμπεράσματα: Βασική πρόκληση για τη βέλτιστη διασύνδεση είναι το στίγμα, καθώς η κοινότητα δεν είναι αρκετά ενημερωμένη για την φύση, τις δυσκολίες και την συχνότητα εμφάνισης των ψυχωτικών επεισοδίων στον πληθυσμό. Παράλληλα, σημαντική πρόκληση που αναδύθηκε είναι η αρχική δυσχέρεια επικοινωνίας με το υπάρχον σύστημα ψυχικής υγείας που ενδεχομένως προκύπτει μέσα από την έλλειψη ενημέρωσης, τον κατακερματισμό των υπηρεσιών καθώς και από τον αυξημένο όγκο εργασίας. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την δημιουργία ενός συστηματικού πλαισίου συνεργασίας και επικοινωνίας με τις κοινοτικές δομές τόσο σχετικά με την πορεία των περιστατικών όσο και με την ενίσχυση και συνδιοργάνωση δράσεων ενημέρωσης της κοινότητας με στόχο την αποστιγματοποίηση και την ευαισθητοποίηση για την ψύχωση.

ΕΑ-19 | Η οικογένεια στο πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο: Προκλήσεις και προοπτικές κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της μονάδας

Ευγενία Αθανασοπούλου, Ειρήνη Διακάκη, Στέφανος Δημητρακόπουλος
Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath, ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

Σκοπός: Η οικογενειακή παρέμβαση αποτελεί μία δομημένη παρέμβαση για τα μέλη της οικογένειας και του δικτύου ενός ατόμου που βιώνει ψυχωτική διαταραχή. Στόχος της παρέμβασης είναι η υποστήριξη των οικογενειών, η μείωση του στρες μέσα στις οικογένειες και η μείωση της πιθανότητας μελλοντικής υποτροπής. Στην παρούσα εργασία διερευνώνται οι προκλήσεις και οι προοπτικές, όπως αυτές αναδεικνύονται στο πλαίσιο της οικογενειακής θεραπείας κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της Μονάδας ΠΝΟΕΣ Ath.

Υλικό & Μέθοδος: Το υλικό της παρουσίασης προκύπτει μέσα από τις παρεμβάσεις στα πλαίσια της οικογενειακής θεραπείας καθώς και την εμπειρία της διεπιστημονικής ομάδας.

Αποτελέσματα: Στις θεραπευτικές παρεμβάσεις που αφορούν τις οικογένειες έχουν παρατηρηθεί ποικίλες προκλήσεις, ωστόσο η παρούσα εργασία εστιάζει σε πέντε βασικές. Αρχικά, η εμφάνιση του πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου είναι μια κρίση για την οικογένεια/ δίκτυο του ατόμου που νοσεί προκαλώντας σημαντική αποσταθεροποίηση σε επίπεδο δυναμικών, σχέσεων, ρόλων και μοντέλα επικοινωνίας. Επίσης, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε οικογένειας καθώς η φάση ζωής των μελών μπορούν να δυσκολέψουν την ένταξη τους και την συνύπαρξη σε ένα συνεργατικό θεραπευτικό μοντέλο. Επιπλέον, παρατηρείται συχνά σημαντική αντίσταση στην αλλαγή καθώς και δυσκολία στην μετακίνηση σε ένα διαφορετικό τρόπο λειτουργίας και σχετίζεσθαι. Τέλος, μια ακόμα πρόκληση αφορά το στίγμα της ψυχικής νόσου και πως αυτό επιδρά στα μέλη της οικογένειας.

Συμπεράσματα: Οι παρεμβάσεις που αφορούν τις οικογένειες και το δίκτυο ενισχύουν την πρόληψη των υποτροπών, την αναγνώριση ενδείξεων και συμβάλλουν στην αίσθηση κατανόησης, υποστήριξης και στη μείωση του stress. Ο τρόπος με τον οποίο οι οικογένειες διαχειρίζονται τις κρίσεις που εμφανίζονται στον κύκλο ζωής της οικογένειας είναι αποφασιστικός για την ανάκαμψη (recovery) τόσο του ατόμου όσο και της οικογένειας, μετασχηματίζοντας δηλαδή τις αντιξοότητες σε επανανοηματοδότηση. Όλα τα παραπάνω συνιστούν σημαντικές προοπτικές για την ενδυνάμωση και την ενίσχυση της λειτουργικότητας των οικογενειών με κάποιο μέλος που βιώνει πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο.

EA-20 | Γνωσιακή θεραπεία προσανατολισμένη στη Ψυχική Ανάκαμψη (CT-R) για ARMS πληθυσμούς

Κυριακή Τσίκου¹, Παναγιώτα Πρεσβέλου¹, Γεώργιος Μαυρέας¹, Δήμητρα Γούσιου¹, Ιωάννης Χρυσόπουλος^{1,2,3}

¹ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

²Ινστιτούτο Έρευνας και Θεραπείας της Συμπεριφοράς, ΙΕΘΣ, Αθήνα

³Εταιρεία Γνωσιακών Συμπεριφοριστικών Σπουδών, ΕΓΣΣ, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Η CT-R ενσωματώνει στη Γνωσιακή Θεραπεία τις αξίες του κινήματος του Recovery κι επικεντρώνεται στην προσπάθεια της επίτευξης μία επιθυμητής για το άτομο ζωής. Αρχικά σχεδιάστηκε για την αντιμετώπιση της αρνητικής συμπτωματολογίας στη Σχιζοφρένεια, σήμερα όμως βρίσκει εύφορο έδαφος σε όλους όσους – ανεξαρτήτως διάγνωσης – προβάλλουν αντίσταση στη θεραπεία, δεν έχουν κίνητρα, αντιμετωπίζουν δυσκολίες να συνδεθούν και να επικοινωνήσουν με άλλα άτομα, εμφανίζουν επιθετικότητα ή/και αυτό-τραυματισμούς. Η παρούσα ανακοίνωση επιδεικνύει τις δυνατότητες του μοντέλου στην αξιοποίησή του σε νέους ηλικιακά πληθυσμούς που βρίσκονται σε κίνδυνο να εκδηλώσουν ψύχωση και αναδεικνύει τις προσθήκες του στις πρακτικές αντιμετώπισης του πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου.

Υλικό & Μέθοδος: Βιβλιογραφική ανασκόπηση στις επιστημονικές βάσεις δεδομένων με λέξεις-κλειδιά: Recovery-Oriented Cognitive Therapy, CT-R, από όπου συλλέχθηκαν όλα τα σχετικά με το μοντέλο άρθρα. Παράλληλα αποδελτιώθηκε το σύνολο του υλικού των επίσημων εκπαιδεύσεων της προσέγγισης καθώς και υλικό εφαρμογών από το Beck Institute και τη SAMHSA.

Αποτελέσματα: Η CT-R παράσχει σαφή θεραπευτικό σχεδιασμό ικανό να προάγει ψυχική ανθεκτικότητα. Η ευελιξία της και η προσαρμοστικότητά της την καθιστά ικανή να τροποποιηθεί έτσι ώστε να εστιάσει στις ιδιαίτερες ανάγκες των νέων που βρίσκονται σε κίνδυνο εκδήλωσης ψύχωσης. Οι μελέτες τεκμηρίωσης της αποτελεσματικότητας της είναι περιορισμένες και παρά τις θετικές ενδείξεις έκβασης τους δεν παρέχουν στοιχεία εστιασμένα σε ARMS πληθυσμούς.

Συμπεράσματα: Κεντρική εστίαση της CT-R αποτελούν τα δυνατά στοιχεία ενός ανθρώπου και η αξιοποίησή τους για την καλλιέργεια θετικών πεποιθήσεων αυτο-αποτελεσματικότητας, ικανότητας σύνδεσης με άλλους, ελπίδας, ενδυνάμωσης και άντλησης ευχαρίστησης από μια ζωή επενδυμένη με το προσωπικό όραμα του ατόμου. Οι λόγοι αυτοί την καθιστούν, σύμφωνα με εισηγητές της, κατάλληλη για νέο ηλικιακό πληθυσμό λίαν υψηλού κινδύνου για ψύχωση και άτομα που έχουν βιώσει πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο. Παρ' όλα αυτά, ως νεοσύστατο μοντέλο δεν χαίρει ακόμη εμπειρικής τεκμηρίωσης και συστήνεται η περαιτέρω μελέτη της αποτελεσματικότητάς του, πριν την ευρεία υιοθέτησή του.

EA-21 | DUP: Μια θεματική ανάλυση των εμπειριών ληπτών και των οικογενειών τους αναφορικά με το πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο και την αναζήτηση βοήθειας

Μαρίνα Σκουρτέλη, Μαρία Τριτάρη
Κέντρο Ημέρας Franco Basaglia ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Στόχος της παρούσας μελέτης αποτελεί η διερεύνηση των υποκειμενικών παραγόντων και βιωμάτων ληπτών και των οικογενειών τους αναφορικά με το πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο, την αναζήτηση βοήθειας και την διάρκεια μη θεραπευμένης ψύχωσης (DUP).

Υλικό & Μέθοδος: Συμμετείχαν 4 ωφελούμενοι του Κέντρου Ημέρας Franco Basaglia της ΕΠΑΨΥ και 2 συγγενείς (μητέρες). Λαμβάνοντας υπόψη την Εμπειρικά Θεμελιωμένη Θεωρία, πραγματοποιήθηκαν ημι-δομημένες συνεντεύξεις και οι αφηγήσεις αναλύθηκαν με τη μέθοδο της θεματικής ανάλυσης.

Αποτελέσματα: Αναδείχθηκαν 5 θεματικές. Όλοι οι συμμετέχοντες αναφέρουν την παρουσία σημαντικών ψυχοπιεστικών γεγονότων στο ιστορικό τους πριν την πρώτη εμφάνιση της νόσου (π.χ. σοβαρές απώλειες μέσα στην οικογένεια). Η πρώτη θεματική αφορά στους Παράγοντες που Κινητοποιούν την Αναζήτηση Βοήθειας. Η εμφάνιση θετικών συμπτωμάτων, η ακαδημαϊκή έκπτωση και η κοινωνική απόσυρση αποτέλεσαν πρώιμες ενδείξεις εμφάνισης της ψυχικής νόσου. Η δεύτερη αφορά στα Χαρακτηριστικά του Λήπτη και της Οικογένειας του. Πιο συγκεκριμένα, η δυνατότητα προσανατολισμού εσωτερικά προς την ψυχική ζωή (δυνατότητα ψυχοποίησης) φαίνεται να αποτελεί έναν σημαντικό παράγοντα που συμβάλει στην κινητοποίηση του ευρύτερου οικογενειακού δικτύου. Παράλληλα, οι μηχανισμοί άμυνας που κινητοποιούνται τόσο από τους ίδιους τους λήπτες όσο και από τις οικογένειες τους (διάψευση/διχοτόμηση, αμφιθυμία) φαίνεται να συμβάλλουν στην χρονιοποίηση της αδράνειας και την καθυστέρηση στην έγκαιρη αναζήτηση βοήθειας. Η τέταρτη θεματική αφορά στην θεραπευτική συμμαχία/ σχέση, η ποιότητα της οποίας κατέχει σημαντικό ρόλο στην θεραπευτική πορεία του ατόμου. Η πέμπτη θεματική αφορά στο στίγμα. Η απαξιωτική και ταπεινωτική αντιμετώπιση των ατόμων που αντιμετωπίζουν ζητήματα ψυχικής υγείας άλλοτε γίνεται αντιληπτή ως κάτι εξωτερικό, το οποίο προέρχεται από το κοινωνικό πλαίσιο, είτε αναδύεται ως κάτι ενδοβεβλημένο που εδράζει μέσα στο ίδιο το άτομο ή την οικογένεια.

Συμπεράσματα: Δεδομένης της σύνδεσης της DUP με το θεραπευτικό αποτέλεσμα, η διερεύνηση των παραγόντων που μπορεί να παρεμποδίσουν την έγκαιρη αναζήτηση ψυχολογικής υποστήριξης είναι καίριας σημασίας για την ανάπτυξη στρατηγικών πρώιμης παρέμβασης στην ψύχωση. Το συγκεκριμένο θέμα χρειάζεται να διερευνηθεί εκτενέστερα στο ελληνικό πλαίσιο.

ΕΑ-22 | Η αποτελεσματικότητα της Πρώιμης Παρέμβασης σε ασθενείς με πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο. Προκαταρκτικά αποτελέσματα μιας προοπτικής μελέτης σε Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση

Μυρτώ Φουρτούνη¹, Βασιλική Γιωτσιδή²

¹ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

²Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Σπουδών, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Εμπειρικές μελέτες έχουν καταδείξει την αποτελεσματικότητα της έγκαιρης παρέμβασης σε ασθενείς με πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο σε μια σειρά από κλινικούς δείκτες (π.χ. ψυχοπαθολογία, λειτουργικότητα, προσωπική ανάκαμψη και ποιότητα ζωής. Στην Ελλάδα τα σχετικά ερευνητικά δεδομένα παραμένουν περιορισμένα. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η μελέτη της αποτελεσματικότητας της έγκαιρης παρέμβασης σε άτομα που λαμβάνουν φροντίδα σε Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης (ΜΕΠ) μετά από το πρώτο έτος λειτουργίας της στην κοινότητα.

Υλικό & Μέθοδος: Το δείγμα της μελέτης αποτελείται από ενήλικες ασθενείς, οι οποίοι έχουν εκδηλώσει πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο και παρακολουθούνται θεραπευτικά στην ΜΕΠ ΠΝΟΕΣ Αθή της Ε.Π.Α.Ψ.Υ. Η μελέτη περιλαμβάνει επαναλαμβανόμενες μετρήσεις σε τέσσερις χρονικές φάσεις της θεραπείας: αρχική μέτρηση, 1 μήνα, 6 μήνες και 1 έτος θεραπείας. Η αποτελεσματικότητα εξετάζεται με κλινική συνέντευξη και χορήγηση κλιμάκων αυτο-αναφοράς, συμπεριλαμβανομένων των εξής: (α) Positive and Negative Syndrome Scale (PANSS), (β) Clinical Global Impression Scale (CGI), (γ) World Health Organization-Quality of Life (WHOQOL-BREF), και (δ) Recovery Assessment Scale (RAS). Παράλληλα, εξετάζονται δείκτες της θεραπευτικής διαδικασίας με τις εξής κλίμακες: Defense Style-Questionnaire, (DSQ-40), Experience in Close Relationship Scale (ECRS) και The Client Attachment to Therapist Scale (CATS)

Αποτελέσματα: Παρουσιάζονται αποτελέσματα σε σχέση με τους κλινικούς δείκτες, δείκτες λειτουργικότητας και ποιότητας ζωής και συσχετίσεις αυτών με μηχανισμούς άμυνας και τον τύπο προσκόλλησης των ασθενών.

Συμπεράσματα: Πρόκειται για μελέτη της αποτελεσματικότητας μιας εκ των ΜΕΠ μετά από 1 έτος λειτουργίας. Αναδύεται η σημασία κατανόησης και των ψυχοδυναμικών παραμέτρων που επηρεάζουν την βέλτιστη πορεία του ατόμου. Η υποστηρικτική ψυχοδυναμική ψυχοθεραπεία δύναται να αποτελεί θεραπευτική επιλογή σε ένα ευρύτερο πλαίσιο πολυδιάστατων και πολυδύναμων προσεγγίσεων στο πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο.

EA-23 | Επαγγελματική (επαν)ένταξη ατόμων με ψυχική νόσο: Η περίπτωση του Γραφείου Υποστήριξης της Απασχόλησης της ΠΕΨΑΕΕ

Μαρίانا Κορίνθιου, Αικατερίνη Καραάβα, Βαρβάρα Παντελαίου
ΠΕΨΑΕΕ, Αθήνα

Εισαγωγή: Η εργασία και το δικαίωμα πρόσβασης σε αυτήν, αποτελεί σημαντικό μέρος της (επαν)ένταξης και ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας. Η εργασία ενέχει σημαντικά οφέλη για τη σωματική και ψυχική υγεία και μπορεί να οδηγήσει σε μείωση των συμπτωμάτων και χαμηλότερο ποσοστό νοσηλειών, ενώ συμβάλει ενεργά στην αυτόνομη διαβίωση των ατόμων με ψυχική νόσο. Το Γραφείο Υποστήριξης της Απασχόλησης της ΠΕΨΑΕΕ, υποστηρίζει άτομα με χρόνια ψυχική νόσο, στην αναζήτηση, εύρεση και διατήρηση κατάλληλης θέσης εργασίας. Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να διερευνηθούν τα οφέλη της εργασίας σε εργαζόμενους λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας και να αναδειχθεί η συμβολή και η ποιότητα των υπηρεσιών του Γραφείου στα πλαίσια της υποστήριξης στην αναζήτηση και τη διατήρηση θέσης εργασίας.

Υλικό & Μέθοδος: Θα παρουσιαστούν βιβλιογραφικά και ποιοτικά, ερευνητικά δεδομένα που βασίζονται στο προσωπικό βίωμα 15 εργαζόμενων ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας του Γραφείου Υποστήριξης και τα οποία προέκυψαν από ερωτηματολόγια αυτοαναφοράς με ερωτήσεις ανοιχτού τύπου.

Αποτελέσματα: Στην πλειοψηφία των ληπτών είναι εμφανείς οι θετικές επιδράσεις της εργασίας σε διάφορους τομείς, όπως στην οικονομική ανεξαρτησία, στην ψυχική ανθεκτικότητα, στην ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων, στην εύρεση νοήματος και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής. Ταυτόχρονα, οι περισσότεροι λήπτες έχουν ωφεληθεί σημαντικά από τις υπηρεσίες του Γραφείου Υποστήριξης, σε πληροφόρηση, στην ανάπτυξη ήπιων δεξιοτήτων, στην υποβολή αιτήσεων θέσεων εργασίας, στην ενημέρωση για τα εργασιακά τους δικαιώματα, και στην ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας.

Συμπεράσματα: Οι θετικές επιδράσεις της εργασίας σε πολλές πτυχές της ζωής των ληπτών αλλά και η ποιότητα των υπηρεσιών που τους έχουν παρασχεθεί από το Γραφείο αποδεικνύουν και επιβεβαιώνουν την αναγκαιότητα ανάπτυξης και εμπλουτισμού δεξιοτήτων σε προσωπικό, επαγγελματικό και κοινωνικό επίπεδο, ώστε να επιτευχθεί η ισότιμη κοινωνική ενσωμάτωση. Υπό αυτό το πρίσμα, η συνέχιση και αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών που ακολουθούν τις αρχές της μεθοδολογίας της «Ανάκαμψης» αποτελεί σημαντική κλινική προέκταση της παρούσας έρευνας.

EA-24 | Ομότιμη υποστήριξη: Ψυχοεκπαιδευτικό Διασυνδεδετικό Πρόγραμμα Δομών Ψυχικής Υγείας «Εγώ ως σύμβουλος»/ «Me myself as a counselor»

Ιωάννα Αλπέρτη¹, Ματίνα Μόσχου², Φιλίππα Δριβάλα³, Μαρίνα Παπαδά³, Ιωάννα-Μαρία Λέκκα⁴, Αναστασία Βασιλοπούλου⁴, Ελίνα-Αποστολία Γκέκα³, Βασιλική Κολλάρου³

¹ΑμΚΕ Ίασις, Αθήνα

²ΑμΚΕ Ξένιος Ζευσ, Αθήνα

³Ε.Κ.Δ.Ψ.Π "Κωστής Μπάλλας", Αθήνα

⁴Κ. Σ. Δ. Ε. Ο. "ΕΔΡΑ", Αθήνα

Εισαγωγή: Η υποστήριξη από ομοτίμους είναι η διαδικασία παροχής και λήψης ενθάρρυνσης και βοήθειας για την επίτευξη μακροπρόθεσμης ανάκαμψης. Οι ομότιμοι υποστηρικτές «προσφέρουν συναισθηματική υποστήριξη, μοιράζονται γνώσεις, διδάσκουν δεξιότητες, παρέχουν πρακτική βοήθεια και συνδέουν τους ανθρώπους με πόρους, ευκαιρίες, κοινότητες υποστήριξης και άλλους ανθρώπους» (Mead, 2003; Solomon, 2004). Οι ομότιμοι υποστηρικτές μπορούν να διαδραματίσουν πολλούς ρόλους για την υποστήριξη των ατόμων που ζουν με ψυχικές διαταραχές. Είναι σε θέση να διευκολύνουν την εκπαίδευση και να ενθαρρύνουν τα άτομα να εμπλακούν πιο ενεργά στη θεραπεία τους. Σκοπός της παρούσας προφορικής ανακοίνωσης είναι η παρουσίαση ενός πιλοτικού προγράμματος ομότιμης υποστήριξης «εγώ ως σύμβουλος»/ «me myself as a counselor», με ψυχοεκπαιδευτικό χαρακτήρα.

Υλικό & Μέθοδος: Το πρόγραμμα διήρκησε 14 μήνες με θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση 40 ωρών, συμμετέχοντας 8 επαγγελματίες ψυχικής υγείας και 32 αρχικά λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας από 4 Κέντρα Ημέρας των ΑμΚΕ ΙΑΣΙΣ "iasis at centro", Ε.Κ.Δ.Ψ.Π. «Κωστής Μπάλλας» και Ανέλιξη και 2 οικοτροφεία της Κ.Σ.Δ.Ο «ΕΔΡΑ». Η εκπαίδευση των επαγγελματιών ακολούθησε τις αρχές και τη μεθοδολογία της εκπαίδευσης ενηλίκων, ενώ η εκπαίδευση των ομότιμων υποστηρικτών αφορούσε την καλλιέργεια της εναισθησίας, τη βελτίωση της επικοινωνία με την εκπαίδευση στην ενεργητική ακρόαση και στη μέθοδο του Marshal Rosenberg «Επικοινωνία δίχως βία», στις δραστηριότητες καθημερινής ζωής καθώς και στην αναγνώριση, διαχείριση και έκφραση συναισθημάτων.

Αποτελέσματα: Η βελτίωση της αυτοεκτίμησης, η ενίσχυση των διαπροσωπικών σχέσεων και μέσω αυτού η δέσμευση και η ενίσχυση του κινήτρου των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας καθώς και η απόκτηση νέων δεξιοτήτων ήταν μερικά μόνο από τα αποτελέσματα αυτής της παρέμβασης.

Συμπεράσματα: Η εκπαίδευση ομότιμων υποστηρικτών μέσω δομημένων προγραμμάτων είναι εφικτή και πρέπει να γενικευτεί ως πρακτική προκειμένου να προκύψουν νέες θέσεις εργασίας για τους λήπτες υπηρεσιών ψυχικής υγείας, αξιοποιώντας την εμπειρία και τους ωφελούμενους των δομών ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης.

EA-25 | Η αποτελεσματικότητα των διαφορετικών δομών ψυχικής υγείας στην αντιμετώπιση της υποτροπής της νόσου ασθενών με ψύχωση/σχιζοφρένεια ή διπολική διαταραχή μετά την πρώτη τους νοσηλεία

Βασιλική Γαλανοπούλου¹, Αλέξανδρος Βγόντζας², Ειρήνη, Μαρίνα Μητροπούλου², Καλλιόπη Διακάκη¹, Μαρία Δασκαλάκη¹, Βασίλης Χατζηορφανός¹, Αυγή Ζωγραφάκη¹, Μαρία Αναστασάκη¹, Παναγιώτης Σίμος²

¹Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου, Ηράκλειο

²Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ηράκλειο

Εισαγωγή: Στη χώρα μας, οι οικογένειες ασθενών με σοβαρές ψυχικές νόσους απευθύνονται κυρίως σε ιδιώτες γιατρούς ή και στα εξωτερικά ιατρεία πανεπιστημιακών και κοινοτικών νοσοκομείων που εδρεύουν σε αστικά κέντρα ώστε να αποφευχθεί ο στιγματισμός τους, ιδιαίτερα αν διαβιούν σε μικρές κλειστές κοινωνίες. Ο σκοπός αυτής της εργασίας είναι η σύγκριση των υποτροπών αυτών των ασθενών που παρακολουθούνται από διαφορετικούς φορείς ψυχικής υγείας μετά την πρώτη τους νοσηλεία.

Υλικό & Μέθοδος: Για την εκπόνηση της ανάλυσης συμμετείχαν ασθενείς που έχουν διαγνωστεί με σχιζοφρένεια/ψύχωση (N=535) ή διπολική διαταραχή (N=231) και εμφανίζουν (ή δεν εμφανίζουν) υποτροπή στη νόσο τους μετά την πρώτη τους νοσηλεία (relapse after first admission). Βασικό κριτήριο για την εισδοχή τους ήταν η παρακολούθησή τους από έναν μόνο φορέα παραπομπής: Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας (ΚΜΨΥ), Εξωτερικά ιατρεία Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου Ηρακλείου (ΠαΓΝΗ), ή εξωτερικά ιατρεία Δημόσιου Κοινοτικού Νοσοκομείου «Βενιζέλειο» /Ιδιώτες ψυχίατροι. Η αξιολόγηση των διαφορών μεταξύ των φορέων έγινε με το κριτήριο στατιστικής σημαντικότητας χ^2 .

Αποτελέσματα: Οι ασθενείς που παρακολουθούνται από την ΚΜΨΥ (N=89) παρουσιάζουν χαμηλότερο ποσοστό υποτροπών (32,6%), συγκριτικά με το ΠαΓΝΗ(N= 468) (45,5%) ή το Βενιζέλειο/Ιδιώτες (N=209), όπου εμφανίζεται το μεγαλύτερο ποσοστό υποτροπών (52,5%) σε ασθενείς. Η διαφορά μεταξύ των υποτροπών των διαφορετικών φορέων είναι στατιστικά σημαντική [$\chi^2= 6.899$, $p = 0.032$].

Συμπεράσματα: Διαπιστώνεται ότι οι ασθενείς που παρακολουθούνται από την ΚΜΨΥ παρουσιάζουν χαμηλότερα ποσοστά υποτροπής, συγκριτικά με τους άλλους δύο φορείς παρακολούθησης. Η διαφορά αυτή δείχνει ότι το μοντέλο της ΚΜΨΥ που βασίζεται στην ανάπτυξη ενός εκτεταμένου πολυκλαδικού ψυχοκοινωνικού δικτύου υποστήριξης αυτών των ασθενών και των οικογενειών τους, στις αγροτικές και ημι-αγροτικές περιοχές είναι χρήσιμο για την βέλτιστη αντιμετώπιση και θεραπεία των ασθενών μετά την πρώτη νοσηλεία σε ψυχιατρική κλινική.

EA-26 | Πρώιμη παιδιατρική και παιδοψυχιατρική παρέμβαση σε έφηβη με εικόνα πρώιμης ψύχωσης λόγω Συστηματικού Ερυθηματώδους Λύκου

Κωνσταντίνος Μπίμης¹, Ευτυχία Τσαμαδού¹, Παρασκευή Τατσιοπούλου², Χριστίνα Μαλλίδου¹, Κωνσταντίνος Τσιρούκης¹, Ευθυμία-Μαρία Σακελλαρίου³, Βάιος Νταφούλης¹

¹Ιπποκράτειο Γενικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη

²Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη

³Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική Λάρισας, Λάρισα

Θα παρουσιάσουμε την περίπτωση μιάς έφηβης με συμπτωματολογία πρώιμης ψύχωσης που οδήγησε σε αυτοκτονική απόπειρα . Εν τέλει διαπιστώθηκε πως η εν λόγω συμπτωματολογία οφειλόταν σε νευροψυχιατρική εκδήλωση ΣΕΛ , που διαγιγνώστηκε εντός της ψυχιατρικής κλινικής . Η 14χρονη έφηβη παρουσιάστηκε σε ανοιχτή εφημερία στα επείγοντα του Ιπποκράτειου γενικού νοσοκομείο Θεσσαλονίκης ,έπειτα από πτώση από ύψος (πρώτος όροφος) ενώ η ίδια προσγειώθηκε σε τέντα. Προ της πτώσης είχαν εκφραστεί ιδέες θανάτου από την ίδια στην μητέρα της και υπήρξε αυτοτραυματισμός στα χέρια με ξυραφάκι . Κατά την εξέταση στα επείγοντα η μητέρα της περιέγραψε πώς τις τελευταίες μέρες η κόρη της είχε περιέργη συμπεριφορά ,διάσπαση προσοχής , συχνές εκρήξεις θυμού επί ματαιώσης.Η συμπτωματολογία αυτή εξελίχθηκε απότομα , εντός 4 ημερών . Κατά την εξέταση στα επείγοντα η ασθενής παρουσίασε ψυχοκινητική ανησυχία , προσήλωσης βλέμματος και ανέφερε πως ακούει μερικές φορές φωνές που της λένε να αυτοκτονήσει. Η ασθενής είχε εναισθησία και για αυτό νοσηλεύτηκε εκούσια στην παιδοψυχιατρική κλινική του Ιπποκράτειου μετά την αυτοκτονική απόπειρα και την εκτίμηση στα ΤΕΠ. Κατά την ημέρα της εισαγωγής παρουσιάστηκε εξάνθημα δίκην πεταλούδας και στον εργαστηριακό έλεγχο βρέθηκαν αυξημένα IgM αντισώματα καρδιολιπίνης (18,8 ,κφ <12) καθώς και αυξημένη ταχύτητα καθίζησης ερυθρών (26 κφ<20) και ANA. Λόγω της κλινικής συμπτωματολογίας και του εργαστηριακού προφιλ η ασθενής παρουσίασε θεωρούμε πως η ασθενής παρουσίασε συμπτωματολογία πρώιμης ψύχωσης επί εδάφους Συστηματικού ερυθηματώδους λύκου. Με τη χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής για θεραπεία του ΣΕΛ και ηπια αντιψυχωσική αγωγή η ψυχιατρική συμπτωματολογία της ασθενούς υφεθηκε εντός εβδομάδων και τα εργαστηριακά ευρήματα βελτιώθηκαν οπότε και η ασθενής εξήλθε ασφαλώς από το νοσοκομείο .Από την βιβλιογραφία βρέθηκε πως μία συχνή νευροψυχιατρική εικόνα του ΣΕΛ είναι η ψύχωση . Θεωρούμε πως η συμπτωματολογία της έφηβης παραπέμπει σε πρώιμη ψύχωση που εξελίχθηκε ταχέως και πως πρόκειται για ένα σπάνιο περιστατικό το οποίο οδήγησε στο γενικό συμπέρασμα πως η νοσηλεία καθορίστηκε από το οξύ της συμπτωματολογίας και για αυτο νοσηλεύτηκε στην Παιδοψυχιατρική κλινική . Ο ΣΕΛ διαγιγνώστηκε εντός της Παιδοψυχιατρικής Κλινικής και θεραπεύτηκε εντός αυτής χάρη στην καλή συνεργασία μεταξύ παιδιάτρων και παιδοψυχιάτρων που βασίστηκε στην ανταλλαγή επιχειρημάτων με βάση την επιστημοσύνη και την τακτική επικοινωνία μεταξύ των γιατρών των ειδικοτήτων .

10 ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ
ΕΓΚΑΙΡΗΣ
ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ
ΣΤΗΝ
ΨΥΧΩΣΗ

ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

AA-01 | The influence of developmental trauma on state depersonalisation and anomalous self-experiences during the Mirror Gazing Task - An experimental approach

Eirini Aikaterini Melegkovits, Tereza Bountiokou, Paul Jung, Michael Bloomfield

Division of Psychiatry, University College London, United Kingdom

Introduction & Aims: Among individuals with psychosis, developmental trauma (DT) is associated with greater experiences of dissociation. Some authors propose a mediating or interacting effect of dissociation in the way DT impacts psychosis severity. However, past research has relied exclusively on correlational self-report measures of “trait” dissociation. In the present study, we aimed to understand the role of DT on “state” depersonalisation, and its relationship to psychotic symptoms.

Methods: A convenience sample of 34 participants with and 30 without a history of DT, based on the Childhood Trauma Questionnaire, took part in the Mirror Gazing Task, which under conditions of low illumination produces anomalous self-experiences and dissociative states. We recorded the duration, frequency and onset of apparitions participants saw in the mirror. Participants completed the Community Assessment for Psychic Experiences (CAPE-42) at baseline and an adapted version of the Cambridge Depersonalisation Scale (CDS-S) before and after the experiment.

Results: Using a mixed two-way ANOVA, we found significant main effects for both DT group and time. We identified an interaction effect, whereby participants in the DT group experienced a greater change in state depersonalisation following the MGT. The DT group showed greater duration and frequency, and lower onset of apparitions, but these differences were non-significant. We noted significant positive associations between positive psychotic symptoms and DT severity, baseline depersonalisation and cumulative duration of apparitions. Baseline depersonalisation also showed a moderate correlation with DT severity. Qualitative findings are discussed, including higher distress and perception of realness of apparitions among the DT group.

Conclusion: A history of DT contributes to the experience of “state” depersonalisation, both of which are associated with positive symptoms of psychosis. Future research using longitudinal and experimental designs can inform on the clinical relevance of screening for dissociation and integrating it as a therapeutic target in this population.

AA-02 | The experience and role of dissociation on Subclinical Psychosis following developmental trauma: A mixed methods approach

Eirini Melegkovits, Ava Mason, Katie Ashcroft, Michael Bloomfield

¹*Division of Psychiatry, University College London, London, United Kingdom*

²*Royal Holloway, University of London, London, United Kingdom*

Background & Aims: Abuse and neglect prior to 18 (developmental trauma (DT)), increases vulnerability to psychosis in adulthood. Dissociation is frequent and constitutes a proposed candidate vulnerability mechanism among survivors of DT with clinical psychosis, but research in those with subclinical psychosis is sparse. We employed a mixed-methods design to delineate the role and phenomenological experience of dissociation in survivors of DT with subclinical psychosis.

Methods: In study 1, 1245 UK participants, not receiving psychiatric medication, participated in an online survey. Individuals with 1) a history of DT and/or 2) hearing voices or feeling threatened, or 3) no difficulties with their mental health, were invited to participate. Participants completed the Childhood Trauma Questionnaire, Dissociative Experiences Scale, the Community Assessment of Psychic Experiences, the Paranoia Scale and the International Trauma Questionnaire. In study 2, 23 participants with subclinical psychosis and a history of DT participated in follow-up qualitative interviews, consisting of an abridged version of the CAARMS and an adapted version of the Intrusions Interview. Questions focused on the experience and impact of recent intrusive memories/images, thoughts or voices related to trauma and dissociation.

Results: In Study 1, we found heightened dissociation among participants with DT and with subclinical psychosis. We found a link between dissociative experiences and DT in predicting positive psychotic symptom frequency and paranoia. In Study 2, participants reported various dissociative experiences, particularly depersonalisation. Dissociation was described in the context of DT, and as a response to post-traumatic symptoms, affective experiences such as low mood and panic, and distress. Participants identified that dissociation both preceded and resulted from psychotic experiences (paranoia and hallucinations).

Conclusion: Dissociation is common among survivors of DT, linked to an array of post-traumatic, affective and psychotic symptoms. Qualitative analyses provided rich phenomenological descriptions and triangulated quantitative findings. Clinical implications and future directions are discussed.

AA-03 | Ένας χρόνος λειτουργίας Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath - Δεδομένα και προκλήσεις

Αγάπη Γεώργου, Στέφανος Δημητρακόπουλος

Μονάδας Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath, ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Η Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath λειτουργεί στον βόρειο τομέα από τον Μάη του 2023 καλύπτοντας τον 4ο, 5ο και 6ο Τ.Ο.Ψ.Υ. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να παρουσιαστούν τα δεδομένα και η εμπειρία από τον ένα χρόνο λειτουργίας της

Υλικό & Μέθοδος: Συλλέχθηκαν δεδομένα από τον Μάιο του 2023 έως Μάιο 2024 από τους φακέλους των ληπτών από το ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής της Μονάδας.

Αποτελέσματα: Στον ένα χρόνο λειτουργίας οι ΠΝΟΕΣ Ath δέχτηκαν 265 αιτήματα που αφορούσαν λήπτες και μέλη οικογενειών και πραγματοποιήθηκαν 177 δια ζώσης ραντεβού. Διενεργήθηκαν 99 κοινοτικές δράσεις με συμμετοχή σε φεστιβάλ, ημερίδες/συνέδρια και δράσεις ευαισθητοποίησης/ενημέρωσης της κοινότητας. Το σύνολο των ενεργών ληπτών είναι 55 με μέσο όρο ηλικίας τα 21,5 έτη (72% άρρενες, 26% θήλεις, 2% non-binary) με διάγνωση ψυχωσικής διαταραχής (74%) ή υψηλού κινδύνου για ψύχωση (26%). Επιπρόσθετα, εξυπηρετήθηκαν 52 μέλη οικογενειών με μέσο όρο ηλικίας τα 49,2 έτη (62% θήλεις και 38% άρρενες). Ο μέσος χρόνος αναμονής μεταξύ της πρώτης επικοινωνίας και της πρώτης συνάντησης ήταν στις 3,8 ημέρες. Μέχρι στιγμής, τα ποσοστά διακοπής (dropout) στην παρακολούθηση και υποτροπής είναι <10%. Ως νέα μονάδα, ένας από τους πρώτους στόχους που τέθηκαν ήταν η διασύνδεση με κοινοτικούς φορείς και δομές του πρωτοβάθμιου, δευτεροβάθμιου και τριτοβάθμιου συστήματος φροντίδας υγείας.

Συμπεράσματα: Η ολιστική και πολύπλευρη αντιμετώπιση των ωφελούμενων καθώς και το πολυδύναμο της διεπιστημονικής ομάδας φαίνεται πως λειτουργεί καταλυτικά στην σύνδεση και την συνέπεια των ωφελούμενων με την μονάδα. Η έγκαιρη παρέμβαση συμβάλλει στην καλύτερη πορεία και στην βελτίωση της λειτουργικότητας του ατόμου κι αυτό καθιστά σημαντική την ύπαρξη και την εδραίωση των Μονάδων Έγκαιρης Παρέμβασης στην ψύχωση, στην κοινότητα. Η συνεχής και η διαρκής επικοινωνία και διασύνδεση με κοινωνικές υπηρεσίες και νοσοκομεία κρίνεται αναγκαία για τον εντοπισμό των νέων περιπτώσεων υψηλού κινδύνου ή πρώτου ψυχωτικού επεισοδίου για βέλτιστη πρόληψη και έγκαιρη παρέμβαση αντιστοίχως.

AA-04 | Πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο: Η επιλογή των LAIs ως θεραπεία και ο ρόλος των Μονάδων Έγκαιρης Παρέμβασης

Αγάπη Γεώργου, Στέφανος Δημητρακόπουλος

Μονάδας Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath, ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Τα ποσοστά μη συμμόρφωσης στην θεραπεία είναι υψηλά τόσο στους μακροχρόνιους ασθενείς όσο και στους ασθενείς με πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο (ΠΨΕ). Τα ενέσιμα μακράς δράσης (LAIs) αποτελούν θεραπευτική επιλογή στη βελτίωση της συμμόρφωσης στη θεραπεία, της μείωσης του κινδύνου υποτροπής και επανεισαγωγής στο νοσοκομείο. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να αναδείξει τα πιθανά οφέλη από την χρήση των LAIs σε άτομα με ΠΨΕ στο πλαίσιο της μονάδας έγκαιρης παρέμβασης ΠΝΟΕΣ Ath.

Υλικό & Μέθοδος: Για την παρούσα περιγραφική ανασκόπηση χρησιμοποιήθηκε βιβλιογραφία από διεθνείς βάσεις δεδομένων όπως το «PubMed», το «Science Direct». Οι λέξεις κλειδιά ήταν οι ακόλουθες: first episode psychosis, long-acting injections, early intervention.

Αποτελέσματα: Πλήθος μελετών προτείνει ότι η χρήση των LAIs έχει μεγαλύτερο όφελος ως προς την κλινική πορεία σε άτομα με ΠΨΕ με επισημαινόμενη βελτίωση σε κλινικούς δείκτες, όπως σταθεροποίηση του κλινικού αποτελέσματος, αποφυγή/καθυστέρηση υποτροπών και νέων νοσηλειών, σε δείκτες λειτουργικότητας αλλά και μείωση της συχνότητας χρήσης ουσιών και βίαιων συμπεριφορών. Από τη διεθνή βιβλιογραφία προκύπτει πως η συνταγογράφηση των LAIs είναι ιδιαίτερα μειωμένη (<5%) σε μη εξειδικευμένες μονάδες αντιμετώπισης ΠΨΕ, ενώ αυξημένη (36,1%) είναι η χρήση τους στις μονάδες έγκαιρης Παρέμβασης στην ψύχωση. Στην παρούσα φάση στον ένα χρόνο λειτουργίας της Μονάδας Έγκαιρης Παρέμβασης Πνοές Ath το ποσοστό χρήσης LAIs στο 11% μεταξύ των ατόμων με ΠΨΕ.

Συμπεράσματα: Η σημασία της πρώτης κρίσιμης περιόδου για το ΠΨΕ συνιστά σημαντική την χρήση των LAIs ως θεραπευτική επιλογή. Διάφοροι παράγοντες δυσχεραίνουν την ευρύτερη χρήση των ενέσιμων και μπορεί να αφορούν τον ασθενή, τους κλινικούς και τα συστήματα υγείας. Οι μονάδες έγκαιρης παρέμβασης προσφέρουν ένα ολιστικό πρόγραμμα παρέμβασης στο άτομο και την οικογένειά του, στο πλαίσιο της οποίας τα LAIs αποτελούν επιλογή στην θεραπευτική φαρέτρα με στόχο την ενίσχυση της θεραπευτικής συμμαχίας, την πρόληψη υποτροπών και την βέλτιστη πορεία για την ανάκαμψη του ατόμου.

AA-05 | Η εμπειρία των ψυχοθεραπευτών σχετικά με τη θεραπευτική σχέση με άτομα με ψύχωση

Αθανασία Γκαρλέμου¹, Γεωργία Βερίγου¹, Ευγενία Γεωργάκα²

¹Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Βόλος

²Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θεσσαλονίκη

Εισαγωγή: Παρά την επικράτηση του βιοϊατρικού μοντέλου στη διαχείριση των ψυχωσικών εμπειριών, τα ίδια τα άτομα εκφράζουν την ανάγκη για μια σχέση εμπιστοσύνης στο πλαίσιο της θεραπευτικής διαδικασίας. Στη βιβλιογραφία αναδεικνύεται η σημαντικότητα της θεραπευτικής σχέσης και στην περίπτωση των ατόμων με ψύχωση συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στην νοηματοδότηση των ψυχωσικών εμπειριών. Ο/Η ψυχοθεραπευτής/τρια κατέχει σημαντικό ρόλο στην εδραίωση αυτής της σχέσης ωστόσο, δεν υπάρχουν αρκετές έρευνες που να προσεγγίζουν το θέμα από τη δική του/της οπτική. Η παρούσα μελέτη στοχεύει στην εις βάθος διερεύνηση του βιώματος των ψυχοθεραπευτών/τριών σχετικά με αυτή τη σχέση, και συγκεκριμένα στην ανάδειξη των προσωπικών εμπειριών, των δυσκολιών και των συναισθημάτων που προκύπτουν από αυτή αλλά και των τρόπων διαχείρισής τους.

Υλικό & Μέθοδος: Η θεματική ανάλυση και η φαινομενολογική προσέγγιση κρίθηκαν ως καταλληλότερες μέθοδοι για το σκοπό της έρευνας. Τα δεδομένα συλλέχθηκαν μέσω ημι-δομημένων συνεντεύξεων με 13 ψυχοθεραπευτές/τριες που εργάζονται σε δημόσιες κοινοτικές δομές ψυχικής υγείας.

Αποτελέσματα: Από την ανάλυση προέκυψαν 3 θεματικές κατηγορίες: Η σημασία της θεραπευτικής σχέσης στην θεραπεία, Παράγοντες που επηρεάζουν την θεραπευτική σχέση με θεραπευόμενους/ες με ψύχωση και Διαχείριση συναισθημάτων και δυσκολιών που προκύπτουν από την θεραπευτική σχέση με άτομα με ψύχωση. Οι συμμετέχοντες/ουσες αναγνώρισαν τη σημασία της θεραπευτικής σχέσης και τα βασικά χαρακτηριστικά που απαιτούνται για την εδραίωση της. Επεσήμαναν πως η θεραπευτική σχέση με άτομα με ψύχωση είναι δύσκολο να εδραιωθεί και ενέχει προκλήσεις. Τα συμπτώματα της διαταραχής, οι εμπειρίες που σχετίζονται με τη διάγνωση και άλλοι εξωτερικοί παράγοντες αναφέρθηκε ότι παρεμβαίνουν και επηρεάζουν τη σχέση. Οι ψυχοθεραπευτές/τριες βιώνουν έντονα και διαφορετικά συναισθήματα από την θεραπευτική σχέση και εμπλοκή με θεραπευόμενους/ες με ψύχωση.

Συμπεράσματα: Τα ερευνητικά δεδομένα αναδεικνύουν την ανάγκη για δημιουργία υποστηρικτικών δικτύων από τα πλαίσια εργασίας των ψυχοθεραπευτών/τριών, που δουλεύουν θεραπευτικά με άτομα με εμπειρίες ψύχωσης, καθώς η υποστήριξή τους είναι μεγίστης σημασίας για τη θεραπευτική διαδικασία.

AA-06 | Η σχιζοφρένεια ως μια «οικογενειακή υπόθεση»: Μελέτη παρατήρησης ασθενών με ψύχωση και των αδελφών τους

Γεωργία-Νεκταρία Πορφύρη, Αρεζίνα Ασωμάτου, Θεοδώρα Πλιάκα, Γρηγόριος Πατούρας,
Αικατερίνη Γαμβρουλά

Ψυχιατρικό Τμήμα Γ.Ν. Αργολίδας-Ν.Μ. Άργους, Άργος

Εισαγωγή: Τα τελευταία έτη το ενδιαφέρον της επιστημονικής κοινότητας έχει στραφεί στον ρόλο της οικογένειας του ασθενούς, με τους συγγενείς να αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο στη θεραπευτική διαδικασία. Ωστόσο τί συμβαίνει όταν εκτός του νοσούντος από σχιζοφρένεια πάσχει και ένα ακόμη μέλος της οικογένειας (αδελφός/αδελφή); Πώς συμπορεύονται ιατρικά και ψυχοκοινωνικά οι ασθενείς με σχιζοφρένεια και τα αδέρφια τους που πάσχουν;

Υλικό & Μέθοδοι: Το δείγμα αποτελούν 18 ζεύγη ασθενών με διάγνωση σχιζοφρένειας και των αδελφών τους (σύνολο 36) που πάσχουν από σχιζοφρένεια ή άλλη ψυχιατρική διαταραχή και παρακολουθούνται ταυτόχρονα από τη Ψυχιατρική Κλινική Γ.Ν. Άργους.

Πραγματοποιήθηκε καταγραφή μεταβλητών όπως φύλο, ηλικία, διάγνωση, σχέση αδελφών.

Αποτελέσματα:

- 21 άνδρες, 13 γυναίκες.
- 20-66 ετών.
- 9 ζεύγη αδελφών που πάσχουν από σχιζοφρένεια (και οι 18).
- 6 ζεύγη αδελφών όπου σε κάθε ζεύγος ο ένας έχει ιστορικό σχιζοφρένειας, ενώ ο άλλος αγχώδους διαταραχής. Και στα 6 ζεύγη ο πάσχων από αγχώδη διαταραχή έχει ρόλο φροντιστή του νοσούντος από τη σχιζοφρένεια. Όλα τα αδέρφια συγκατοικούν αρμονικά.
- 2 ζεύγη αδελφών όπου σε κάθε ζεύγος ο ένας νοσεί από σχιζοφρένεια, ενώ ο άλλος από κατάθλιψη. Και στα 2 ζεύγη ο καταθλιπτικός αδελφός έχει ρόλο φροντιστή του νοσούντος από τη σχιζοφρένεια. Όλα τα αδέρφια συγκατοικούν παρά τις μεταξύ τους συγκρουσιακές σχέσεις.
- 1 ζεύγος αδελφών εκ των οποίων ο ένας νοσεί από σχιζοσυναισθηματική διαταραχή και ο άλλος από σχιζοφρένεια. Συγκατοικούν και παρά τις συνεχείς εντάσεις, προσέρχονται μαζί σε όλα τα ιατρικά ραντεβού.

Συμπεράσματα: Η διεξαγωγή περαιτέρω έρευνας και μελέτης των οικογενειών όπου νοσούν ένα ή και περισσότερα μέλη από ψύχωση, είναι αναγκαία. Η εξέταση της ψυχωτικής συμπεριφοράς σε σχεσιακό πλαίσιο και η συμπερίληψη οικογενειών θα συμβάλει στην ανάπτυξη κλινικών πρακτικών και θεραπευτικών παρεμβάσεων εστιασμένων στην οικογένεια, ως σύστημα.

AA-07 | Τραυματοκεντρικές θεραπείες και η προοπτική εφαρμογής τους στην πρώιμη παρέμβαση στην ψύχωση : μια συστηματική ανασκόπηση και μετα-ανάλυση

Αντωνία Λεούση

Vrije Universiteit Amsterdam, Αμστερνταμ, Ολλανδία

Εισαγωγή: Η αιτιώδης σχέση του τραύματος στην εμφάνιση της ψύχωσης αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο. Έρευνες δείχνουν ότι οι τραυματοκεντρικές θεραπείες μειώνουν σημαντικά τα ψυχωτικά συμπτώματα. Ωστόσο, δεν υπάρχει καμία συστηματική ανασκόπηση που να εξετάζει τις θεραπείες αυτές στο πλαίσιο της πρώιμης παρέμβασης.

Σκοπός: Η ανάδειξη της ανάγκης για τραυματοκεντρικά θεραπευτικά μοντέλα στην πρώιμη παρέμβαση στην ψύχωση.

Υλικό & Μέθοδος: Διεξήχθη συστηματική ανασκόπηση και μετα-ανάλυση Τυχαιοποιημένων Ελεγχόμενων Ερευνών (RCTs), για να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα των τραυματοκεντρικών θεραπειών στη μείωση των ψυχωτικών συμπτωμάτων. Οι αναζητήσεις πραγματοποιήθηκαν στις βάσεις δεδομένων PubMed, EMBASE και PsycINFO (1 Μαΐου 2024). Πραγματοποιήθηκε συλλογή δεδομένων και αξιολόγηση του κινδύνου μεροληψίας, με το εργαλείο Risk of Bias 2. Το βασικό αποτέλεσμα ήταν η συνολική μείωση των ψυχωτικών συμπτωμάτων στο τέλος της θεραπείας, χρησιμοποιώντας το μέγεθος επίδρασης Hedge's g και το μοντέλο τυχαίων επιδράσεων. Η μείωση των θετικών και αρνητικών συμπτωμάτων αναλύθηκε μεμονωμένα. Πραγματοποιήθηκε ανάλυση υποομάδων στις θεραπείες που στόχευαν αποκλειστικά στην πρώιμη ψύχωση.

Αποτελέσματα: Συμπεριλήφθηκαν 16 μελέτες (17 συγκρίσεις), με συνολικά 1.097 συμμετέχοντες. Οι μελέτες είχαν έναν συνολικό κίνδυνο μεροληψίας που βαθμολογήθηκε ως «μερική ανησυχία» (N = 5) , «υψηλού κινδύνου» (N = 8) και «χαμηλού κινδύνου» (N=3). Οι τραυματοκεντρικές θεραπείες είναι πιο αποτελεσματικές από τις συνθήκες ελέγχου στα συνολικά συμπτώματα ($g = -0,43$ (95% CI [-0,69; -0,17])). Η επίδραση στα θετικά συμπτώματα ήταν μικρή ($g = -0,25$ (95% CI [-0,41; -0,08]), όπως και στα αρνητικά συμπτώματα ($g = -0,23$ (95% CI [-0,43; -0,04])). Η ανάλυση υποομάδας μεταξύ των μελετών που στόχευαν την πρώιμη ψύχωση είχε συνολικό μέγεθος επίδρασης που ήταν μικρό προς μέτριο ($g=0,43$, 95%CI[-,10;0,85]).

Συμπεράσματα: Οι τραυματοκεντρικές θεραπείες είναι αποτελεσματικές στη θεραπεία της ψύχωσης. Κρίνεται πως η ενσωμάτωσή τους στην πρώιμη παρέμβαση θα ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ωστόσο, περεταίρω έρευνες εστιασμένες στην πρώιμη ψύχωση είναι αναγκαίες, ώστε να αυξηθεί η ισχύς των αποτελεσμάτων.

AA-08 | Εμπλουτίζοντας τις υπηρεσίες αντιμετώπισης πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου με Σκοπό και Σύνδεση

Αργύρης Τζιμπιμπάκης¹, Βανέσσα Ερμηλίου⁵, Γεώργιος Πεπέτσιος^{2,3}, Ιωάννα Μπότσαρη⁵, Ιωάννης Χρυσόπουλος^{2,3,4}

¹Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση Ηρακλείου - Ξένιος Ζευς, Ηράκλειο Κρήτης

²Ινστιτούτο Έρευνας και Θεραπείας της Συμπεριφοράς (ΙΕΘΣ), Αθήνα

³Εταιρεία Γνωσιακών Συμπεριφοριστικών Σπουδών (ΕΓΣΣ), Αθήνα

⁴Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας (ΕΠΑΨΥ), Αθήνα

⁵Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση "Πειραιώς 33" (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ), Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Η σοβαρότητα και ανθεκτικότητα των συμπτωμάτων των διαταραχών του σχιζοφρενικού φάσματος, αλλά και η αβέβαια πορεία τους συνδέεται με υψηλή επιβάρυνση και συναισθήματα ματαιότητας στους ίδιους τους πάσχοντες, στα μέλη των οικογενειών τους και τον κοινωνικό τους περίγυρο, καθώς και στους επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Η σύγχρονη έρευνα αφιερώνεται να μεν στην αύξηση της αποτελεσματικότητας των θεραπειών, χωρίς όμως σε παράλληλο χρόνο να ρίχνει το ίδιο βάρος στο πώς να πλαισιωθούν ωφελούμενοι και επαγγελματίες, έτσι ώστε να μειωθεί το συνδεόμενο με τη φροντίδα βάρος. Σκοπός της παρούσας ομιλίας είναι να αναδείξει τον νευραλγικό ρόλο της ανθρώπινης Σύνδεσης και του Σκοπού στην παροχή υπηρεσιών Πρώτου Ψυχωσικού Επεισοδίου, καθώς και το πώς η καλλιέργεια γνήσιων σχέσεων ανάμεσα σε όλους τους εμπλεκόμενους μπορεί να αποτελέσει παράγοντα ανάπτυξης ψυχικής ανθεκτικότητας.

Υλικό & Μέθοδος: Η παρούσα ανακοίνωση είναι εμπνευσμένη από το South Southwest MHTTC FirstEpisode Psychosis Conference 2024: "Guiding FEP Care with Human Connection". Αντλεί υλικό από την αποδελτίωση καλών πρακτικών και σταχυολόγηση προτροπών που απορρέουν από το θεωρητικό υπόβαθρο της Recovery-Oriented Cognitive Therapy, της Compassion-Focused Therapy και εν γένει του 3ου κύματος Γνωσιακών θεραπειών, καθώς και Recoveryπρακτικές που χαιρετίζονται από τη SAMHSA, το MHTTC Network, και άλλους επιστημονικούς οργανισμούς. Το υλικό επιλέχθηκε με μη-συστηματικό τρόπο.

Αποτελέσματα: Τα ευρήματα δείχνουν ότι κοινωνικοί παράγοντες που παράγουν σωματική και ψυχική υγεία, όπως Σύνδεση, Σκοπός, Ενδυνάμωση και Αυτό-συμπόνια καλλιεργούν ψυχική ανθεκτικότητα στις παραπάνω ομάδες ωφελούμενων και στην ομάδα επαγγελματιών, είναι καλά αποδεκτές και από τις δύο πλευρές, ενώ αποτελούν ανάχωμα στην εξουθένωση.

Συμπεράσματα: Ο εμπλουτισμός των υπηρεσιών Πρώτου Ψυχωσικού Επεισοδίου με κοινωνικούς παράγοντες προαγωγής της υγείας και της ψυχικής ανθεκτικότητας, μπορεί να φέρει τομές στη διοίκηση, στη δόμηση υπηρεσιών και στην πλαισίωση του εξατομικευμένου σχεδίου θεραπείας, συμβάλλοντας παράλληλα στη μετατόπιση της κουλτούρας προς συμπεριληπτικές και βασισμένες στα δυνατά στοιχεία θεραπείες και υπηρεσίες.

ΑΑ-09 | Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση Ηρακλείου: Παρουσίαση στοιχείων προσέλευσης, διαγνωστικών και θεραπευτικών πρωτοκόλλων κατά το πρώτο οκτάμηνο λειτουργίας της Μονάδας

Αργύρης Τζιμπιμπάκης¹, Χαράλαμπος Μπάστας¹, Ευγενία Βουλγαράκη¹, Ελένη Σκούρτη^{1,2}, Μαρία Μπάστα^{1,2,3}

¹Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση Ηρακλείου, Ηράκλειο

²Τομέας Ψυχιατρικής και Επιστημών Συμπεριφοράς, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ηράκλειο

³Ψυχιατρική Κλινική, Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ηρακλείου, Ηράκλειο

Εισαγωγή-Σκοπός: Η Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση Ηρακλείου Κρήτης ξεκίνησε τη λειτουργία της τον Οκτώβριο του 2023 με στόχο να παρέχει ένα ολιστικό πρόγραμμα παρέμβασης και αποκατάστασης στο Πρώτο Ψυχωσικό Επεισόδιο. Σκοπός της τρέχουσας ανακοίνωσης είναι να παρουσιαστούν τα πρώτα στοιχεία σχετικά με τους αριθμούς προσέλευσης, τις πηγές παραπομπής και βασικά δημογραφικά στοιχεία των ωφελουμένων, καθώς και τα διαγνωστικά και θεραπευτικά πρωτόκολλα που εφαρμόζονται.

Υλικό & Μέθοδος: Μετά την αρχική τηλεφωνική επικοινωνία, ακολουθεί η ψυχιατρική/νευροψυχολογική και κλινική αξιολόγηση, η καταγραφή του ατομικού και οικογενειακού ιστορικού και η πρώτη εκτίμηση κοινωνικών/ατομικών αναγκών, προκειμένου να εξακριβωθεί η καταλληλότητα του περιστατικού για τη Μονάδα. Στο πλαίσιο ανάπτυξης εξατομικευμένου πλάνου θεραπείας περιλαμβάνονται: i) ψυχιατρική παρακολούθηση, ii) ψυχοθεραπευτική παρέμβαση βάσει πρωτοκόλλων CBT-p και CT-R, 6-μηνιαίας διάρκειας, iii) πρόγραμμα νοητικής ενδυνάμωσης, 5μηνιαίας διάρκειας, με συνδυασμό παραδοσιακών μεθόδων και ασκήσεων σε υπολογιστή (computerized cognitive remediation), iv) εντατικό πρόγραμμα 4 συνεδριών ενημέρωσης/ψυχοεκπαίδευσης της οικογένειας για τη διαταραχή, την πρόληψη υποτροπής και εισαγωγή σε δεξιότητες επικοινωνίας.

Αποτελέσματα: Συνολικά 21 ασθενείς (11 Άνδρες, Μ.Ο. ηλικίας: 29 ± 8.33 έτη) έχουν παρακολουθηθεί ή παρακολουθούνται σε τακτική βάση. Η πλειοψηφία (13) αφορά σε ετεροπαραπομπές από την Ψυχιατρική Κλινική του ΠαΓΝΗ. Δεκαέξι ασθενείς συμμετέχουν σε ατομικές, εβδομαδιαίες συνεδρίες ψυχοθεραπείας με τη μέση διάρκεια των συνεδριών να προσδιορίζεται σε 20 έως 24 ανά ασθενή. Δεκατρείς πάσχοντες έχουν εκτιμηθεί νευροψυχολογικά και πέντε εξ αυτών συμμετέχουν σε εβδομαδιαίο πρόγραμμα νοητικής ενδυνάμωσης. Τέλος, 14 οικογένειες (27 γονείς και δύο αδέρφια, Μ.Ο. ηλικίας 50 ± 11.28 έτη, 16 γυναίκες) έχουν συμμετάσχει σε συνεδρίες ενημέρωσης για τη διαταραχή.

Συμπεράσματα: Στο πρώτο οκτάμηνο λειτουργίας, η Μονάδα έχει εξυπηρετήσει ένα σημαντικό αριθμό ωφελουμένων, οι οποίοι στην πλειονότητά τους προσέρχονται στο πλαίσιο εξωνοσοκομειακής παρακολούθησης μετά από νοσηλεία, παρέχοντας εξατομικευμένο θεραπευτικό πλάνο αποκατάστασης βασιζόμενο σε σύγχρονες μεθόδους προσέγγισης του φάσματος της Ψύχωσης.

AA-10 | Πορεία και έκβαση περιστατικών λίαν υψηλού κινδύνου για ψύχωση μετά από ένα χρόνο παρακολούθησης στη Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath

Βασίλης-Ηλίας Σπαθάρας, Βασιλική Γαρυφαλλή

Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath, ΕΠΑΨΥ, Αθήνα

Εισαγωγή: Περιστατικά λίαν υψηλού κινδύνου για ψύχωση θεωρούνται άτομα, τα οποία με βάση ορισμένα κριτήρια κατατάσσονται σε τρεις ομάδες: την ομάδα ευπάθειας (οικογενειακό ιστορικό για ψύχωση σε συνδυασμό με λειτουργική έκπτωση), την ομάδα που παρουσιάζει εξασθενημένης έντασης ψυχωτικά συμπτώματα (APS – attenuated psychotic symptoms), και την ομάδα, που παρουσιάζει βραχεία περιορισμένης διάρκειας διαλείποντα ψυχωτικά συμπτώματα (BLIPS – Brief Limited Intermittent Psychotic Symptoms). Η ανακοίνωση αυτή θα παρουσιάσει την πορεία και την έκβαση περιστατικών λίαν υψηλού κινδύνου για ψύχωση μετά από ένα χρόνο παρακολούθησης στη Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ Ath.

Υλικό & Μέθοδος: Τα περιστατικά εκτιμήθηκαν διαγνωστικά με βάση την κλίμακα CAARMS και διαχωρίστηκαν στις τρεις προαναφερθείσες ομάδες. Μετά από ένα χρόνο παρακολούθησης παρουσιάζονται αποτελέσματα σε σχέση με κλινικούς δείκτες με βάση την κλίμακα PANSS, δείκτες λειτουργικότητας με βάση την κλίμακα PSP και δείκτες έκβασης σε σχέση με την εμφάνιση ψυχωσικού επεισοδίου.

Αποτελέσματα: Ορισμένα εξ αυτών παρουσίασαν σημαντική βελτίωση στη λειτουργικότητά τους, γεγονός που υποδηλώνει την αποτελεσματικότητα της έγκαιρης παρέμβασης, είτε αυτή ήταν φαρμακευτική είτε ψυχοθεραπευτική. Ωστόσο, ένα ποσοστό από τα εν λόγω άτομα δεν εμφάνισαν σημαντικές αλλαγές στην κλινική τους εικόνα, υποδεικνύοντας την ανάγκη για συνεχιζόμενη παρακολούθηση και ευελιξία στις θεραπευτικές προσεγγίσεις. Ακόμη υπήρξαν άτομα, που εμφάνισαν πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο κατά τη διάρκεια της παρακολούθησης και τα οποία έλαβαν άμεσα αντιψυχωτική αγωγή, γεγονός που υπογραμμίζει τη σημασία της τακτικής παρακολούθησης των περιστατικών αυτών με σκοπό την έγκαιρη αναγνώριση ενός επεισοδίου, ώστε να υπάρξει η κατάλληλη παρέμβαση κατά το δυνατόν νωρίτερα.

Συμπεράσματα: Η πρώιμη παρέμβαση με δέσμευση στην παρακολούθηση των περιστατικών υψηλού κινδύνου και η έγκαιρη παρέμβαση σε περίπτωση που εκδηλώνεται τελικά ψυχωσικό επεισόδιο ενδέχεται να συμβάλλει στην καθυστέρηση της πλήρους ανάπτυξης της ψύχωσης και στη βελτίωση της μακροπρόθεσμης πρόγνωσης των ασθενών.

AA-11 | Ενέσιμη φαρμακευτική αγωγή και ο ρόλος του Επισκέπτη Υγείας στη Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Πειραιώς 33»

Γεωργία Ζήση¹, Γεώργιος Τσιτσάνης¹, Ιωάννα Αθηνά Μπότσαρη¹, Πέτρος Λέκκος¹, Νίκος Στεφανής^{1,2}

¹Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας, Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Πειραιώς 33», Αθήνα

²Α' Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Ο ρόλος του επισκέπτη υγείας στην ενέσιμη θεραπεία μετά το πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο είναι θεμελιώδης για την επιτυχία της θεραπείας και την αποκατάσταση του ασθενούς. Η ενέσιμη θεραπεία, ιδιαίτερα με μακράς δράσης αντιψυχωσικά (Long-Acting Injectables - LAIs), προσφέρει μια αξιόπιστη λύση για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των ασθενών και τη μείωση των υποτροπών. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα αυτής της προσέγγισης εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη συνεχή και ουσιαστική υποστήριξη που παρέχουν οι επισκέπτες υγείας. Σκοπός της εργασίας είναι να παρουσιάσει στοιχεία που αφορούν στη φαρμακευτική προσήλωση μεταξύ ασθενών που λαμβάνουν ενέσιμη αγωγή και αγωγή per os στη ΜΕΠ «Πειραιώς 33» για το χρονικό διάστημα ενός έτους λειτουργίας.

Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε αναδρομική συλλογή δεδομένων με βάση τα στοιχεία των ληπτών και τους φακέλους τους κατά την παρακολούθηση και περιγραφική ανάλυσή τους.

Αποτελέσματα: Κατά το διάστημα ενός έτους λειτουργίας αξιολογήθηκαν συνολικά 165 ασθενείς, ενώ αναλήφθηκαν από τη ΜΕΠ για παρακολούθηση και παρέμβαση 69 ασθενείς, με μέση ηλικία 25.7 έτη (Md= 24, SD= 9). Το 14% των ασθενών λαμβάνει ενέσιμη θεραπεία με LAIs και παρουσιάζει σταθεροποιημένη κλινική εικόνα αναφορικά με την ψυχωσική συμπτωματολογία σύμφωνα με την PANSS, σε σχέση με αυτούς που λαμβάνουν αγωγή per os. Το 25% που λάμβανε αγωγή per os εμφάνιζε μη καλή προσήλωση, ενώ το υπόλοιπο 75% που τη λαμβάνει συστηματικά αναδεικνύει την ύπαρξη καλού υποστηρικτικού δικτύου και αυξημένης εναισθησίας.

Συμπέρασμα: Εν κατακλείδι οι επισκέπτες υγείας διαδραματίζουν έναν πολυδιάστατο ρόλο που περιλαμβάνει τη χορήγηση της θεραπείας και την ολιστική και τακτική παρακολούθηση της υγείας των ασθενών σε συνεργασία με άλλους επαγγελματίες υγείας, μέσω της εξατομικευμένης φροντίδας. Έτσι, συμβάλλουν σημαντικά στη σταθεροποίηση της κατάστασης του ασθενούς και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του. Τα δεδομένα επιβεβαιώνουν τη βιβλιογραφία σχετικά με την αποτελεσματικότητα της ενέσιμης θεραπείας με LAIs, μειώνοντας τα ποσοστά μη προσήλωσης, σε σχέση με αυτούς που λαμβάνουν αγωγή per os, σε συνδυασμό με μικρότερα ποσοστά υποτροπών.

ΑΑ-12 | Καινοτόμες παρεμβάσεις εργοθεραπείας στη διαχείριση της ψύχωσης σε ενήλικες: Μία συστηματική ανασκόπηση

Πηνελόπη Βλοτινού¹, Γεωργία Τσάκνη¹, Ιωάννα -Γιαννούλα Κατσούρη¹, Δημήτριος Σαρρής², Άννα Τσιακίρη³

¹Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Τμήμα Εργοθεραπείας, Αθήνα

²Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Ιωάννινα

³Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, Αλεξανδρούπολη

Εισαγωγή-Σκοπός: Οι σοβαρές ψυχικές νόσοι (ΣΨΝ), όπως η ψύχωση, επηρεάζουν σημαντικά την καθημερινή λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής των ατόμων. Η εργοθεραπεία (ΕΘ) παρεμβαίνει αποτελεσματικά, προωθώντας την ανάρρωση και ενισχύοντας τη συμμετοχή σε ουσιαστικές δραστηριότητες. Η παρούσα ανασκόπηση στοχεύει να εντοπίσει και να κατηγοριοποιήσει τα χαρακτηριστικά παρεμβάσεων ΕΘ που ερευνήθηκαν συχνότερα σε ενήλικες με ΣΨΝ, παρέχοντας πληροφορίες για την αποτελεσματικότητα και την κλινική τους εφαρμογή.

Υλικό & Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε συστηματική αναζήτηση (10 ετών), σε βάσεις δεδομένων (MEDLINE, Scopus, EMBASE) υπό τις οδηγίες PRISMA. Τα κριτήρια εισαγωγής περιλάμβαναν μελέτες που αφορούν παρεμβάσεις σε ενήλικα άτομα με ΣΨΝ, δημοσιευμένες στα αγγλικά, με διαθέσιμο πλήρες κείμενο. Τριάντα πέντε μελέτες πληρούσαν αυτά τα κριτήρια, συμπεριλαμβανομένων τυχαιοποιημένων ελεγχόμενων δοκιμών, πειραματικών και πιλοτικών μελετών. Οι επιλεγμένες μελέτες αναλύθηκαν για να εντοπιστούν κοινά θέματα και στρατηγικές παρέμβασης, κατηγοριοποιώντας τις σε ψυχοκοινωνικές, ψυχοεκπαιδευτικές, γνωστικές και παρεμβάσεις άσκησης. Εξετάστηκαν επίσης οι παρεμβάσεις που στόχευαν στη διαχείριση της παραμέλησης της εμφάνισης, τις διαταραχές σκέψης και τις διαταραχές αντίληψης.

Αποτελέσματα: Η ανάλυση αποκάλυψε ότι οι ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις ήταν οι πιο συχνά μελετημένες, υπογραμμίζοντας τη σημασία τους στη θεραπεία της ΣΨΝ. Αυτές οι παρεμβάσεις συχνά περιλάμβαναν ομαδικές συνεδρίες, υπό την καθοδήγηση της διεπιστημονικής ομάδας διάρκειας 60 λεπτών και πραγματοποιούνταν 2-3 φορές την εβδομάδα για διάστημα 3-6 μηνών. Οι ψυχοεκπαιδευτικές, γνωστικές και παρεμβάσεις άσκησης, αν και λιγότερο συχνά εφαρμοζόμενες, έδειξαν επίσης πιθανά οφέλη στη βελτίωση των ατόμων με ΣΨΝ. Σημαντικές αλλαγές παρατηρήθηκαν στη διάθεση των ασθενών, στη δομή της σκέψης και στην ικανότητα να αντιλαμβάνονται και να αλληλεπιδρούν με το περιβάλλον.

Συμπεράσματα: Οι ψυχοκοινωνικές παρεμβάσεις είναι η κύρια εργοθεραπευτική στρατηγική για τη διαχείριση της ΣΨΝ. Οι μελλοντικές μελέτες πρέπει να επικεντρωθούν στην τυποποίηση των μεθοδολογιών παρέμβασης και αξιολόγησης των μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων για την ενίσχυση της βάσης δεδομένων των πρακτικών στην εργοθεραπεία, στην ψυχική υγεία, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις διαστάσεις της ψυχικής και σωματικής ευεξίας.

ΑΑ-13 | Δρω εικαστικά σε κέντρο Τέχνης. Περίπτωση Μονάδας Αποθεραπείας και αποκατάστασης-Θεραπευτική Μονάδα "ΓΕΦΥΡΑ" για ψυχικά ασθενείς Νοσηλευτικής Μονάδας Μεσολογγίου

Αποστολία Πάστρα¹, Θωμάς Δοργανλής², Φωτεινή Βέλλιου², Σωτηρία Κωσταρέλου², Νικόλαος Γεράσης³

¹Τμήμα Πολιτισμού ΠΔΕ ΠΕ Αιτωλοακαρνανίας, Μεσολόγγι

²Μονάδα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης-Θεραπευτική Μονάδα "γεφυρα" για Ψυχικά Ασθενείς Νοσοκομειακής Μονάδας Μεσολογγίου, Μεσολόγγι

³2ο Δημοτικό Σχολείο Ι.Π Μεσολογγίου, Μεσολόγγι

Εισαγωγή: Η παρούσα μελέτη αφορά τη θετική χαρτογράφηση της επίδρασης των κέντρων τέχνης στη ψυχική υγεία, καθώς διαφωτιστικές μελέτες περίπτωσης και εμπειριστατωμένες ανασκοπήσεις (WHO, 2019) τονίζουν την επίδρασή τους στη βελτίωση της ψυχικής ευεξίας (wellbeing) και φροντίδας των ψυχικά ασθενών.

Σκοπός: Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση του κέντρου τέχνης ως θεραπευτικό περιβάλλον διάδρασης και πολυαισθητηριακής γνωστικής εμπειρίας όπου εφαρμόζονται οι έννοιες «συμπερίληψη» και «ετερογένεια» ως προς την ενίσχυση της ψυχικής υγείας, ορισμοί που συνάδουν με τη θεσμοθέτηση του «Θεραπευτικού Μουσείου».

Υλικό: Το δείγμα της μελέτης αποτελείται από 25 ψυχικά ασθενείς της Μονάδας Αποθεραπείας και αποκατάστασης-Θεραπευτική Μονάδα "ΓΕΦΥΡΑ" ηλικίας 45 έως 60 ετών που έχουν διαγνωστεί ως περιστατικά κυρίως στο φάσμα της σχιζοφρένειας, ενίοτε με καταθλιπτικά στοιχεία, στοιχεία διαταραχής προσωπικότητας, νοητική στέρηση και εξάρτηση από ουσίες.

Μέθοδος: Εφαρμογή της μεθόδου Spark Cultural Program όπου επιδιώκεται η ενεργή πολυαισθητηριακού τύπου διάδραση των συμμετεχόντων μέσα από εικαστικά εργαστήρια με αφόρμηση τη θεματολογία των έργων τέχνης που εκτίθενται στο Κέντρο Τέχνης συνοδευόμενα από διερευνητικά δραματοποιημένη κινησιολογία, που προωθεί την απτική επαφή με αντικείμενα Τέχνης στο πλαίσιο της οποίας ο ασθενής αποκτά μία εμπειρία. Η διάρκεια της εφαρμογής ήταν ένδεκα μήνες και εφαρμόστηκε από ομάδα πέντε εξειδικευμένων θεραπευτών σε νεοκλασικό κτήριο Τέχνης ορισμένο ως διατηρητέο μνημείο από το ΥΠ.ΠΟ.

Αποτελέσματα: Παρατηρήθηκε βιωματική εμπειρία αξιοποίησης αισθήσεων παρατηρητικότητας – μνήμης – φαντασίας, αισθητηριακή ενσωμάτωση, βελτίωση συναισθηματικής και αισθητηριακής ρύθμισης, ενίσχυση ανάπτυξης οπτικών/χωρικών δεξιοτήτων, διοχέτευση της αυτοδιεγερτικής συμπεριφοράς σε δημιουργικό παιχνίδι, η οποία είχε θετικό αντίκτυπο στη συμπεριφορά τους στην ομάδα που ονομάστηκε «Δρω εικαστικά» σε κέντρο Τέχνης.

Συμπεράσματα: Εποικοδομητική διάδραση του ασθενούς με την τέχνη στα πλαίσια της μουσειακής εμπειρίας (museums on prescription) στο πλαίσιο σύνδεσης της Θετικής Ψυχολογίας και της Πνευματικής Αποκατάστασης που συμβάλλουν στην αποσαφήνιση της ευεργετικής επίδρασης της τέχνης στη ψυχική υγεία.

ΑΑ-14 | Ενσωμάτωση της φυσικής δραστηριότητας στην Εργοθεραπεία για την ενίσχυση των αλλαγών στον τρόπο ζωής νέων ενηλίκων με πρώτο επεισόδιο Ψύχωσης

Έλενα Γλυκύ, Κωνσταντίνος Παπακωνσταντίνου, Παναγιώτης Σιαπέρας, Πολυξένη Σκαλτσή
Metropolitan College, Αθήνα

Εισαγωγή: Το πρώτο επεισόδιο ψύχωσης (ΠΕΨ) στους νέους ενήλικες αποτελεί μια κρίσιμη περίοδο για παρέμβαση, όπου η καθιέρωση υγιών συνηθειών μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τα μακροπρόθεσμα αποτελέσματα. Αυτή η ανασκόπηση εξετάζει τη σύγχρονη βιβλιογραφία σχετικά με την ενσωμάτωση της φυσικής δραστηριότητας στις παρεμβάσεις εργοθεραπείας (ΕΘ) για την ενίσχυση των αλλαγών στον τρόπο ζωής σε αυτόν τον πληθυσμό. Η φυσική δραστηριότητα έχει πολλά οφέλη, όπως βελτίωση της ψυχικής υγείας, της γνωστικής λειτουργίας και της γενικής ευεξίας. Ωστόσο, οι νέοι ενήλικες που βιώνουν ΠΕΨ συχνά αντιμετωπίζουν εμπόδια όπως μειωμένο κίνητρο, κοινωνική απόσυρση και αρνητικά συμπτώματα που δυσχεραίνουν τη συμμετοχή τους στη φυσική δραστηριότητα.

Υλικό & Μέθοδος: Η ανασκόπηση επισημαίνει αρκετές μελέτες που έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητα της ενσωμάτωσης της φυσικής δραστηριότητας στην ΕΘ για άτομα με ψυχωσικές διαταραχές. Για παράδειγμα, η μετανάλυση των Firth et al. (2015) αποκάλυψε σημαντικές βελτιώσεις στα ψυχιατρικά συμπτώματα και στη γνωστική λειτουργία μεταξύ των ασθενών που συμμετείχαν σε προγράμματα άσκησης. Ομοίως, οι Vancampfort et al. (2015) διαπίστωσαν ότι οι δομημένες παρεμβάσεις άσκησης βελτίωσαν την καρδιοαναπνευστική φυσική κατάσταση και μείωσαν τα αρνητικά συμπτώματα σε άτομα με σχιζοφρένεια.

Αποτελέσματα: Οι παρεμβάσεις που συνδυάζουν τη φυσική δραστηριότητα με την κινητοποίηση και την ψυχοεκπαίδευση δείχνουν να ξεπερνούν τα εμπόδια συμμετοχής. Αυτή η προσέγγιση μπορεί να είναι ιδιαίτερα ωφέλιμη στο πλαίσιο της ΕΘ, η οποία στοχεύει στην προώθηση της ολιστικής ευεξίας και της λειτουργικής ανάρρωσης. Παρά τα θετικά ευρήματα, παραμένει ανάγκη για περισσότερη έρευνα σχετικά με τις μακροπρόθεσμες επιδράσεις και την κλιμάκωση τέτοιων ενσωματωμένων παρεμβάσεων σε διαφορετικά πλαίσια υγειονομικής περίθαλψης.

Συμπεράσματα: Αυτή η ανασκόπηση υπογραμμίζει το δυναμικό της ενσωμάτωσης της φυσικής δραστηριότητας στην ΕΘ για την προώθηση θετικών αλλαγών στον τρόπο ζωής των νέων ενηλίκων με ΠΕΨ. Με την αντιμετώπιση τόσο των σωματικών όσο και των ψυχολογικών αναγκών, τέτοιες παρεμβάσεις μπορούν να προάγουν την ανάρρωση και να βελτιώσουν την ποιότητα ζωής.

AA-15 | Ο σχιζοφρενικός ασθενής ως νοσηλευόμενος σε κλινική σωματικής ειδικότητας γενικού νοσοκομείου

Ελένη Βρίγκου¹, Νικόλαος Μπαϊζάνης¹, Ηλίας Τζαβέλλας¹, Φιλομένη Παπαστερίου², Κωνσταντίνος Κοντοάγγελος¹, Αναστάσιος Κουζούπης¹

¹Α' Ψυχιατρική Κλινική, Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

²Ειδικό Ιατρείο Ψυχοσωματικών διαταραχών, Αθήνα

Εισαγωγή: Η σχιζοφρένεια είναι χρόνια, σοβαρή ψυχική διαταραχή, με ισόβια επικράτηση περίπου 1% στον παγκόσμιο πληθυσμό (1). Καθώς η νόσος προκαλεί σημαντική ανικανότητα, οι σχιζοφρενικοί ασθενείς χρειάζονται χρόνια, βιοψυχοκοινωνική φροντίδα. Πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι οι ασθενείς με σχιζοφρένεια έχουν 2,9 φορές αυξημένη θνησιμότητα σε σχέση με το γενικό πληθυσμό και 1,6 φορές αυξημένο κίνδυνο θνησιμότητας συγκριτικά με ομάδες ελέγχου αντιστοιχισμένες για τις ίδιες σωματικές παθήσεις (2). Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η ανάδειξη της χρονίας συννοσηρότητας με σωματικά νοσήματα και των αυξημένων βιοψυχοκοινωνικών αναγκών των ασθενών αυτών από την Υπηρεσία Διασυνδεδετικής Ψυχιατρικής του Αιγινήτειου Νοσοκομείου.

Υλικό & Μέθοδος: Η Υπηρεσία Διασυνδεδετικής Ψυχιατρικής καλύπτει 4 γενικά νοσοκομεία (Αρεταίειο, Αλεξάνδρα, Ιπποκράτειο, Λαϊκό). Οι παραπομπές για ψυχιατρική εκτίμηση και οι αντίστοιχες εκτιμήσεις καλύπτουν όλο το ψυχιατρικό φάσμα και καταγράφονται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων, χρησιμοποιώντας 13 προσδιοριστές μεταξύ των οποίων: ο λόγος παραπομπής, το αίτιο εισαγωγής, η ψυχιατρική και η σωματική διάγνωση, τυχόν χρόνια συνυπάρχοντα σωματικά νοσήματα και η ενδεχόμενη κλήση κοινωνικών υπηρεσιών.

Αποτελέσματα: Κατά την τελευταία τετραετία, η Υπηρεσία Διασυνδεδετικής Ψυχιατρικής εκτίμησε περίπου 5.000 ασθενείς, μεταξύ των οποίων ασθενείς με διάγνωση σχιζοφρένειας σε ποσοστό 0,0012% των ανωτέρω. Από την καταγραφή προκύπτει ότι οι σχιζοφρενικοί αυτοί ασθενείς νοσηλεύτηκαν λόγω αγγειακών εγκεφαλικών επεισοδίων ή οξέων εμφραγμάτων μυοκαρδίου, επί σακχαρώδους διαβήτη ή/και νοσογόνου παχυσαρκίας. Κατεγράφη κλήση κοινωνικής υπηρεσίας σε όλες τις περιπτώσεις σχιζοφρενικών ασθενών.

Συμπεράσματα: Όπως προκύπτει από την καταγραφή, τα ποσοστά παραπομπών και εκτιμήσεων των σχιζοφρενικών ασθενών δεν είναι συμβατά με την επικράτηση της νόσου στον γενικό πληθυσμό. Η επικράτηση σε ποσοστό 100% συνυπαρχόντων χρονίων μειζόνων νοσημάτων και η - σε ίσο ποσοστό - κλήση κοινωνικών υπηρεσιών στις εκτιμήσεις σχιζοφρενικών ασθενών, δύναται να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι οι σχιζοφρενικοί ασθενείς υποεκπροσωπούνται ως ιατρικός πληθυσμός, καθώς και στην παραδοχή της ελλιπούς βιοψυχοκοινωνικής φροντίδας τους.

Βιβλιογραφία

(1) Correll, C. U., Solmi, M., Croatto, G., et al. (2022). Mortality in people with schizophrenia: a systematic review and meta-analysis of relative risk and aggravating or attenuating factors. *World psychiatry: official journal of the World Psychiatric Association (WPA)*, 21(2), 248–271.

(2) Solmi, M., Seitidis, G., Mavridis, D., et al. (2023). Incidence, prevalence, and global burden of schizophrenia - data, with critical appraisal, from the Global Burden of Disease (GBD) 2019. *Molecular psychiatry*, 28(12), 5319–5327.

AA-16 | Ο ασθενής με σχιζοφρένεια ως ζωτικό κομμάτι των ομάδων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης: Κλινικά δεδομένα από το Ψυχιατρικό Τμήμα Γ.Ν. Άργους

Ελπίδα Στράτου, Γεωργία-Νεκταρία Πορφύρη, Μαρία Καπουράλου, Φωτεινή Βελιζιώτου, Αφροδίτη Μπίζιου, Αικατερίνη Γαμβρουλά

Ψυχιατρικό Τμήμα Γ.Ν. Αργολίδας-Ν.Μ. Άργους, Άργος

Εισαγωγή: Στόχος της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης είναι η ενδυνάμωση και η ενθάρρυνση του ψυχικά πάσχοντος, έτσι ώστε να επανενταχθεί κοινωνικά αλλά και να κατακτήσει το υψηλότερο επίπεδο λειτουργικότητας, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής του και καταπολεμώντας το αίσθημα ντροπής που συχνά συνοδεύει τη ψυχιατρική διάγνωση. Τις ομάδες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης συντονίζει και οργανώνει η εργοθεραπεύτρια, πλαισιωμένη από μια ψυχιατρική νοσηλεύτρια μαζί με εθελοντές και φοιτητές. Συνήθως συμμετέχουν 10-15 ασθενείς, ενώ η διάρκεια των συνεδριών κυμαίνεται από 60-90 λεπτά, ανάλογα με το επίπεδο συγκέντρωσης των ασθενών και τη βαρύτητα της συμπτωματολογίας τους. Οι ομάδες πραγματοποιούνται τρεις φορές την εβδομάδα, με την κάθε συνεδρία να έχει προκαθορισμένους θεραπευτικούς στόχους.

Υλικό & Μέθοδος: Παρουσίαση των ομάδων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης που λειτουργούν στο Ψυχιατρικό Τμήμα Γ.Ν. Άργους.

Αποτελέσματα: Ο βιωματικός χαρακτήρας των περισσότερων δράσεων οδήγησε στην ανάκτηση της αυτοεκτίμησης των ασθενών με σχιζοφρένεια καθώς και στην επιτυχημένη ψυχοκοινωνική τους αποκατάσταση. Πιο συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε σημαντική βελτίωση στη σφαιρική λειτουργικότητα (GAF), στις κοινωνικές και γνωστικές δεξιότητες, την προσωπική υγιεινή και φροντίδα, την παραγωγικότητα και την κοινωνικοποίηση, ενώ χαρακτηριστική ήταν η μείωση του αριθμού των νοσηλείων.

Συμπεράσματα: Τα παραπάνω ευρήματα προκύπτουν ως συνέχεια της σταθερής συμμετοχής του ασθενούς με σχιζοφρένεια στην ομάδα, αλλά και της ανάπτυξης και διεύρυνσης του ρόλου του βιωματικά με επέκταση και εφαρμογή στην κοινοτική ζωή.

Πιο αναλυτικά, δίνεται το έναυσμα για σχεδιασμό μελλοντικών δράσεων που θα έχουν ως στόχο την περαιτέρω ψυχοκοινωνική αποκατάσταση των ασθενών και την ευαισθητοποίηση της κοινότητας, με αποτέλεσμα την αλλαγή των κοινωνικών στάσεων και την εξάλειψη του ψυχιατρικού στίγματος.

ΑΑ-17 | ΠΝΟΕΣ SKG: Κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία όσων αναζήτησαν βοήθεια κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας

Ευάγγελος Ντούρος^{1,2}, Ειρήνη Μούτσου¹, Δήμητρα Γούσιου¹, Κωνσταντίνος Βλαχόπουλος¹, Βασίλειος- Παντελεήμων Μποζίκας^{1,3}

¹ΠΝΟΕΣ SKG ΕΠΑΨΥ, Θεσσαλονίκη

²424 ΓΣΝΕ, Θεσσαλονίκη

³Β' Ψυχιατρική Κλινική Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη

Εισαγωγή-Σκοπός: Η παρουσίαση των κοινωνικοδημογραφικών στοιχείων όσων αναζήτησαν βοήθεια στον πρώτο χρόνο λειτουργίας στις ΠΝΟΕΣ SKG. Η Μονάδα ΠΝΟΕΣ SKG αποτελεί μια Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση και λειτουργεί υπό την ευθύνη της ΕΠΑΨΥ (Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας) που έχει και τη διοικητική ευθύνη της Μονάδας.

Υλικό & Μέθοδοι: Τα στοιχεία που θα παρουσιαστούν έχουν αντληθεί από το ηλεκτρονικό αρχείο που τηρείται στη Μονάδα και αποτελούν δεδομένα που συλλέχθηκαν κατά τους πρώτους εννιά μήνες λειτουργίας της (Ιούνιος 2023-Ιούνιος 2024).

Αποτελέσματα: Κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας 319 άτομα απευθύνθηκαν στη Μονάδα μας. Από αυτούς οι 165 ήταν τα πρόσωπα ενδιαφέροντος (98 άνδρες 59,4% και 67 γυναίκες 40,6%), δηλαδή οι κύριοι λήπτες υπηρεσιών και οι 154 τα άτομα του περιβάλλοντος τους. Για τα πρόσωπα ενδιαφέροντος ο μέσος όρος της ηλικίας των ανδρών ήταν 26,7 έτη ενώ για τις γυναίκες 27,9 έτη. Ενδιαφέρον προκαλεί ότι 17 από τα 165 πρόσωπα ενδιαφέροντος ήταν ανήλικοι. Από αυτούς η μεγάλη πλειοψηφία ήταν άγαμοι (82%) ενώ το υπόλοιπο 18% βρίσκονταν σε γάμο ή είχαν χωρίσει. Το 43% ήταν άνεργοι, το 28% ήταν φοιτητές, το 21% εργαζόταν ιδιωτικά και το 8% ήταν μαθητές σχολείου. Όσον αφορά την παραπομπή οι περισσότεροι προσήλθαν από ψυχιατρικές κλινικές (34%), ακολουθούσαν οι παραπομπές από άτομα του περιβάλλοντος τους (25%), έπειτα οι παραπομπές από ιδιώτες ψυχιάτρους (20%) ενώ 13% ήταν αυτοπαραπομπές.

Συμπεράσματα: Η Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ SKG συνιστά μία πλήρη, πολυδιάστατη, πολυεπίπεδη, εξωστρεφή και κοινοτικά προσανατολισμένη κλινική προσέγγιση, με σκοπό την έγκαιρη ανίχνευση και αντιμετώπιση των συμπτωμάτων των ψυχωτικών διαταραχών στα αρχικά τους στάδια. Τα κοινωνικοδημογραφικά στοιχεία αντανακλούν τα διεθνή δεδομένα για τα άτομα που απευθύνονται σε παρόμοιες υπηρεσίες του εξωτερικού.

ΑΑ-18 | ΠΝΟΕΣ SKG: Κλινικά χαρακτηριστικά των προσώπων ενδιαφέροντος που εκτιμήθηκαν κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας

Ευάγγελος Ντούρος^{1,2}, Απόστολος Μπλέκας¹, Αθανάσιος Ξαφένιας¹, Έλενα Ναζλίδου¹, Βασίλειος-Παντελεήμων Μποζίκας^{1,3}

¹ΠΝΟΕΣ SKG ΕΠΑΨΥ, Θεσσαλονίκη

²424 ΓΣΝΕ, Θεσσαλονίκη

³Β' Ψυχιατρική Κλινική Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη

Εισαγωγή-Σκοπός: Η παρουσίαση των κλινικών χαρακτηριστικών των προσώπων ενδιαφέροντος που εκτιμήθηκαν στις ΠΝΟΕΣ SKG κατά τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της. Η Μονάδα ΠΝΟΕΣ SKG αποτελεί μια Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση και λειτουργεί υπό την ευθύνη της ΕΠΑΨΥ (Εταιρεία Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ψυχικής Υγείας) που έχει και τη διοικητική ευθύνη της Μονάδας.

Υλικό & Μέθοδος: Τα στοιχεία που θα παρουσιαστούν έχουν αντληθεί από το ηλεκτρονικό αρχείο που τηρείται στη Μονάδα και αποτελούν δεδομένα που συλλέχθηκαν κατά τους πρώτους 12 μήνες λειτουργίας της (Ιούνιος 2023- Ιούνιος 2024).

Αποτελέσματα: Στους πρώτους 12 μήνες λειτουργίας 165 ήταν τα πρόσωπα ενδιαφέροντος (98 άνδρες 59,4% και 67 γυναίκες 40,6%) που απευθύνθηκαν στη Μονάδα μας. Στην παρούσα φάση 48 πρόσωπα ενδιαφέροντος συνεχίζουν να είναι ενεργά (29,3%), 59 πρόσωπα παραπέμφθηκαν σε άλλες υπηρεσίες (35,7%), 29 δεν προσήλθαν ποτέ στο πρώτο ραντεβού που τους δόθηκε και άλλα 29 πρόσωπα διέκοψαν την παρακολούθησή τους μετά την συμφωνία για το θεραπευτικό τους πλάνο. Ο μέσος χρόνος αναμονής μεταξύ της πρώτης επικοινωνίας και της πρώτης συνάντησης ήταν στις 6,2 ημέρες. Στην πλειοψηφία των προσώπων ενδιαφέροντος που παρέμειναν στην υπηρεσία μας υπήρξε διάγνωση του ψυχωτικού φάσματος ή συναισθηματικών διαταραχών με ψυχωτικά (79%) ενώ 21% κρίθηκε ότι ανήκουν σε ομάδα υψηλού κινδύνου για ψύχωση. Ο μέσος όρος της κλίμακας PANSS της πρώτης αξιολόγησης ήταν 82,24 ενώ στη συντριπτική πλειοψηφία τους προτάθηκε η χορήγηση κάποιας φαρμακευτικής αγωγής (αντιψυχωσική ή/και άλλη).

Συμπεράσματα: Η Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση ΠΝΟΕΣ SKG συνιστά μία πλήρη, πολυδιάστατη, πολυεπίπεδη, εξωστρεφή και κοινοτικά προσανατολισμένη κλινική προσέγγιση, με σκοπό την έγκαιρη ανίχνευση και αντιμετώπιση των συμπτωμάτων των ψυχωτικών διαταραχών στα αρχικά τους στάδια. Τα κλινικά χαρακτηριστικά των προσώπων ενδιαφέροντος της Μονάδας μας είναι παρόμοια με αυτά που έχουν δημοσιεύσει ανάλογες υπηρεσίες του εξωτερικού.

AA-19 | Σχιζοτυπικά χαρακτηριστικά σε παιδιά με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος: Η επίδραση της βαρύτητας τους στη συμπεριφορά των παιδιών όπως καταγράφεται από γονείς και εκπαιδευτικούς

Ευδοκία Ταγκούλη, Ευαγγελία Χρυσάνθη Κούκλαρη, Βασιλική Ντρέ, Αικατερίνη Παπανικολάου
Παιδοψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., ΓΝΠ "Η Αγία Σοφία", Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: παιδιά και έφηβοι με διάγνωση Διαταραχής Φάσματος Αυτισμού (ΔΦΑ) μπορεί να παρουσιάζουν χαρακτηριστικά ή και να πληρούν τα κριτήρια της διάγνωσης «Σχιζότυπης Διαταραχής Προσωπικότητας στα παιδιά - Schizotypal Disorder in Childhood (SDC)». Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η διερεύνηση της επίπτωσης αυτών των ιδιαίτερων φαινοτυπικών εκδηλώσεων - «σχιζοτυπικών χαρακτηριστικών» στη συμπεριφορά των παιδιών με ΔΦΑ.

Υλικό & Μέθοδος: το δείγμα της μελέτης περιλαμβάνει 63 παιδιά, ηλικίας 6 με 12 ετών με ΔΦΑ και Γενικό δείκτη νοημοσύνης άνω του 70 (WISC III), με ή χωρίς σχιζοτυπικά χαρακτηριστικά (διαφορετικής βαρύτητας).

Η διάγνωση προσδιορίστηκε με βάση το DSM-5 και εντάχθηκαν παιδιά με Επίπεδο βαρύτητας 1 και 2. Επίσης χρησιμοποιήθηκαν τα ειδικά διαγνωστικά εργαλεία: Autism Diagnostic Interview-Revised - ADI-R για τους γονείς και Autism Diagnostic Observation Schedule - ADOS 2 – Module 3 για το παιδί. Για την καταγραφή των σχιζοτυπικών χαρακτηριστικών και της βαρύτητας τους χρησιμοποιήθηκε το διαγνωστικό εργαλείο ανίχνευσης της Σχιζότυπης διαταραχής προσωπικότητας για παιδιά ηλικίας 5 – 12 ετών «The Melbourne Assessment of Schizotypy in Kids (MASK)», ενώ η βαρύτητα των συμπτωμάτων αυτισμού αξιολογήθηκε με την ημιδομημένη εξέταση Autism Diagnostic Observational Schedule-2 (ADOS-2) – Module 3. Η καταγραφή της συμπεριφοράς των παιδιών πραγματοποιήθηκε με το Achenbach System of Empirically Based Assessment - ASEBA: CBCL/6-18 για γονείς και TRF/6-18 για εκπαιδευτικούς και το Autism Behavior Checklist – ABC για γονείς και εκπαιδευτικούς.

Αποτελέσματα: από τις συσχετίσεις μεταξύ των παραπάνω κλιμάκων προκύπτουν ενδείξεις επίδρασης των σχιζοτυπικών χαρακτηριστικών στην εκδήλωση εξωτερικευμένων προβλημάτων, επιθετικής συμπεριφοράς και απόσυρσης/κατάθλιψης όπως καταγράφονται από τους γονείς και εκδήλωσης εσωτερικευμένων προβλημάτων, άγχους/κατάθλιψης, απόσυρσης/κατάθλιψης, ευερεθιστότητας και απρόσφορου λόγου όπως καταγράφεται από τους εκπαιδευτικούς.

Συμπεράσματα: η διάκριση των παιδιών με ΔΦΑ που παρουσιάζουν και Σχιζοτυπικά χαρακτηριστικά, αποτελεί πρόκληση τόσο διαγνωστική όσο και θεραπευτική. Απαιτείται η ανάπτυξη έγκυρων εργαλείων ανίχνευσής τους καθώς και ο σχεδιασμός στοχευμένων παρεμβάσεων, ώστε να αποφευχθεί η εγκατάσταση δυσλειτουργικών συμπεριφορών.

AA-20 | Η χρήση του εργαλείου ανίχνευσης Σχιζότυπης διαταραχής προσωπικότητας για παιδιά ηλικίας 5 – 12 ετών «The Melbourne Assessment of Schizotypy in Kids (MASK)» σε παιδιά με Διαταραχή Αυτιστικού Φάσματος

Ευδοκία Ταγκούλη, Ευαγγελία Χρυσάνθη Κούκλαρη, Βασιλική Ντρέ, Αικατερίνη Παπανικολάου
Παιδοψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α. - ΓΝΠ "Η Αγία Σοφία", Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Διαπιστώνεται από την βιβλιογραφία αλλά και την κλινική εμπειρία ότι παιδιά και έφηβοι με διάγνωση Διαταραχής Φάσματος Αυτισμού (ΔΦΑ) μπορεί να παρουσιάζουν χαρακτηριστικά ή και να πληρούν τα κριτήρια της διάγνωσης Σχιζότυπης Διαταραχής Προσωπικότητας στα παιδιά. Η διάκριση των παιδιών αυτών που έχουν χαρακτηριστικά ή εμπίπτουν και στις δυο διαγνώσεις αποτελεί πρόκληση τόσο διαγνωστική όσο και θεραπευτική. Το 2015 ο Harvey P. Jones και συν. χρησιμοποίησαν την MASK σε μια ομάδα 68 παιδιών, ηλικίας 5 έως και 12 ετών, από τα οποία 15 είχαν διάγνωση Διαταραχής Φάσματος Αυτισμού, 21 Σχιζότυπης Διαταραχής Προσωπικότητας στα παιδιά, ενώ 32 ήταν τυπικά αναπτυσσόμενα. Κατέληξαν στο ότι η MASK μπορεί να διακρίνει τα παιδιά με ΔΦΑ με αξιοπιστία και συνέπεια

Υλικό & Μέθοδος: Μελετήθηκαν 63 παιδιά, ηλικίας 6 έως 12 ετών με ΔΦΑ και Γενικό δείκτη νοημοσύνης άνω του 70. Η διάγνωση προσδιορίστηκε με βάση το DSM-5 και εντάχθηκαν παιδιά με Επίπεδο βαρύτητας 1 και 2. Για την καταγραφή των Σχιζοτυπικών χαρακτηριστικών χρησιμοποιήθηκε η MASK, ενώ η βαρύτητα των συμπτωμάτων Αυτισμού αξιολογήθηκε με την Autism Diagnostic Observational Schedule-2 (ADOS-2).

Αποτελέσματα: Η παραγοντική ανάλυση έχει αποκαλύψει δύο παράγοντες (factors) MASK: «social/pragmatic symptoms» και «positive schizotypal symptoms». Από την συσχέτιση μεταξύ MASK και ADOS-2 και λαμβάνοντας υπόψη το φύλο και την ηλικία προκύπτει ότι η «συνολική βαθμολογία» της κλίμακας MASK και ο παράγοντας «Social/ Pragmatic symptoms» σχετίζεται θετικά με τη συνολική βαθμολογία της κλίμακας ADOS αλλά και τις επιμέρους διαστάσεις της. Ο παράγοντας «Positive schizotypal symptoms» δεν βρέθηκε να σχετίζεται σημαντικά με την κλίμακα ADOS.

Συμπεράσματα: Τα αποτελέσματα της μελέτης υποστηρίζουν την χρησιμότητα της MASK. Η διάσταση «Social/ Pragmatic symptoms» φαίνεται να σχετίζεται με τα συμπτώματα ΔΦΑ και την βαρύτητά τους και πιθανά θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο ανίχνευσης τους. Η διάσταση «Positive schizotypal symptoms» φαίνεται να καταγράφει συμπτώματα που δεν σχετίζονται με το Φάσμα του Αυτισμού.

AA-21 | Η εργοθεραπευτική παρέμβαση και η απαρτίωση της στο μοντέλο της έγκαιρης παρέμβασης στην πρώιμη ψύχωση

Ευτυχία Καλιμανά¹, Μαρία Κουλουμπή², Πέτρος Λέκκος¹, Νίκος Στεφανής³

¹Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στη Ψύχωση 'Πειραιώς 33', Ε.Π.Ι.Ψ.Υ., Αθήνα

²Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Σχολή Επαγγελματών Υγείας & Πρόνοιας, Αθήνα

³Α' Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Οι αρχές της έγκαιρης παρέμβασης περιλαμβάνουν τη πρώιμη αναγνώριση των συμπτωμάτων, την παροχή ολοκληρωμένης φροντίδας και την προαγωγή της ανάρρωσης. Η εργοθεραπευτική πρακτική ενσωματώνει πρακτικές που ενισχύουν τη λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής των ατόμων στην καθημερινή ζωή. Σκοπός αυτής της παρουσίασης είναι να αναζητηθούν τεκμήρια για τη σύνδεση μεταξύ του πεδίου της έγκαιρης παρέμβασης στην πρώιμη ψύχωση και της σημασίας της εργοθεραπευτικής παρέμβασης για την υποστήριξη των ατόμων κατά τη διάρκεια αυτής της κρίσιμης περιόδου.

Υλικό & Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε μια συστηματική ανασκόπηση με χρήση των βάσεων δεδομένων Cinahl, Cochrane, PubMed, AMED και Scopus, καλύπτοντας τη χρονική περίοδο από το 2014 έως το 2024. Εστίαση δόθηκε σε έρευνες και θεωρητικές μελέτες που εξετάζουν εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις στην έγκαιρη παρέμβαση στην πρώιμη ψύχωση. Τα κριτήρια ένταξης περιλάμβαναν μελέτες που εξετάζουν την αποτελεσματικότητα των εργοθεραπευτικών παρεμβάσεων στην πρώιμη ψύχωση.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα της ανασκόπησης έδειξαν ότι η εργοθεραπευτική παρέμβαση έχει σημαντική επίδραση στη βελτίωση των λειτουργικών εκβάσεων και της ποιότητας ζωής των ατόμων με πρώιμη ψύχωση. Η εργοθεραπεία ενισχύει την ανάπτυξη κοινωνικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων, επιδρά στα συμπτώματα ψύχωσης και προάγει την αυτονομία των ατόμων. Επιπλέον, η ενσωμάτωση των αρχών της έγκαιρης παρέμβασης, όπως η γρήγορη διάγνωση και η ολοκληρωμένη φροντίδα, στην εργοθεραπευτική πρακτική καθιστά τις εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις στοχευμένες και με επίκεντρο το άτομο και το περιβάλλον του.

Συμπεράσματα: Η μελέτη αναδεικνύει την κρίσιμη σημασία της ανάπτυξης παρεμβάσεων μέσω από τα έργα καθημερινής ζωής των ατόμων σε πραγματικό περιβάλλον. Η ενσωμάτωση τεκμηριωμένων πρακτικών εργοθεραπείας στις αναπτυσσόμενες υπηρεσίες έγκαιρης παρέμβασης στην ψύχωση στον ελλαδικό χώρο μπορεί να προσφέρει ουσιαστική υποστήριξη στα άτομα με πρώιμη ψύχωση, βελτιώνοντας τη λειτουργικότητα, την ποιότητα ζωής και την αυτονομία τους. Η διεπιστημονική συνεργασία, η έγκαιρη και ολιστική παρέμβαση είναι ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση των μακροπρόθεσμων αποτελεσμάτων στην ψυχική υγεία.

AA-22 | Στοιχεία από την επίδραση της συμμετοχής σε υπηρεσίες έγκαιρης παρέμβασης στην καθημερινότητα των ατόμων με πρώιμη ψύχωση

Ευτυχία Καλιμανά¹, Πολυξένη Σκαλτσή², Πέτρος Λέκκος¹, Νίκος Στεφανής³

¹Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση 'Πειραιώς 33', Ε.Π.Ι.Ψ.Υ., Αθήνα

²Συνεργάτης Α' Ψυχιατρικής Κλινικής Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα, Faculty of Health Sciences & Rehabilitation Sciences, Queen Margaret University & Metropolitan College, Αθήνα,

³Α' Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α, Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Η έγκαιρη παρέμβαση στην πρώιμη ψύχωση είναι κρίσιμη για την ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της νόσου στην καθημερινή ζωή των ατόμων. Ο σκοπός της παρούσας μελέτης ήταν να παρουσιάσει στοιχεία από τον πρώτο χρόνο λειτουργίας της συμμετοχής σε εξατομικευμένο πρόγραμμα εργοθεραπείας, χρησιμοποιώντας το Canadian Occupational Performance Measure (COPM) και την κλίμακα Occupational Abilities & Performance Rating Scale (OAPS), για την αποτίμηση της λειτουργικότητας, της συμμετοχής σε μια καθημερινότητα που έχει νόημα για το άτομο και της συνολικής ποιότητας ζωής.

Υλικό & Μέθοδος: Χρησιμοποιήθηκαν τα εργαλεία OAPS και COPM για την ανάλυση 20 ατόμων με πρώιμη ψύχωση. Το COPM επιτρέπει στα άτομα να εντοπίζουν και να εκτιμούν την προσωπική τους απόδοση και ικανοποίηση σε διάφορους τομείς της καθημερινής ζωής. Η κλίμακα OAPS περιλαμβάνει 31 κριτήρια που εξετάζουν την ικανότητα των ατόμων να προσαρμόζονται και να εκτελούν διάφορες δραστηριότητες με στόχο την επαγγελματική αποκατάσταση. Τα άτομα μελετήθηκαν κατά την έναρξη του προγράμματος και μετά από έξι μήνες συμμετοχής.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα ανέδειξαν σημαντική βελτίωση στη λειτουργικότητα και την ποιότητα ζωής των συμμετεχόντων. Σύμφωνα με το COPM, παρατηρήθηκε αύξηση στην προσωπική ικανοποίηση και την απόδοση σε καθημερινά έργα. Η κλίμακα OAPS έδειξε βελτιώσεις στις επαγγελματικές ικανότητες, όπως η ικανότητα να ακολουθούν οδηγίες, η υπομονή και η επιμονή στη δουλειά, και η οργάνωση της εργασίας.

Συμπεράσματα: Η μελέτη καταδεικνύει ότι τα άτομα με πρώιμη ψύχωση συχνά αντιμετωπίζουν αποκλεισμό σε έργα και περιορισμένες δυνατότητες σε εργασιακές δραστηριότητες. Παρά τις προκλήσεις, η συμμετοχή σε εξατομικευμένα προγράμματα εργοθεραπείας συνέβαλε στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Αναγνωρίστηκε η σημασία της αξιοποίησης στοιχείων του περιβάλλοντος (occupational affordances) για τον εμπλουτισμό της καθημερινής ζωής. Η υποστήριξη μέσω στοχευμένων παρεμβάσεων είναι ουσιώδης για την ενίσχυση της ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και την προώθηση της συμμετοχής σε κοινωνικά και επαγγελματικά περιβάλλοντα. Είναι σημαντικό να διατηρείται μια προοπτική ανακάλυψης καινοτόμων μεθόδων που προάγουν την ενσωμάτωση και την ευημερία των ατόμων με πρώιμη ψύχωση.

AA-23 | Το δίκτυο διασύνδεσης δομών ψυχικής υγείας του νομού Μαγνησίας ως καλή πρακτική έγκαιρης παρέμβασης στην ψύχωση: μελέτη περίπτωσης

Θεοδώρα Γεωργατζή

Δίοδος ΑμΚΕ, Βόλος

Εισαγωγή: Την τελευταία τριακονταετία η έρευνα και η κλινική πράξη καταδεικνύουν την ταχύτητα ανίχνευσης και παρέμβασης σε περιπτώσεις ψυχοσιόμορφων ή ψυχωσικών συμπτωμάτων ως καταλύτη για την αποκατάσταση του ατόμου. Στο πλαίσιο αυτό, η διασύνδεση των δομών υγείας και οι άμεσες και στοχευμένες παραπομπές είναι σημαντικός παράγοντας για την επιτάχυνση της έναρξης παρέμβασης, τόσο σε περιπτώσεις Πρώτου Ψυχωσικού Επεισοδίου (ΠΨΕ), όσο και σε περιπτώσεις ατόμων σε Λίαν Υψηλό Κίνδυνο (ΛΥΚ) για εκδήλωση ψύχωσης. Παράδειγμα καλής πρακτικής αποτελεί το Δίκτυο Διασύνδεσης Δομών Ψυχικής Υγείας του νομού Μαγνησίας.

Υλικό & Μέθοδος: Παρουσιάζονται η φιλοσοφία και ο τρόπος λειτουργίας του Δικτύου. Η αξία μίας τέτοιας δικτύωσης φαίνεται μέσα από μία μελέτη περίπτωσης. Πρόκειται για τον Α.Π., άνδρα 27 ετών, ο οποίος νοσηλεύτηκε εξαιτίας ΠΨΕ, με ιστορικό πρόσφατης συστηματικής χρήσης κάνναβης. Στο πλαίσιο του Δικτύου, μόλις σε 4 ημέρες από το εξιτήριο, ο Α.Π. παραπέμφθηκε στο Κέντρο Ημέρας Κ.Η.Π.Ο.Σ. της ΔΙΟΔΟΣ ΑμΚΕ για την ψυχοκοινωνική αποκατάστασή του. Ακολούθησε σε ατομικό επίπεδο ψυχοεκπαίδευση και εβδομαδιαίες συνεδρίες ψυχοθεραπείας σε βάθος 3 μηνών, καθώς και υποστήριξη σε τομείς ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, όπως η αναζήτηση εργασίας. Επίσης, διενεργήθηκαν 10 συνεδρίες υποστήριξης συγγενών του ατόμου, με στόχο την ψυχοεκπαίδευση και τη συμπεριφορική, κυρίως, ψυχοθεραπεία.

Αποτελέσματα: Η ταχεία και ολιστική παρέμβαση (φαρμακοθεραπεία, ατομική ψυχοθεραπεία, οικογενειακή ψυχοθεραπεία, ψυχοκοινωνική υποστήριξη) βοήθησαν το άτομο σε βάθος 4 περίπου μηνών να επανέλθει στην ενεργό εργασιακή ζωή και να ζήσει εκ νέου αυτόνομα, με εφόδια τις τακτικές συναντήσεις με τον θεράποντα ψυχίατρο και την παραπομπή σε Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση στην πόλη διαμονής του.

Συμπεράσματα: Η άρτια δικτύωση που προσφέρει το Δίκτυο συνέδραμε καθοριστικά στην άμεση και ολιστική πλαισίωση του Α.Π. κατά το ΠΨΕ, όπως και εν γένει στην ταχύτητα των παραπομπών. Το Δίκτυο αυτό αποτελεί ένα παράδειγμα καλής πρακτικής που μπορεί να συμβάλει στην ενίσχυση της Ψυχικής Υγείας, γενικότερα, και της ΕΠΨ, ειδικότερα.

ΑΑ-24 | Μελέτη Συσχέτισης διάρκειας μη θεραπευόμενης ψύχωσης με τη δέσμευση στη θεραπεία ωφελούμενων με ψύχωση: Το παράδειγμα ενός κέντρου ημέρας

Καλομοίρα Κεφαλά¹, Πέτρος Λέκκος¹, Μαρία Τριτάρη²

¹Ε.Κ.Π.Α.-ΠΜΣ "Εγκαίρη Παρέμβαση στην Ψύχωση", Αθήνα

²ΕΠΑΨΥ Κέντρο Ημέρα "Franco Basaglia", Αθήνα

Εισαγωγή: Η εργασία διενεργείται στα πλαίσια του ΠΜΣ «Εγκαίρη Παρέμβαση στην Ψύχωση», Ιατρικής σχολής ΕΚΠΑ. Σκοπός είναι η διερεύνηση της διάρκειας μη θεραπευόμενης ψύχωσης σε συσχέτιση με την μέτρηση δέσμευσης των ωφελούμενων στη θεραπεία. Ειδικότερα, διερεύνηση αναφορικά με το ερώτημα αν ο μικρότερος χρόνος μη θεραπευόμενης ψύχωσης μπορεί να είναι παράγοντας αύξησης δέσμευσης των ασθενών στη θεραπεία. Η έννοια της διάρκειας μη θεραπευόμενης ψύχωσης (Duration of untreated psychosis) ορίζεται ως ο χρόνος από την εμφάνιση του πρώτου ψυχωσικού συμπτώματος μέχρι την έναρξη και λήψη επαρκούς αντιψυχωτικής φαρμακευτικής αγωγής (Singh et al.,2005). Σημαντικές μετα-αναλύσεις καταδεικνύουν θετική σύνδεση μεγαλύτερου χρόνου μη θεραπευόμενης ψύχωσης (DUP) με χειρότερα αποτελέσματα στη θεραπεία κυρίως στο κομμάτι των συμπτωμάτων και της ποιότητας ζωής (Marshall et al.,2005), ενώ μικρότερη DUP έχει συνδεθεί με καλύτερη εξέλιξη της θεραπείας. Η δέσμευση στην θεραπεία είναι αποτέλεσμα μιας πολυπαραγοντικής διαδικασίας με βασικά συστατικά την ανάπτυξη καλής θεραπευτικής σχέσης και συνεργασίας με κοινό στόχο (O'Brien et. al.,2009), δυσκολία δέσμευσης έχει συνδεθεί με μεγαλύτερη DUP, χρήση ουσιών, μειωμένη εναισθησία (Turner et al.,2007).

Υλικό & Μέθοδος: Συλλέχθηκε δείγμα 61 ωφελούμενων με διάγνωση στο φάσμα της ψύχωσης από το Κέντρο Ημέρας Ψυχοκοινωνικών Παρεμβάσεων «Franco Basaglia» Ε.Π.Α.Ψ.Υ. Το πρώτο μέρος περιλάμβανε την διενέργεια συνεντεύξεων στους ωφελούμενους με το ερωτηματολόγιο DUP (Duration of Untreated Psychosis) ώστε να μετρηθεί ο χρόνος μη θεραπευόμενης ψύχωσης. Το δεύτερο μέρος, βαθμολόγηση της κλίμακας Engagement Measure (Hall et al.), η οποία μετράει τη δέσμευση των ασθενών στη θεραπεία και δόθηκε στους θεραπευτές ωφελούμενων.

Αποτελέσματα: Τα αποτελέσματα, είναι υπό επεξεργασία με το στατιστικό πρόγραμμα SPSS v.29. Παρουσιάζονται δημογραφικά αποτελέσματα (ηλικία, DUP, Engagement Score κ.α) και η συσχέτιση διάρκειας μη θεραπευόμενης ψύχωσης με τη δέσμευση στη θεραπεία ωφελούμενων στην ψύχωση.

Συμπεράσματα: Αυτά τα αποτελέσματα υπογραμμίζουν τη σημασία της έγκαιρης παρέμβασης στην ψύχωση για την καλύτερη δέσμευση στη θεραπεία και κατά συνέπεια τα καλύτερα αποτελέσματα.

AA-25 | Συγκλίσεις και αποκλίσεις αυτιστικών συμπτωμάτων και ψυχοσιόμορφων εκδηλώσεων

Κυριακή Σταύρου

ΚΚΨΥ Βύρωνα-Καισαριανής, Α΄ Ψυχιατρική Κλινική, Αιγινήτσιο Νοσοκομείο, Αθήνα, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Φλώρινα

Εισαγωγή: Οι διαταραχές του φάσματος του αυτισμού (ASDs) αποτελούν μια ιδιαίτερα κληρονομική και πολύπλοκη ομάδα από ψυχιατρικές καταστάσεις που έχουν ως αποτέλεσμα την εμφάνιση μη φυσιολογικών επαναλαμβανόμενων συμπεριφορών και έκπτωση των επικοινωνιακών και γνωστικών δεξιοτήτων των παιδιών. Πρόσφατες προσπάθειες έχουν οδηγήσει στην αποκάλυψη ορισμένων από τους γενετικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες κινδύνου που συμβάλλουν στην εκδήλωση της διαταραχής φάσματος αυτισμού. Προηγούμενες μελέτες είχαν εστιάσει στη γενετική συσχέτιση ανάμεσα στις διαταραχές φάσματος αυτισμού και άλλες νευροψυχιατρικές διαταραχές, αλλά χρειάζεται μια σε βάθος κατανόηση των κοινών παραλλαγών και της συσχέτισής τους με άλλες διαταραχές.

Υλικό & Μέθοδος: Βιβλιογραφική ανασκόπηση.

Μια μετα-ανάλυση από μια ομάδα διαταραχών της ομάδας ψυχιατρικής γονιδιωματικής που μελετούσε οκτώ ψυχιατρικές διαταραχές που αφορούσαν άτομα από ευρωπαϊκή καταγωγή ανακάλυψε γενετική συσχέτιση μεταξύ των διαταραχών, αλλά και τις ταξινόμησε σε τρεις διαφορετικές ομάδες. Ο αυτισμός και η σχιζοφρένεια έχουν ταξινομηθεί σε διαφορετικές ομάδες «πρώιμης έναρξης νευροαναπτυξιακών διαταραχών» και «διαταραχών διάθεσης και ψυχωτικών διαταραχών» αντίστοιχα. Επιπλέον, η αυξημένη ηλικία των γονέων και η ενεργοποίηση του ανοσοποιητικού συστήματος της μητέρας είναι οι περιβαλλοντικοί παράγοντες κινδύνου που είναι κοινοί και στις δύο διαταραχές.

Αποτελέσματα: Ορισμένες έρευνες έχουν αναφέρει μειωμένη ευαισθησία στον πόνο στον αυτισμό χρησιμοποιώντας πειραματικές μεθόδους (Yasuda et al., 2016). Ωστόσο, μια πρόσφατη πειραματική μελέτη διαπίστωσε ότι οι αυτιστικοί ενήλικες που υποβλήθηκαν σε μια εργασία με θερμικό πόνο, σε σύγκριση με τους μη αυτιστικούς ενήλικες, βαθμολόγησαν τον πόνο τους ως υψηλότερο και είχαν υψηλότερα επίπεδα άγχους και φόβου για τον πόνο (Failla et al., 2020). Αυτό τονίζει την ανάγκη να διερευνηθούν γνωστικοί παράγοντες που σχετίζονται με τον πόνο και άλλα σωματικά συμπτώματα.

Συμπεράσματα: Ενώ υπάρχουν πολλές πρόσφατες μελέτες που περιγράφουν λεπτομερώς τον αυξημένο επιπολασμό ψυχιατρικών καταστάσεων μεταξύ αυτιστικών παιδιών και ενηλίκων (Colvert et al., 2022; Lai et al., 2019), υπάρχει έλλειψη μελετών που επικεντρώνονται ειδικά στα σωματικά συμπτώματα ή τη σωματοποίηση στα ASCs. Ως εκ τούτου, η τρέχουσα μελέτη προσπάθησε να καθορίσει εάν τα αυτιστικά άτομα ανέφεραν ότι είχαν υψηλότερα ποσοστά σωματικών συμπτωμάτων από τα μη αυτιστικά άτομα, ελέγχοντας τα διαγνωσμένα προβλήματα σωματικής υγείας και να διερευνήσει εάν τα ψυχολογικά χαρακτηριστικά που είναι χαρακτηριστικά των ASCs μπορεί να καταστήσουν τους ανθρώπους πιο ευάλωτους στην εμπειρία σωματικά συμπτώματα.

ΑΑ-26 | Ακούσια εισαγωγή για υποχρεωτική λήψη θεραπείας και παράγοντες υποτροπής στην ψύχωση: Επιδημιολογικά δεδομένου ενήλικου κλινικού πληθυσμού στην Ελλάδα

Μαρία Νυσταζάκη¹, Μαρία Καρανικόλα², Νικόλαος Σμύρνης³

¹Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Αττικών

²Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου Τμήμα Νοσηλευτικής

³Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Αττικών, Β' Ψυχιατρική Κλινική

Εισαγωγή: Τα κλινικά και κοινωνικοδημογραφικά χαρακτηριστικά των ενηλίκων που υποβάλλονται σε ακούσια ψυχιατρική θεραπεία δεν έχουν μελετηθεί επαρκώς στις χώρες της Νότιας Ευρώπης.

Σκοπός: Διερευνήθηκαν οι κλινικοί και κοινωνικοδημογραφικοί παράγοντες κινδύνου για ακούσια ψυχιατρική φροντίδα σε τυχαίο δείγμα ενηλίκων που νοσηλεύθηκαν λόγω οξέων προβλημάτων ψυχικής υγείας σε πανεπιστημιακό νοσοκομείο στην Αθήνα.

Μέθοδοι: Εφαρμόστηκε περιγραφική μελέτη αρχείου. Κατά τη συλλογή δεδομένων καταγράφηκαν δημογραφικές και κλινικές μεταβλητές. Το δείγμα περιελάμβανε 101 άτομα (51 άνδρες, 50 γυναίκες), εκ των οποίων 51 νοσηλεύτηκαν ακούσια.

Αποτελέσματα: Βάσει λογιστικής παλινδρόμησης, βρέθηκαν συσχετίσεις (adjusted scores) μεταξύ της ακούσιας εισαγωγής για υποχρεωτική ψυχιατρική φροντίδα και α) ιστορικό νοσηλείας για ψυχιατρική φροντίδα (OR: 8,37, 95% CI: 2,69 – 26,03, $p < 0,001$), και β) συμπτώματα αποδιοργανωμένης συμπεριφοράς/επιθετικότητας/παραληρητικών ιδεών (OR: 15,38, 95% CI: 3,77–62,62). Συγκεκριμένα, τα άτομα με ιστορικό προηγούμενης νοσηλείας για ψυχιατρική φροντίδα είχαν 8πλάσια πιθανότητα για ακούσια νοσηλεία συγκριτικά με τα άτομα που είχαν αρνητικό ιστορικό νοσηλείας για ψυχιατρική φροντίδα. Επιπλέον, τα άτομα με συμπτωματολογία παραληρητικών ιδεών, επιθετικότητας και αποδιοργανωμένης συμπεριφοράς νοσηλεύονταν σχεδόν 15 φορές συχνότερα ακούσια σε σύγκριση με άτομα που εκδήλωναν κυρίως σοβαρά καταθλιπτικά συμπτώματα και αυτοκτονική συμπεριφορά. Δεν βρέθηκε στατιστικά σημαντική διαφορά στον αριθμό των ακούσιων νοσηλείων 2 χρόνια πριν και 2 χρόνια μετά την πανδημία (χ^2 square, $p=0,077$).

Συμπέρασμα: Προτείνεται επαναξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των κοινοτικών ιατρονοσηλευτικών παρεμβάσεων, με έμφαση στις παρεμβάσεις πρόληψης και ενδυνάμωσης ενηλίκων με ψυχικά συμπτώματα και προηγούμενο ιστορικό νοσηλείων για ψυχιατρική φροντίδα. Η εφαρμογή δομημένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων ενίσχυσης δεξιοτήτων αυτοδιαχείρισης νόσου αναμένεται να επικεντρωθεί στην έγκαιρη αναγνώριση και διαχείριση της υποτροπής από τα πάσχοντα άτομα και τις οικογένειές τους.

AA-27 | Παρουσίαση Περιστατικών με Διάγνωση Πρώτου Ψυχωσικού Επεισοδίου τα οποία έλαβαν αγωγή με Κλοζαπίνη

Μαρία Πεγειώτη¹, Ανδρέας Καραμπάς², Πέτρος Αργίτης³, Μαρίνα Δημητρίου³, Σαπφώ Καραβιά³, Ζαννής Χαβιάρας³

¹Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Αλεξανδρούπολης, Αλεξανδρούπολη

²Ψυχιατρική Κλινική - Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων, Ιωάννινα

³Ψυχιατρική Κλινική - Γενικό Νοσοκομείο Κέρκυρας, Κέρκυρα

Εισαγωγή-Σκοπός: Η θεραπεία του πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου είναι καθοριστικής σημασίας για την πρόγνωση και την έκβαση των ασθενών με σχιζοφρένεια και άλλες ψυχωσικές διαταραχές. Η κλοζαπίνη, ένα αντιψυχωτικό γνωστό για την αποτελεσματικότητά του σε ανθεκτικές περιπτώσεις, συνήθως χορηγείται μετά την αποτυχία αρκετών αντιψυχωσικών θεραπειών. Παρ' όλα αυτά, η εφαρμογή της σε πρώιμο στάδιο της νόσου παραμένει ανεπαρκώς τεκμηριωμένη. Ο σκοπός αυτής της μελέτης είναι να παρουσιάσει περιπτώσεις ασθενών που διαγνώστηκαν με πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο και έλαβαν κλοζαπίνη μετά την αποτυχία δυο αντιψυχωτικών αγωγών.

Παρουσίαση Περιστατικών: Δεκαπέντε ασθενείς εισήχθησαν στην Ψυχιατρική Κλινική του Γενικού Νοσοκομείου Κέρκυρας με διάγνωση πρώτου ψυχωτικού επεισοδίου σε διάστημα ενάμιση έτους. Κατά την αρχική αξιολόγηση, τέθηκε αντιψυχωσική αγωγή, ωστόσο από τους δεκαπέντε ασθενείς, οι πέντε εμφάνισαν ύφεση των ψυχωτικών συμπτωμάτων σε ποσοστό μικρότερο του 10% στην κλίμακα PANSS (Positive and Negative Syndrome Scale) για διάστημα ίσο ή μεγαλύτερο των 8 εβδομάδων, υποδεικνύοντας ανεπαρκή θεραπευτική ανταπόκριση. Ακολούθως, χορηγήθηκε δεύτερο αντιψυχωσικό, το οποίο προκάλεσε μερική ύφεση των συμπτωμάτων, χωρίς ωστόσο να σημειωθεί σημαντική βελτίωση στις τιμές της κλίμακας PANSS. Μετά την πάροδο χρονικού διαστήματος μεγαλύτερου των 8 εβδομάδων και σε αυτή την περίπτωση, κρίθηκε αναγκαία η τροποποίηση της φαρμακευτικής αγωγής και η έναρξη τιτλοποίησης κλοζαπίνης, σύμφωνα με το πρωτόκολλο της κλινικής. Οι πέντε ασθενείς παρακολούθηθηκαν στενά κατά τη διάρκεια της τιτλοποίησης της κλοζαπίνης, με στόχο την αξιολόγηση της κλινικής απόκρισης και την προσαρμογή της θεραπείας.

Αποτέλεσμα: Η θεραπεία με κλοζαπίνη οδήγησε σε κλινική ύφεση των συμπτωμάτων, με τους ασθενείς να παρουσιάζουν βελτίωση μεγαλύτερη του 80% στην κλίμακα PANSS. Επιπλέον, οι ασθενείς κατάφεραν να ανακτήσουν πλήρως τη λειτουργικότητά τους, επιστρέφοντας στις επαγγελματικές ή εκπαιδευτικές τους δραστηριότητες. Μέχρι σήμερα, κανένας από τους ασθενείς δεν επανεισήχθη, υποδεικνύοντας την αποτελεσματικότητα της κλοζαπίνης ως θεραπευτικής παρέμβασης μετά την αποτυχία των αρχικών αντιψυχωσικών θεραπειών.

Συμπεράσματα: Η ταχεία έναρξη της κλοζαπίνης σε περιπτώσεις πρώτου ψυχωτικού επεισοδίου μπορεί να έχει σημαντικά πλεονεκτήματα, όπως η βελτίωση της πρόγνωσης, η μείωση των υποτροπών καθώς και η ανάκτηση της λειτουργικότητας. Ωστόσο υπάρχει αδήριτη ανάγκη για περισσότερα στοιχεία (evidence) με σκοπό την εδραίωση της θεραπείας με κλοζαπίνη σε αυτή την φάση της νόσου.

AA-28 | Σχιζοφρένεια και Διπολική Διαταραχή: In silico ανάλυση της γενετικής σύνδεσης

Θέμης Μυρτώ Παπαφώτη¹, Μαρία Ποθουλάκη¹, Μαρία Σιδερίδου^{1,2}

¹Μητροπολιτικό Κολλέγιο, Αθήνα

²Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Ηράκλειο

Εισαγωγή: Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το 2019, περισσότεροι από 970 εκατομμύρια άνθρωποι ζούσαν με τουλάχιστον μια ψυχική διαταραχή. Εξ'αυτών 40 εκατομμύρια ήταν διαγνωσμένοι με διπολική διαταραχή και 24 εκατομμύρια με σχιζοφρένεια (Institute of Health Metrics and Evaluation, 2022). Η διπολική διαταραχή και η σχιζοφρένεια κατηγοριοποιούνται διαφορετικά βάσει της 5ης έκδοσης του Διαγνωστικού και Στατιστικού Εγχειριδίου Ψυχικών Διαταραχών (APA, 2013) αλλά εμφανίζουν κάποια κοινά κλινικά, νευροανατομικά και γενετικά χαρακτηριστικά (Kandias & Giakoumaki, 2012; Palmer et al., 2022). Αρκετές μελέτες υποστηρίζουν επικαλυπτόμενη δομική και λειτουργική συνδεσιμότητα των διαφορετικών τμημάτων του εγκεφάλου (Strakowski et al., 2005, O'Donoghue et. al, 2017). Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η in silico διερεύνηση πιθανής γονιδιακής σύνδεσης ανάμεσα στις προαναφερθείσες διαταραχές μέσω της ανάλυσης εμπλουτισμού και συνέκφρασης γονιδίων. Με την ανάλυση γονιδιακού εμπλουτισμού θα εντοπιστούν κοινές μοριακές και βιολογικές διεργασίες, ενώ η μελέτη της συνέκφρασης θα επιτρέψει την διερεύνηση των επιμέρους σχέσεων.

Υλικό & Μέθοδος: Από τις βάσεις δεδομένων PubMed, Orphanet, NORD, MeSH, OMIM, DisGeNET, UniProt, IntAct πραγματοποιήθηκε η άντληση πληροφοριών σχετιζόμενων γονιδίων και πρωτεϊνών με τις νόσους. Η λειτουργική ανάλυση έγινε με το gProfiler και η σχέση έκφρασης (θετική/αρνητική) και οπτικοποίηση της με το Cytoscape 3.4.0.

Αποτελέσματα: Εντοπίστηκαν 306 γονίδια για τη σχιζοφρένεια και 152 για τη διπολική διαταραχή, εκ των οποίων τα 12 εμφανίζονται και στις 2 παθήσεις (SP4, BCL11B, FURIN, MAD1L1, GRIN2A, CACNA1C, AKAP11, FADS2, TRANK1, ATP2A2, SORCS1, DCLK3) ενισχύοντας την σημαντική εμπλοκή τους στην εμφάνιση ή/και την εξέλιξη των παθολογικών καταστάσεων, αναδεικνύοντας ταυτόχρονα πιθανή κοινή βάση ανάπτυξης. Κατά την απεικόνιση αλληλεπίδρασης του πρωτεϊνικού δικτύου αποκαλύφθηκαν 3 από τα 12 γονίδια (CACNA1C, ATP2A2 & GRIN2A), που συνεκφράζονται στις δύο παθολογικές καταστάσεις.

Συζήτηση: Τα 3 αναδυόμενα γονίδια εμπλέκονται μέσω ρύθμισης του cAMP και των ιόντων Ca²⁺, σχετίζονται με την κυτταρική σηματοδότηση, την λειτουργία των συνάψεων και το δυναμικό της μεμβράνης ενισχύοντας τη συμβολή τους στην ανάπτυξη των δύο διαταραχών. Η μελέτη εμπλουτίζει σε μοριακό επίπεδο το κοινό γενετικό υπόβαθρο των 2 διαταραχών και τις γενετικές διαφοροποιήσεις μεταξύ τους που οδηγεί στη διακριτή ανάπτυξη τους. Περαιτέρω μελέτη σε in vitro μοντέλα κρίνεται σκόπιμο για την ενίσχυση και επιβεβαίωση των αποτελεσμάτων.

ΑΑ-29 | Παρουσίαση περιστατικού: Αιφνίδια έναρξη ψυχωσικού τύπου συμπτωματολογίας στη μέση ηλικία – η σημασία της έγκαιρης παρέμβασης

Ελεάνα Στρούθου, Μαριάννα Μπαλτά, Ευαγγελία Αραμπατζή, Θεόδωρος Μουγιάκος
414 Στρατιωτικό Νοσοκομείο Ειδικών Νοσημάτων, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Η εμφάνιση πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου στη μέση ηλικία είναι σπάνια. Σκοπός της εργασίας είναι η παρουσίαση περιστατικού αιφνίδιας έναρξης ψυχωσικού επεισοδίου στη μέση ηλικία, με σημαντική βελτίωση συμπτωματολογίας, καταδεικνύοντας τη σημασία της έγκαιρης παρέμβασης.

Υλικό & Μέθοδος: Πρόκειται για άνδρα, 48 ετών, έγγαμο και πατέρα 2 τέκνων.

Αναφέρεται από 5ημέρου αιφνίδια έναρξη παραληρητικών ιδεών παρακολούθησης, δίωξης και ζηλοτυπίας, με συνοδό εμφάνιση ακουστικών ψευδαισθήσεων. Περιγράφεται σταδιακή εμφάνιση και επιδείνωση παράδοξης συμπεριφοράς παραληρητικά υποκινούμενης, ψυχοκινητικής ανησυχίας, εναλλαγών συναισθημάτων, άγχους, διαταραχών ύπνου και αισθήματος επικείμενου κακού.

Εισήχθη εκτάκτως στην Κλινική οικεία βουλήσει, παρά την αρχική του άρνηση.

Από το ατομικό αναμνηστικό αναφέρονται αγγειοπλαστική, και ΣΔ. Ο ασθενής έχει ελεύθερο ψυχιατρικό ιστορικό ενώ η μητέρα του πάσχει από καταθλιπτική διαταραχή. Από διετίας αναφέρεται παράλληλη εργασία σε δύο επαγγελματικά πλαίσια, με βραδινές βάρδιες, λιγοστές και ακατάστατες ώρες ύπνου και αυξημένο άγχος. Αναφέρονται επίσης ψυχοπιεστικές οικογενειακές συνθήκες.

Κατά τη νοσηλεία του ο ασθενής εμφάνισε επίταση ευερεθιστότητας, καχυποψίας, παρανοειδούς ετοιμότητας καθώς και ετεροεπιθετικότητας, καθολική άρνηση λήψης φαρμακευτικής αγωγής ακόμη και της αντιδιαβητικής αγωγής. Η απουσία εναισθησίας, η ετεροεπιθετικότητα και η άρνηση στη συνεργασία κατέστησε επιτακτική την ανάγκη μετατροπής της νοσηλείας σε ακούσια.

Αποτελέσματα: Κατά την εισαγωγή έλαβε p.o. αντιψυχωσική και αγχολυτική αγωγή, ενώ μετά την άρνηση λήψης αγωγής έγινε ενδομυκικά η χορήγηση τους. Ο κλινικοεργαστηριακός έλεγχος ήταν άνευ μείζονων ευρημάτων (τοξικολογική ούρων αρνητική, ΗΕΓ κατά φύσιν). Η αξονική εγκεφάλου κατέδειξε υπόπυκνη αλλοίωση στα βασικά γάγγλια δεξιά και στο οπίσθιο σκέλος της έσω κάψας δεξιά. Κατόπιν νευρολογικής και ακτινολογικής εκτίμησης, συστήθηκε διενέργεια μαγνητικής εγκεφάλου σε τακτική βάση, εν απουσία επείγοντος χαρακτήρα. Κατόπιν αύξησης της αντιψυχωσικής αγωγής παρουσίασε βελτίωση στη συνεργασία και κλινικά σημαντική βελτίωση εντός εβδομάδος.

Συμπεράσματα: Η ιδιαιτερότητα του περιστατικού έγκειται αφενός στην αιφνίδια έναρξη ψυχωσικού τύπου συμπτωματολογίας κατά τη μέση ηλικία και αφετέρου, στην σημαντική και ταχύτατη βελτίωσή της, καταδεικνύοντας την αξία της άμεσης παρέμβασης.

AA-30 | Μετεκπαιδευτικό Σεμινάριο «Έγκαιρη Παρέμβαση στην Ψύχωση»

Μαρίνα Βουλγαράκη¹, Πέτρος Κωνσταντίνος Λέκκος¹, Νίκος Στεφανής^{1,2}

¹Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση "Πειραιώς 33", Ε.Π.Ι.Ψ.Υ., Αθήνα

²Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Το μοντέλο της Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση γεννήθηκε στην Αυστραλία, και επεκτάθηκε σε πλήθος χωρών. Η σύσταση Μονάδων Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση στην Ελλάδα θεσμοθετήθηκε το 2020, και υλοποιήθηκε το 2023, με τη δημιουργία οκτώ ΜΕΠΨ. Η λειτουργία των Μονάδων απαιτεί εκπαίδευση των επαγγελματιών ψυχικής υγείας στο μοντέλο ΕΠΨ. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η απεικόνιση του τρόπου διεξαγωγής του Μετεκπαιδευτικού Σεμιναρίου «Έγκαιρη Παρέμβαση στην Ψύχωση», το οποίο ξεκίνησε να εκπαιδεύει ενδιαφερόμενους επαγγελματίες ψυχικής υγείας το έτος 2018 – 2019, και εξακολουθεί να διεξάγεται ετησίως.

Υλικό & Μέθοδος: Αναδρομική συλλογή δεδομένων από τα έξι έτη διεξαγωγής του Σεμιναρίου, και περιγραφική ανάλυσή τους.

Αποτελέσματα: Το Σεμινάριο διενεργείται από το ΕΠΙΨΥ και την Α΄ Ψυχιατρική Κλινική ΕΚΠΑ – Αιγινήτειο Νοσοκομείο, με ακαδημαϊκό υπεύθυνο τον Νικόλαο Στεφανή, και συμμετοχή και άλλων φορέων στη διάρκεια των έξι ετών διεξαγωγής του. Έχει διάρκεια 114 ώρες, και περιλαμβάνει ενότητες που αφορούν, ενδεικτικά, τις αρχές της ΕΠΨ, τη συμπτωματολογία, αιτιοπαθογένεια και νευροβιολογία της ψύχωσης, φαρμακευτικές, ψυχοκοινωνικές και άλλες παρεμβάσεις για το πρώτο επεισόδιο και τις καταστάσεις υψηλού κινδύνου για ψύχωση, ψυχομετρικά εργαλεία, και ειδικά θέματα όπως το νομικό πλαίσιο και τα δικαιώματα, και η παρέμβαση σε πληθυσμούς όπως παιδιά και έφηβοι. Στο πρόγραμμα συμπεριλαμβάνεται εξάσκηση σε κλινικές βινιέτες, ενώ η αξιολόγηση πραγματοποιείται μέσω γραπτής εξέτασης και βιβλιογραφικής εργασίας. Στη διάρκεια των ετών διεξαγωγής του, έχουν πραγματοποιήσει εισηγήσεις 39 διδάσκοντες, και έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το Σεμινάριο 122 επαγγελματίες ψυχικής υγείας, απόφοιτοι και τελειόφοιτοι αντίστοιχων σχολών, ορισμένοι από τους οποίους εργάζονται πλέον σε Μονάδες ΕΠΨ.

Συμπεράσματα: Η εκπαίδευση επαγγελματιών ψυχικής υγείας στις αρχές και τη λογική της ΕΠΨ στοχεύει στη μεταφορά της τεχνογνωσίας του μοντέλου, και, συνεπώς, στην εύρυθμη λειτουργία των ΜΕΠΨ. Το Σεμινάριο «Έγκαιρη Παρέμβαση στην Ψύχωση» εκπαιδεύει σταθερά επαγγελματίες ψυχικής υγείας, διαφόρων ειδικοτήτων, με αυξανόμενο αριθμό συμμετεχόντων. Οι εκπαιδευτικές ενότητες τροποποιούνται και αυξάνονται στο χρόνο, με στόχο να συμπεριλαμβάνουν το εύρος των διαθέσιμων παρεμβάσεων, και να καλύπτουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες. Από το 2022, παρέχεται και δυνατότητα μεταπτυχιακής εξειδίκευσης στην ΕΠΨ, μέσω του ομότιτλου ΠΜΣ, που διοργανώνεται από το ΕΚΠΑ και το Αιγινήτειο Νοσοκομείο.

ΑΑ-31 | Ομάδα Συγγενών και Φίλων: Η εμπειρία από τη διεξαγωγή του 1ου κύκλου στη Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Πειραιώς 33»

Μαρίνα Βουλγαράκη¹, Ιωάννα Μπότσαρη¹, Αστέριος Χασάπης¹, Γεωργία Ζήση¹, Ευτυχία Καλιμανά¹, Βανέσσα Ερμηλίου¹, Παναγιώτα Μπαλή¹, Ειρήνη Μπονίκου¹, Κίμων Αθανασιάδης¹, Νεκταρία Σκευάκη¹, Γεώργιος Τσιτσάνης¹, Πέτρος Κωνσταντίνος Λέκκος¹, Νίκος Στεφανής^{1,2}

¹Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Πειραιώς 33», Ε.Π.Ι.Ψ.Υ., Αθήνα

²Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Η επαρκής πληροφόρηση του οικογενειακού και κοινωνικού δικτύου των ατόμων με πρώιμη ψύχωση σχετικά με τη συμπτωματολογία, την πρόγνωση, την αιτιοπαθογένεια, και άλλες παραμέτρους του επεισοδίου, συμβάλλει στη μείωση στιγματιστικών και καταστροφολογικών αναπαραστάσεων, ενώ δύναται να συντελέσει στην πρόληψη πιθανών υποτροπών. Πέρα από την οικογενειακή θεραπεία, η οποία προτείνεται από τις παγκόσμιες κατευθυντήριες οδηγίες, η παροχή δυνατότητας ενημέρωσης στο δίκτυο των ατόμων, κρίνεται απαραίτητη σε ένα πλαίσιο όπως οι Μονάδες Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση (ΜΕΠΨ). Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η περιγραφή του τρόπου διεξαγωγής της Ομάδας Συγγενών και Φίλων στη ΜΕΠΨ «Πειραιώς 33», και της ανατροφοδότησης των συμμετεχόντων.

Υλικό & Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση της εμπειρίας με χρήση ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων από τη συμμετοχή και ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων.

Αποτελεσματικότητα: Στην πρώτη Ομάδα Συγγενών και Φίλων της «Πειραιώς 33» συμμετείχαν 24 άτομα (21 γονείς, 2 αδέρφια, και 1 άλλος συγγενής). Έλαβαν χώρα εννέα δια ζώσης συναντήσεις, με συχνότητα ανά δύο εβδομάδες, και μέση διάρκεια 1,5 ώρας. Στα πλαίσια αυτών, συμπεριλήφθηκαν και δύο συναντήσεις εκπαίδευσης σε δεξιότητες επικοινωνίας, επίλυσης προβλημάτων, και διαχείρισης στρες. Το 75% των συμμετεχόντων προσήλθε σε τουλάχιστον δύο συναντήσεις, και το 33% προσήλθε στις περισσότερες συναντήσεις (τουλάχιστον πέντε). Οι συμμετέχοντες έδειξαν κινητοποίηση και ενδιαφέρον, πραγματοποιούσαν ερωτήσεις και μοιράζονταν προβληματισμούς, ενώ παρείχαν ανατροφοδότηση για την παρέμβαση, και προτάσεις εξέλιξής της.

Συμπεράσματα: Η παροχή ενημέρωσης σε συγγενείς και φίλους των ατόμων με πρώιμη ψύχωση, με τη μορφή ανοιχτής εκπαιδευτικής ομάδας, κρίνεται ως εφαρμόσιμη και απαραίτητη παρέμβαση στο πλαίσιο των ΜΕΠΨ. Χρειάζεται να περιλαμβάνει ένα εύρος πληροφοριών, και να παρέχεται με τρόπο άμεσο, κατανοητό, και ενσυναισθητικό. Παράλληλα, είναι αναγκαίο να προσφέρει χώρο για ερωτήσεις και έκφραση σκέψεων από την πλευρά των συμμετεχόντων. Η διεξαγωγή της σε ομαδικό πλαίσιο προσφέρει τη δυνατότητα για περαιτέρω οφέλη από την αλληλεπίδραση των συμμετεχόντων, όπως η φυσιολογικοποίηση και η αλληλοϋποστήριξη.

AA-32 | Η Πρόσβαση και Εμπλοκή των LGBTQA+ Ατόμων με Ψύχωση στις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας: Εμπόδια και Διευκολυντές

Μυρτώ Πατάγια Μπακαράκη, Θεοφάνης Δουρμπόης, Παναγιώτης Γιαννακός
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Τα άτομα LGBTQA+ με ψύχωση αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την πρόσβαση και την ενασχόληση με τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας. Αυτή η μελέτη στοχεύει να διερευνήσει τα εμπόδια και τους διευκολυντές που επηρεάζουν την πρόσβαση και τη δέσμευσή τους, λαμβάνοντας υπόψη τον υψηλότερο επιπολασμό ψυχωσικών διαταραχών σε αυτόν τον πληθυσμό και την ανάγκη για προσαρμοσμένες παρεμβάσεις.

Υλικά & Μέθοδοι: Πραγματοποιήθηκε μια ολοκληρωμένη ανασκόπηση ποιοτικών και ποσοτικών μελετών, με επίκεντρο τα άτομα LGBTQA+ με εμπειρίες ψύχωσης. Οι βάσεις δεδομένων όπως οι PubMed, PsycINFO, Embase και Scopus αναζητήθηκαν για σχετική βιβλιογραφία από το 2000 έως το 2023. Τα κριτήρια συμπερίληψης περιλάμβαναν μελέτες που αντιμετώπιζαν εμπόδια και διευκολυντές για την πρόσβαση και τη δέσμευση στις υπηρεσίες ψυχικής υγείας μεταξύ των ατόμων LGBTQA+. Οι παράγοντες που εξετάστηκαν περιελάμβαναν τις διακρίσεις, το στίγμα, την εκπαίδευση για την ψυχική υγεία και την κοινωνική υποστήριξη.

Αποτελέσματα: Η ανασκόπηση εντόπισε πολλά βασικά εμπόδια, όπως η έλλειψη εκπαίδευσης για την ψυχική υγεία, το έμπειρο και εσωτερικευμένο στίγμα και οι διακρίσεις στις υπηρεσίες υγείας. Οι διευκολυντές που προωθούν την καλύτερη πρόσβαση και δέσμευση περιελάμβαναν θετική κοινωνική υποστήριξη, περιβάλλοντα παροχής υπηρεσιών χωρίς αποκλεισμούς και φιλόξενα και στοχευμένα προγράμματα εκπαίδευσης για την ψυχική υγεία. Βρέθηκαν επιτυχείς παρεμβάσεις σε περιβάλλοντα που εφάρμοζαν πρακτικές χωρίς αποκλεισμούς και παρείχαν ειδική εκπαίδευση σε επαγγελματίες υγείας σε θέματα LGBTQA+.

Συμπεράσματα: Η αντιμετώπιση των μοναδικών αναγκών των ατόμων LGBTQA+ με ψύχωση απαιτεί την ανάπτυξη περιεκτικών και ευαίσθητων υπηρεσιών ψυχικής υγείας. Αυτές οι υπηρεσίες θα πρέπει να στοχεύουν στη μείωση του στίγματος και των διακρίσεων ενισχύοντας παράλληλα τα συστήματα εκπαίδευσης και υποστήριξης. Απαιτείται περαιτέρω έρευνα για τη θέσπιση τεκμηριωμένων κατευθυντήριων γραμμών και πολιτικών που προωθούν τη δίκαιη πρόσβαση και τη δέσμευση για τα άτομα LGBTQA+ στην περίθαλψη ψυχικής υγείας.

AA-33 | Κοινωνικό - δημογραφικά στοιχεία και παρεμβάσεις στο πλαίσιο ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και επανένταξης των ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας της Μονάδας Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Πειραιώς 33»

Νεκταρία Σκευάκη¹, Κίμων Αθανασιάδης¹, Ειρήνη Μπονίκου¹, Λήδα Άλκηστη Ξενάκη^{1,2}, Πέτρος Λέκκος^{1,3}, Νίκος Στεφανής^{1,2}

¹Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση "Πειραιώς 33", Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής, Αθήνα

²Α' Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

³Camden and Islington NHS Foundation Trust, UK

Εισαγωγή: Η Μονάδα Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση «Πειραιώς 33» αποσκοπεί στην έγκαιρη ανίχνευση και αντιμετώπιση των ψυχωτικών συμπτωμάτων στο αρχικό τους στάδιο, προσφέροντας εξατομικευμένη υποστήριξη, θεραπεία και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση και επανένταξη. Απευθύνεται σε άτομα που εμφανίζουν πρώτο ψυχωτικό επεισόδιο, ηλικίας 17-35 ετών και κατοικούν στον Κεντρικό Τομέα Αθηνών. Η εργασία αφορά στην ανασκόπηση των κοινωνικο-δημογραφικών στοιχείων και κοινωνικο – οικονομικών παρεμβάσεων που έχουν γίνει στον ένα χρόνο λειτουργίας της ΜΕΠΨ «Πειραιώς 33» (15/06/23 – 15/06/2024)

Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε αναδρομική συλλογή δεδομένων με βάση τα στοιχεία των ληπτών και τους φακέλους τους κατά την παρακολούθηση και περιγραφική ανάλυσή τους.

Αποτελέσματα: Κατά το διάστημα ενός έτους λειτουργίας αξιολογήθηκαν συνολικά 157 ασθενείς, ενώ αναλήφθηκαν από τη ΜΕΠΨ «Πειραιώς 33» για παρακολούθηση και παρέμβαση 71 ασθενείς με ηλικία M=24,8 και τα δύο φύλα (40% γυναίκες – 60% άντρες), εκ των οποίων οι 30 (43,6%) συνεργάστηκαν με κοινωνικό λειτουργό λαμβάνοντας υπηρεσίες στο πλαίσιο ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης και επανένταξης, που αφορούν σε εργασιακή/εκπαιδευτική συμβουλευτική, κοινωνικές, επιδοματικές και προνοιακές παροχές.

Συμπεράσματα: Τα περισσότερα άτομα προσέρχονται χωρίς συγκεκριμένο αίτημα ψυχοκοινωνικής παρέμβασης, αλλά με την επιθυμία επανόδου στην πρότερη λειτουργικότητα και καθημερινότητα τους. Στην πορεία με την ύφεση της ψυχοπαθολογίας αναπτύσσονται αιτήματα ψυχοκοινωνικών παρεμβάσεων που άπτονται στο ρόλο του κοινωνικού λειτουργού και αποσκοπούν στην βελτίωση της ποιότητας της ζωής του, αρχές σύντομες με το μοντέλο της Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση.

ΑΑ-34 | Οι στάσεις και οι πεποιθήσεις για τα φάρμακα ασθενών με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο ως προγνωστικοί παράγοντες στην τήρηση της αντιψυχωσικής αγωγής: Βιβλιογραφική ανασκόπηση

Όλγα Βελέντζα¹, Σοφία Ζυγά², Φωτεινή Τζαβέλλα², Ασπασία Παναγιώτου²

¹Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

²Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τρίπολη

Εισαγωγή: Η συμμόρφωση στην φαρμακευτική αγωγή είναι ένα συμπεριφορικό αποτέλεσμα που αντικατοπτρίζει το βαθμό στον οποίο οι ασθενείς ακολουθούν το συνταγογραφούμενο θεραπευτικό σχήμα και είναι ένας σημαντικός προγνωστικός παράγοντας των αποτελεσμάτων της θεραπείας μεταξύ των ατόμων με πρώιμη ψύχωση.

Σκοπός της παρούσας εργασίας ήταν να διερευνηθεί η επίδραση των στάσεων και των πεποιθήσεων απέναντι στην αντιψυχωσική αγωγή ασθενών με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο.

Υλικό & Μέθοδος: Πρόκειται για συστηματική βιβλιογραφική ανασκόπηση στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων google scholar, pubmed με ελληνικούς και αγγλικούς όρους, δίχως χρονικούς περιορισμούς, με θέμα Πρώτο Ψυχωσικό Επεισόδιο, Στάσεις Ψυχικά Ασθενών για τα Φάρμακα και το Μοντέλο Πεποιθήσεων Υγείας.

Αποτελέσματα: Από το σύνολο των μελετών φάνηκε πως η μη τήρηση της φαρμακευτικής αγωγής σε ψυχιατρικούς ασθενείς είναι υψηλή. Τα δεδομένα δείχνουν ότι το 30-40% των ασθενών με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο δεν τηρεί την αντιψυχωσική αγωγή κατά το πρώτο εξάμηνο της θεραπείας του και το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξηθεί έως και 50% σε διάστημα ενός έτους.

Οι συνέπειες της μη τήρησης της φαρμακευτικής αγωγής περιλαμβάνουν υψηλότερα ποσοστά υποτροπής και υψηλότερα ποσοστά επανεισαγωγής. Εκτός από το προσωπικό κόστος για τους ασθενείς, υπάρχει και σημαντικό κόστος για την κοινωνία ως προς την οικονομική επιβάρυνση.

Συμπεράσματα: Σύμφωνα με έρευνες, στο πρώιμο στάδιο της νόσου, οι στάσεις και οι πεποιθήσεις των ασθενών για τη φαρμακευτική αγωγή είναι οι πιο σημαντικοί λόγοι στην πρόβλεψη της μη τήρησης ή ακόμη και της διακοπής της αντιψυχωσικής αγωγής.

AA-35 | Τα Οφέλη της Έγκαιρης Παρέμβασης στο Πρώτο Ψυχωσικό Επεισόδιο: Βιβλιογραφική Ανασκόπηση

Όλγα Βελέντζα, Μαρία Τόπη, Κωνσταντίνος Κόλλιας
Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Η έγκαιρη παρέμβαση στην ψύχωση, είναι μια κλινική προσέγγιση η οποία διενεργείται κυρίως στην κοινότητα με στόχο την ανίχνευση των συμπτωμάτων ψυχωτικών διαταραχών στα αρχικά στάδια, έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι μακροχρόνιες επιπτώσεις της νόσου, ο αριθμός των υποτροπών και οι πολλαπλές νοσηλείες. Σκοπός της εργασίας είναι να αναδείξει τη σημασία και τα οφέλη της έγκαιρης παρέμβασης στο πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο.

Υλικό & Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας στις ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων, google scholar, pubmed, Scopus. Μελετήθηκαν και επιλέχθηκαν μελέτες στην ελληνική και αγγλική γλώσσα, με λέξεις κλειδιά «πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο» και «έγκαιρη παρέμβαση στην ψύχωση».

Αποτελέσματα: Σύμφωνα με έρευνες, περίπου 3.000 άτομα ηλικίας 18 με 35 ετών, εμφανίζουν κάθε χρόνο κάποια ψυχωσική διαταραχή. Από την εκδήλωση των πρώτων συμπτωμάτων μέχρι την αναζήτηση βοήθειας από τον ασθενή και το περιβάλλον του παρεμβάλλεται ένα χρονικό διάστημα 1 έως 1,5 έτους. Ο χρόνος αυτός είναι κρίσιμος για την αποτελεσματικότητα της θεραπευτικής αντιμετώπισης. Μόλις ένα στα επτά άτομα με πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο θα αναρρώσει και θα επιστρέψει στην προνοσηρή λειτουργικότητά και η ποιότητα της ζωής του θα έχει βελτιωθεί σημαντικά.

Συμπεράσματα: Αναμφίβολα η έναρξη ενός ψυχωσικού επεισοδίου μπορεί να είναι ιδιαίτερα τραυματική για τον ασθενή και αν δεν υπάρχει η κατάλληλη φροντίδα και υποστήριξη πιθανόν η κατάσταση να εξελιχθεί σε χρόνια νόσο όπου η διαχείρισή της θα είναι πολύ πιο δύσκολη.

Συνεπώς η δημιουργία και η ανάπτυξη υπηρεσιών έγκαιρης παρέμβασης στην ψύχωση κρίνεται απολύτως αναγκαία. Η έγκαιρη παρέμβαση στην ψύχωση έχει συσχετιστεί με θετικά αποτελέσματα στην πρόληψη υποτροπών, στη μείωση νοσηλειών, σε μικρότερες δόσεις φαρμακευτικής αγωγής, στη γρηγορότερη επιστροφή του ατόμου στην καθημερινότητα του καθώς και στην αποστιγματοποίηση των ψυχικών διαταραχών.

AA-36 | Η στάση και η ετοιμότητα των Γνωσιακών Συμπεριφορικών ψυχοθεραπευτών στην Ελλάδα για την αντιμετώπιση των αναγκών στα άτομα με ψυχωσική συμπτωματολογία

Παναγιώτα Σιάρκα

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο, Αθήνα

Εισαγωγή: Η ψύχωση είναι μια σοβαρή ψυχική διαταραχή κατά την οποία το στίγμα που τη συνοδεύει είναι εξαιρετικά επιζήμιο. Η γνωσιακή συμπεριφοριστική ψυχοθεραπεία ενδείκνυται για άτομα με ψύχωση. Η συγκεκριμένη έρευνα έχει σκοπό να εξετάσει τη στάση και το αίσθημα της ετοιμότητας των γνωσιακών συμπεριφορικών ψυχοθεραπευτών ως προς την ψύχωση. Πιο συγκεκριμένα, ερευνά τη στάση και την ετοιμότητα όσων εκπαιδεύονται στη γνωσιακή συμπεριφοριστική θεραπεία αυτό το χρονικό διάστημα σε σύγκριση με τα άτομα που έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευση τους στην συγκεκριμένη προσέγγιση. Επίσης, παρουσιάζονται οι πιθανές δυσκολίες και προκλήσεις που μπορεί να αντιμετωπίζουν οι θεραπευτές στη συνεργασία με άτομα με ψύχωση καθώς η θεραπευτική σχέση στη γνωσιακή συμπεριφοριστική θεραπεία αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο.

Υλικό & Μέθοδος: Τα δεδομένα της συγκεκριμένης έρευνας συλλέχθηκαν μέσω ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων που δόθηκαν αποκλειστικά σε τρεις φορείς εκπαίδευσης στη Γνωσιακή Συμπεριφοριστική θεραπεία. Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιήθηκε το ερωτηματολόγιο Opinion to mental illness (OMI). Τα αποτελέσματα της έρευνας αναλύθηκαν με τη μέθοδο της ποσοτικής ανάλυσης και στοιχεία ποιοτικής ανάλυσης. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε σε κατάλληλα σχεδιασμένη βάση δεδομένων του λογισμικού στατιστικών αναλύσεων SPSS.

Αποτελέσματα: Οι παράγοντες που εξετάζονται για την επίδραση της στάσης και της ετοιμότητας των γνωσιακών συμπεριφοριστικών θεραπειών είναι το προσωπικό και το οικογενειακό ιστορικό ψυχικής νόσου, η επαγγελματική εμπειρία και η εξειδίκευση στην ψύχωση. Η μη τήρηση της φαρμακευτικής αγωγής, η θεραπευτική σχέση και τα συμπτώματα της διαταραχής φαίνεται να αποτελούν τις κυριότερες δυσκολίες στη συνεργασία με ασθενείς με ψύχωση.

Συμπεράσματα: Η ύπαρξη ιστορικού ψυχικής νόσου, η επαγγελματική εμπειρία και η εκπαίδευση στην ψύχωση επηρεάζουν τη στάση και την ετοιμότητα των γνωσιακών συμπεριφορικών ψυχοθεραπευτών που έχουν ολοκληρώσει την εκπαίδευση τους στην συγκεκριμένη προσέγγιση σε σχέση με όσους εκπαιδεύονται. Οι δυσκολίες που αναφέρουν οι γνωσιακοί συμπεριφορικοί ψυχοθεραπευτές κατά τη συνεργασία τους με άτομα με ψύχωση αναδεικνύουν την αναγκαιότητα των μονάδων Έγκαιρης Παρέμβασης στην Ψύχωση.

AA-37 | Αναπαραστάσεις θεραπευτών συστημικής προσέγγισης για τη λήψη φαρμακευτικής αγωγής σε ασθενείς με ψύχωση

Παναγιώτα-Ελένη Καίσαρη

Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Η παρούσα έρευνα διεξήχθη για τους σκοπούς του μεταπτυχιακού προγράμματος «Έγκαιρη παρέμβαση στην ψύχωση» υπό την επίβλεψη του κ. Λέκκου Πέτρου. Σκοπός είναι να αναδείξει τις στάσεις των θεραπευτών που έχουν εκπαιδευτεί στην συστημική προσέγγιση αναφορικά με τη λήψη αγωγής στους ασθενείς με ψύχωση. Επιλέχθηκε στη συνέχεια η ποιοτική έρευνα και διενεργήθηκαν συνεντεύξεις δέκα εκπαιδευόμενων θεραπευτών συστημικής προσέγγισης. Στην πορεία, έπειτα από την απομαγνητοφώνηση των συνεντεύξεων, πραγματοποιήθηκε ανάλυση περιεχομένου των συνεντεύξεων και προέκυψαν κάποιοι παράγοντες.

Τη δεδομένη στιγμή γίνεται η καταγραφή των αποτελεσμάτων και η εξαγωγή των συμπερασμάτων της παρούσας έρευνας.

AA-38 | Αναζήτηση εργαλείων κλινικής και λειτουργικής εκτίμησης ασθενών: Οδηγός μέσω αξιολόγησης για την κλινική πρακτική και έρευνα στην εργοθεραπεία

Πολυξένη Σκαλτσή, Ζαχαρίας Καλογεράκης, Νίκη Τσινιά, Αφροδίτη Πανταγούτσου, Σωτήρης Καρύκας, Νίκος Στεφανής

Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Η εμπειριστατωμένη εκτίμηση της ψυχοκοινωνικής λειτουργικότητας των ασθενών στα πρώτα στάδια της ψύχωσης χαρακτηρίζεται ιδιαίτερα σημαντική, καθώς συνδράμει στον σχεδιασμό πιο αποτελεσματικών εξατομικευμένων παρεμβάσεων και στη διασφάλιση καλύτερης πρόγνωσης. Σκοπός της εργασίας είναι η παρουσίαση του Οδηγού εργαλείων αξιολόγησης που χρησιμοποιούν οι εργοθεραπευτές/τριες στον τομέα της ψυχικής υγείας, μέσω των οποίων αναγνωρίζουν τις δυνατότητες και τις αδυναμίες των ατόμων που παρακολουθούν θεραπευτικά, θέτουν στόχους για τη βελτίωσή τους και εκτιμούν την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεών τους.

Υλικό & Μέθοδος: Η καταγραφή ξεκίνησε με τα ευρέως χρησιμοποιούμενα και αξιόπιστα εργαλεία αξιολόγησης των σημαντικών εννοιολογικών εργοθεραπευτικών μοντέλων κλινικής πρακτικής, του Καναδικού Μοντέλου Εκτέλεσης Έργου-Εμπλοκής (CMOP-E), του Μοντέλου Ανθρώπινου Έργου (ΜΟΗΟ) και του Μοντέλου Kawa. Εν συνεχεία έγινε αναζήτηση αξιολογήσεων που δημιουργήθηκαν από εργοθεραπευτές και άλλους ειδικούς από συναφείς κλάδους της επιστήμης και είχαν χρησιμοποιηθεί σε δημοσιευμένες μελέτες, την τελευταία τετραετία σε έγκριτα περιοδικά εργοθεραπείας. Η τελική επιλογή των εργαλείων αξιολόγησης βασίστηκε στην κριτική μελέτη των κύριων χαρακτηριστικών τους.

Αποτελέσματα: Στον συγκεκριμένο Οδηγό περιλαμβάνονται περίπου 300 εργαλεία, τα οποία για λόγους ευχρηστίας ομαδοποιούνται σε πέντε κατηγορίες: α) σωματικές λειτουργίες, β) γνωστικές/νοητικές λειτουργίες, γ) δραστηριότητες καθημερινής διαβίωσης, δ) ψυχοκοινωνική λειτουργικότητα και ε) εξειδικευμένα εργαλεία αξιολόγησης. Για κάθε εργαλείο, πέραν του ονόματος- ακρωνυμίου και της βιβλιογραφικής παραπομπής της δημιουργίας ή αναθεώρησής του, προσαρμόστηκαν πληροφορίες σχετικές με τον τομέα προβλημάτων, δεξιοτήτων και συμπεριφορών που εκτιμά, τον πληθυσμό που μπορεί να χορηγηθεί, καθώς και την ύπαρξη ή μη οικονομικής επιβάρυνσης για τη χρήση του.

Συμπεράσματα: Διαπιστώνεται πληθώρα εργοθεραπευτικών εργαλείων αξιολόγησης που μπορούν να συμβάλουν στη σφαιρική αποτύπωση της λειτουργικότητας του ασθενή στα πρώτα στάδια της ψύχωσης. Η επιλογή των κατάλληλων εργαλείων βασίζεται στην κλινική εμπειρία του θεραπευτή και καλό είναι να προσαρμόζεται στη φιλοσοφία του κλινικού πλαισίου που εφαρμόζεται, λαμβάνοντας υπόψη την ενίσχυση της συμμετοχής του ασθενή για την κάλυψη των μοναδικών αναγκών του.

AA-39 | Νοσηλευτικές παρεμβάσεις πρόληψης εισαγωγών και επανεισαγωγών λόγω οξέος ψυχωτικού επεισοδίου με εφαρμογή στις κοινοτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας

Παραηλία Ζαβρού¹, Μαρία Καρανικόλα², Σωκράτης Σωκράτους²

¹Οργανισμός Κρατικών Υπηρεσιών Κύπρου, Κοινοτικές Υπηρεσίες Νοσηλευτικής Ψυχικής Υγείας, Πάφος, Κύπρος

²Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, Σχολή Επιστημών Υγείας, Τμήμα Νοσηλευτικής, Λεμεσός, Κύπρος

Εισαγωγή: Περίπου ένα στα επτά άτομα που νοσηλεύονται λόγω προβλημάτων ψυχικής υγείας επανεισάγονται στις νοσοκομειακές υπηρεσίες εντός 30 ημερών από το εξιτήριό τους.

Διερεύνηση της αποτελεσματικότητας δομημένων νοσηλευτικών παρεμβάσεων πρόληψης εισαγωγών και επανεισαγωγών σε άτομα με ψυχικά συμπτώματα που εφαρμόζονται στην κοινότητα.

Εφαρμόστηκε συστηματική ανασκόπηση της δημοσιευμένης βιβλιογραφίας μεταξύ 2018 και 2024, και βάσει πρωτοκόλλου PRISMA. Ανασκοπήθηκαν οι βάσεις δεδομένων Pubmed/Medline, PsychInfo, CINAHL, Scopus με λέξεις κλειδιά: “Acute psychotic episode ” OR “ psychotic episode” AND “ Nursing interventions” OR “ Interventions” AND “ Discharge” AND “Community ” AND “prevent* ”, AND “ Readmissions” OR “Admissions”.

Βάσει των κριτηρίων εισαγωγής/ αποκλεισμού στο δείγμα συμπεριλήφθηκαν 12 μελέτες. Επίκεντρο των παρεμβάσεων που ανασκοπήθηκαν ήταν η πρόωγη αναγνώριση των συμπτωμάτων υποτροπής και η άμεση παρέμβαση, οι στρατηγικές διαχείρισης κρίσεων, η ορθή διαχείριση της φαρμακευτικοθεραπείας, η εκπαίδευση των πασχόντων και των οικογενειών τους και η συνεργασία με κοινοτικούς πόρους. Συνολικά, φάνηκε ότι η εκπαίδευση πασχόντων και των οικογενειών τους σχετιζόταν με μειωμένα επίπεδα αυτό-στιγματισμού και ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και με βελτίωση των γνώσεων για τη νόσο και την τήρηση του θεραπευτικού συνεχούς.

Ειδικότερα, Η εκπαίδευση που εστίαζε σε γνωστικές, κοινωνικές και εργασιακές δεξιότητες βρέθηκε ότι σχετιζόταν με βελτίωση της κοινωνικής λειτουργικότητας. Επιπλέον, η ανάπτυξη σχεδίων παρέμβασης κρίσεων προσαρμοσμένων στις ατομικές ανάγκες φάνηκε να συνεισφέρει στην αποτελεσματική διαχείριση των οξέων επεισοδίων στην κοινότητα, μειώνοντας την πιθανότητα νοσηλείας. Ωστόσο, τα ερευνητικά δεδομένα αναφορικά με τις αποτελεσματικές παρεμβάσεις διαχείρισης των ψυχωτικών συμπτωμάτων υποτροπής στην κοινότητα ήταν περιορισμένα. Αναδεικνύεται η ανάγκη σχεδιασμού περισσότερων μελετών παρέμβασης και αξιολόγησης της αποτελεσματικότητάς τους, με επίκεντρο την εκπαίδευση του πάσχοντος ατόμου και της οικογένειάς του σε δομημένες στρατηγικές έγκαιρης παρέμβασης στα πρώιμα συμπτώματα επιδείνωσης της ψυχωτικής συμπτωματολογίας.

ΑΑ-40 | «Το κέντρο πρέπει να κρατήσει»: Η σημασία της σκέψης και της δημιουργίας μεταβατικών χώρων μέσω τέχνης και διαλόγου στην υποστήριξη ατόμων με ψυχικές δυσκολίες

Στέλιος Μοίρας

ΠΕΨΑΕΕ, Αθήνα

Εισαγωγή: Το βίωμα μιας ψυχικής κρίσης, αποτελεί πάντα μια ρήξη εντός, μεταξύ εαυτού και εξωτερικής πραγματικότητας, μια διακοπή των συνδέσεων. Η εμπειρία της καθώς και η ανησυχία για μελλοντική αποσταθεροποίηση παραμένει συχνά παρούσα στην σκέψη πολλών ψυχικά πασχόντων, με τις δύσκολες καθημερινές συνθήκες που βιώνουν συχνά να λειτουργούν σωρευτικά στη διατήρηση πρώιμων μηχανισμών απέναντι σε αυτό το άγχος. Στην παρούσα εισήγηση θα περιγραφεί η διάδραση ειδικών και ληπτών μέσα στο πλαίσιο ενός Κέντρου Ημέρας και η συμμετοχή αυτών σε ομάδες με αντικείμενο την τέχνη και τον διάλογο. Σκοπός είναι να περιγραφεί η δημιουργία Μεταβατικών Χώρων και τρόπων Κρατήματος στην καθημερινότητα, συνυφαίνοντας ένα πλέγμα πρόληψης και Ανάκαμψης.

Υλικό & Μέθοδος: Θα παρουσιαστούν θεωρητικά και εμπειρικά δεδομένα που αφορούν και προκύπτουν από την καθημερινή παρουσία των ληπτών στο Κέντρο Ημέρας καθώς και η σύνδεση τους με την μεθοδολογία της Ανάκαμψης και τις αρχές της στην υποστήριξη ατόμων με σοβαρές ψυχικές δυσκολίες.

Αποτελέσματα: Η συμμετοχή ληπτών σε ομάδες τέχνης και διαλόγου δημιουργεί δυναμικούς χώρους όπου παρατηρείται η συνέργεια στοιχείων εσωτερικής και εξωτερικής πραγματικότητας, εμφάνισης δυνατοτήτων πρωτοβουλίας, επιλογής και αλληλεπίδρασης. Τα άτομα εισάγονται σε μια συνθήκη συμβολική, αποδοχής αλλά και δυνατότητας επεξεργασίας με ασφαλή τρόπο, ενισχύοντας την αυτό-εικόνα, την αυτονομία και την ψυχική ανθεκτικότητα απέναντι στην απειλή μιας ενδεχόμενης υποτροπής.

Συμπεράσματα: Μέσα από την περιγραφή και ερμηνεία των δεδομένων αναδεικνύεται η σημασία ύπαρξης και διατήρησης εξειδικευμένων υπηρεσιών, στην προσπάθεια εμπειρέξης των αγχών του ατόμου, καθώς και η σημασία που έχει στην πρόληψη υποτροπών η ανάπτυξη της σκέψης μέσα από την σύνδεση με τον Άλλο.

ΑΑ-41 | Ψυχικές Διαδρομές: Θεραπεία, συννοσηρότητα και στίγμα στην ψύχωση

Στέφανος Αλεβίζος, Ιωάννα Αλπέρτη, Χαρίκλεια Σπυροπούλου
ΑμΚΕ Ίασις, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Η στρογγυλή τράπεζα αυτή στοχεύει να αναδείξει τις πολυδιάστατες προσεγγίσεις στην κατανόηση και αντιμετώπιση της ψύχωσης, με έμφαση στην έγκαιρη παρέμβαση. Θα παρουσιαστούν τρεις ενότητες:

Υλικό & Μέθοδος:

1. Παιδιά που Απομακρύνονται από το Περιβάλλον τους: Επιπτώσεις και Πρόληψη Ψύχωσης σε Πλαίσια Εναλλακτικής Φροντίδας

- Υλικό: Δεδομένα από δομές ψυχοκοινωνικής φροντίδας, βιβλιογραφική ανάλυση και μελέτη περίπτωσης.
- Μέθοδος: Ποσοτική και ποιοτική ανάλυση δεδομένων, συγκριτικές μελέτες και συνεντεύξεις με φροντιστές και παιδιά. Θεωρητικό πλαίσιο και εμπειρικά δεδομένα.

2. Εκπαιδευτική Παρέμβαση και Αλλαγή Πλεύσης: Διερεύνηση Στάσεων Εθελοντών Ψυχικής Υγείας για το 1ο Ψυχωσικό Επεισόδιο

- Υλικό: Ερωτηματολόγια και εκπαιδεύσεις σε εθελοντές ψυχικής υγείας.
- Μέθοδος: Στατιστική ανάλυση των δεδομένων, σύγκριση των στάσεων πριν και μετά την εκπαιδευτική παρέμβαση.

3. Η Χρήση της Θεραπευτικής Κανναβιδιολης στο Πρώτο Ψυχωσικό Επεισόδιο

- Υλικό: Κλινικές μελέτες και ανασκοπήσεις βιβλιογραφίας για τη χρήση της κανναβιδιολης.
- Μέθοδος: Συστηματική ανασκόπηση και μετα-ανάλυση δεδομένων από κλινικές δοκιμές.

Αποτελέσματα:

Παιδιά που Απομακρύνονται από το Περιβάλλον τους

Τα αποτελέσματα της μελέτης έδειξαν ότι η απομάκρυνση παιδιών από το περιβάλλον τους και η τοποθέτησή τους σε χώρους φιλοξενίας έχει σημαντικές επιπτώσεις στη συναισθηματική και ψυχολογική τους ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου ανάπτυξης ψυχωτικών συμπτωμάτων.

Εκπαιδευτική Παρέμβαση και Αλλαγή Πλεύσης

Οι εθελοντές ψυχικής υγείας παρουσίασαν θετική αλλαγή στις στάσεις τους μετά την εκπαιδευτική παρέμβαση, με αυξημένη κατανόηση και αποδοχή των ατόμων που βιώνουν το πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο.

Χρήση της Θεραπευτικής Κανναβιδιολης

Η κανναβιδιολη δείχνει υποσχόμενα αποτελέσματα στη μείωση των συμπτωμάτων του πρώτου ψυχωσικού επεισοδίου και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ασθενών.

Συμπεράσματα: Η στρογγυλή τράπεζα υπογραμμίζει τη σημασία της έγκαιρης παρέμβασης στην ψύχωση και την αναγκαιότητα για πολυδιάστατες προσεγγίσεις στην αντιμετώπισή της. Οι παρεμβάσεις στις τρεις περιοχές που μελετήθηκαν δείχνουν ότι η πρόωμη υποστήριξη, η εκπαίδευση των εθελοντών και η χρήση θεραπευτικών ουσιών όπως η κανναβιδιολη μπορούν να μειώσουν τις επιπτώσεις της ψύχωσης και να βελτιώσουν τις προοπτικές των ασθενών. Η συνέχιση της έρευνας και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ κλινικών και κοινοτικών φορέων είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση των σύνθετων αναγκών των ατόμων που βιώνουν ψύχωση. Συνολικά, η συνδυαστική προσέγγιση της έγκαιρης παρέμβασης και της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερα αποτελέσματα για τους ασθενείς και τις οικογένειές τους, προωθώντας την κοινωνική ένταξη και μειώνοντας το στίγμα που συνοδεύει την ασθένεια.

AA-42 | Έγκαιρη παρέμβαση σε εφήβους και νέους στα πρώτα στάδια της ψύχωσης, για τη διατήρηση και βελτίωση της λειτουργικότητας: βιβλιογραφική ανασκόπηση

Ζαχαρίας Καλογεράκης, Σωτήρης Καρύκας, Σοφία Μαρτινάκη, Μαρίζα Παπαγαθαγγέλου, Λεωνίδα Μαντωνάκης, Πολυξένη Σκαλτσή, Νίκος Στεφανής
Α΄ Ψυχιατρική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Αιγινήτειο Νοσοκομείο, Αθήνα

Εισαγωγή: Η περίοδος της ενηλικίωσης συχνά συνδέεται με αυξημένο κίνδυνο έναρξης σοβαρών ψυχικών διαταραχών, η έγκαιρη διάγνωση και θεραπεία των οποίων μπορεί να μειώσει τον αντίκτυπό τους στη δια βίου καθημερινή λειτουργικότητα του ατόμου. Σκοπός της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης είναι η διερεύνηση και καταγραφή αποτελεσματικών εργοθεραπευτικών προγραμμάτων έγκαιρης παρέμβασης σε εφήβους και νέους που βρίσκονται σε κίνδυνο ή στην αρχή εμφάνισης της ψύχωσης, για τη διατήρηση και βελτίωση της απόδοσης στα καθημερινά έργα.

Υλικό & Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε αναζήτηση σχετικών με το θέμα της παρούσας εργασίας άρθρων στις βάσεις δεδομένων Pubmed και OTseeker. Κριτήρια επιλογής- ενσωμάτωσης ενός άρθρου στη συγκεκριμένη ανασκόπηση αποτέλεσαν η δημοσίευσή του μετά από κρίση σε επιστημονικό περιοδικό, στην αγγλική γλώσσα, τα τελευταία 30 χρόνια, με θεματολογία που διαπραγματεύονταν την αποτελεσματικότητα εστιασμένων στη λειτουργικότητα προσεγγίσεων έγκαιρης παρέμβασης σε εφήβους και νέους σε κίνδυνο ή στα πρώτα στάδια της ψύχωσης.

Αποτελέσματα: Αρκετές μελέτες επεσήμαναν τη σημασία των παρεμβάσεων γνωσιακής αναδόμησης στα πρώιμα στάδια της ψύχωσης για τη βελτίωση της γνωστικής ικανότητας και της γενικής λειτουργικότητας. Παρεμβάσεις υποστηριζόμενης εκπαίδευσης και εργασίας φάνηκε ότι επιφέρουν σημαντικά θετικά κοινωνικά και εργασιακά αποτελέσματα σε εφήβους και νέους σε κίνδυνο ή στα πρώτα στάδια εμφάνισης ψύχωσης. Οικογενειακές ψυχοεκπαιδευτικές προσεγγίσεις καταγράφηκε ότι συνδράμουν στη μείωση συμπτωματολογίας/ υποτροπών και στη βελτίωση των ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων και της συνολικής λειτουργικότητας σε νέους σε κίνδυνο ή στα πρώτα στάδια της ψύχωσης.

Συμπεράσματα: Εξειδικευμένες εργοθεραπευτικές παρεμβάσεις αναδεικνύονται αποτελεσματικές και για τον λόγο αυτό καλό είναι να ενισχύονται και να ενσωματώνονται στα προγράμματα έγκαιρης παρέμβασης σε εφήβους και νέους που βρίσκονται σε κίνδυνο ή στα πρώτα στάδια εμφάνισης της ψύχωσης.

ΑΑ-43 | Επικαιροποιημένη Συστηματική ανασκόπηση συσχέτισης παιδικού τραύματος με την εμφάνιση ψύχωσης

Φωτεινή Καπώνη

Γ.Ν.Α Γ. Γεννηματάς, Αθήνα

Εισαγωγή-Σκοπός: Η εργασία πραγματεύεται τα επικαιροποιημένα δεδομένα που αφορούν την επίδραση του παιδικού τραύματος στην εμφάνιση ψύχωσης. Πρόκειται για την πρώτη συστηματική ανασκόπηση η οποία θα επιχειρήσει να εξηγήσει την παραπάνω συσχέτιση χρησιμοποιώντας κλινικές μελέτες που συμπεριλαμβάνουν χώρες από όλες τις ηπείρους και θα αξιοποιήσει τις υπάρχουσες ψυχολογικές θεωρίες για να διευρύνει τις αιτιώδεις οδούς μεταξύ τραύματος και ψύχωσης.

Υλικό & Μέθοδος: Πρόκειται για συστηματική ανασκόπηση στην οποία συμπεριελήφθησαν 30 άρθρα από τις ακόλουθες βάσεις δεδομένων: PubMed, Science Direct, Semantic Scholar, Scopus. Κριτήρια επιλογής αποτέλεσαν η χρονική περίοδος των 5 τελευταίων χρόνων, η αγγλική γλώσσα και η ελεύθερη πρόσβαση. Ο τύπος των άρθρων που χρησιμοποιήθηκαν ήταν οι κλινικές μελέτες, οι τυχαιοποιημένες ελεγχόμενες δοκιμές και τα ερευνητικά άρθρα.

Αποτελέσματα: Βρέθηκαν αρκετές συσχετίσεις μεταξύ διαφορετικών τύπων παιδικού τραύματος, όπως η σωματική, η συναισθηματική και η σεξουαλική κακοποίηση, η σωματική και η συναισθηματική παραμέληση, ο εκφοβισμός, η διαπροσωπική απώλεια, η παρακολούθηση της ενδοοικογενειακής βίας, το διαζύγιο, το τραύμα προσκόλλησης, ταυτότητας ρόλου και επιβίωσης. Υπήρξε σχέση δόσης-απόκρισης μεταξύ του αριθμού των κατηγοριών τραύματος και των θετικών και αρνητικών συμπτωμάτων. Οι τομείς που είχαν επηρεαστεί δεν αφορούσαν μόνο τα θετικά, αρνητικά και αποσυνδεδετικά συμπτώματα, αλλά και τα γνωστικά και κοινωνικά ελλείμματα. Ορισμένοι τύποι τραύματος φάνηκαν να μειώνουν την ηλικία εμφάνισης ψύχωσης, ενώ υπήρχαν και διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα ως προς τα διαφορετικά συμπτώματα.

Συμπεράσματα: Η συσχέτιση μεταξύ παιδικού τραύματος και της εμφάνισης ψύχωσης έχει αποτελέσει αντικείμενο πολλών επιστημονικών ερευνών τα τελευταία χρόνια, οι οποίες δείχνουν μια ισχυρή σύνδεση μεταξύ αυτών των δύο παραγόντων. Συνεπώς είναι απαραίτητη η ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών ψυχικής υγείας ως προς την αναγνώριση του παιδικού τραύματος σε ασθενείς με ψύχωση -και όχι μόνο-, η οποία θα συμβάλλει στην έγκαιρη διάγνωση, στις κατάλληλες και αποτελεσματικές εξατομικευμένες θεραπευτικές παρεμβάσεις και στη μείωση διάρκειας της νοσηλείας.

ΑΑ-44 | Εξετάζοντας τη στάση και την ετοιμότητα των συστημικών ψυχοθεραπευτών στην Ελλάδα για την αντιμετώπιση των αναγκών στα άτομα με ψυχωσική συμπτωματολογία

Ιωάννα Γκαντή

Ιατρική Σχολή Αθηνών, ΕΚΠΑ

Εισαγωγή/Σκοπός: Οι ψυχωσικές διαταραχές αποτελούν σημαντικές προκλήσεις για τους επαγγελματίες ψυχικής υγείας. Η αποτελεσματική διαχείριση της ψυχωσικής συμπτωματολογίας απαιτεί ολιστικές παρεμβάσεις. Καθώς στην Ελλάδα υπάρχει περιορισμένη έρευνα σχετικά με τη στάση και την ετοιμότητα των συστημικών ψυχοθεραπευτών να αντιμετωπίζουν τις ανάγκες των ατόμων αυτών, σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να εξετάσει τους δύο αυτούς παράγοντες.

Υλικό/Μέθοδος: Πραγματοποιήθηκε ποσοτική μεθοδολογική προσέγγιση, χρησιμοποιώντας την κλίμακα Opinions about Mental Illness (OMI) για τη συλλογή δεδομένων. Η κλίμακα OMI διανεμήθηκε μέσω διαδικτυακών ερωτηματολογίων σε 80 επαγγελματίες ψυχικής υγείας στην Ελλάδα μέσω σκόπιμης δειγματοληψίας. Πραγματοποιήθηκαν στατιστικές αναλύσεις, όπως t-tests, ANOVA και συσχετίσεις Pearson για να διερευνηθούν οι σχέσεις μεταξύ δημογραφικών/επαγγελματικών παραγόντων και στάσεων των θεραπευτών. Η ετοιμότητα προσεγγίστηκε περιγραφικά μέσω ερωτήσεων που περιλάμβαναν πόσο έτοιμοι οι θεραπευτές αισθάνονται, ποια τα εμπόδια και οι προτεινόμενες λύσεις κατά τη συνεργασία με τα άτομα με ψυχωσική συμπτωματολογία.

Αποτελέσματα: Τα ευρήματα δείχνουν ότι το φύλο επηρεάζει σημαντικά τις στάσεις απέναντι στις υποκλίμακες της κοινωνικής διάκρισης και του κοινωνικού περιορισμού. Στο οικογενειακό ιστορικό ψυχικής νόσου, βρέθηκε μια οριακή διαφορά στις στάσεις απέναντι στον κοινωνικό περιορισμό. Τα περισσότερα έτη εκπαίδευσης ή εξάσκησης στην συστημική ψυχοθεραπεία και η εξειδικευμένη κατάρτιση στην ψύχωση δεν παρουσίασαν σημαντική συσχέτιση με καμία υποκλίμακα του OMI. Τέλος, βρέθηκε ότι σημαντικό ποσοστό των συμμετεχόντων δηλώνει πως αισθάνεται ανεπαρκώς προετοιμασμένο.

Συμπεράσματα: Η παρούσα μελέτη αναδεικνύει την ανάγκη για προσαρμοσμένα προγράμματα κατάρτισης που να αντιμετωπίζουν τις ειδικές για το φύλο στάσεις και να ενισχύουν την ετοιμότητα των ψυχοθεραπευτών να υποστηρίξουν άτομα με ψυχωσικά συμπτώματα. Σημαντικά εμπόδια όπως το στίγμα και ο κοινωνικός αποκλεισμός και λύσεις όπως χρηματοδότηση και διασύνδεση αναγνωρίστηκαν ως καταλύτες της βελτίωσης της φροντίδας των ψυχικά ασθενών.

AA-45 | Διαφορές φύλου και άλλων παραγόντων ως προς τη συμπτωματολογία και την κοινωνική λειτουργικότητα στο πρώτο ψυχωσικό επεισόδιο

Ιωάννα Αδαμαντία Σκοτίδα

Ψυχολόγος MSc Εγκαίρη Παρέμβαση στην Ψύχωση εκπ. Γνωσιακή Συμπεριφοριστική Ψυχοθεραπεύτρια

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η αναζήτηση διαφορών ως προς το φύλο, την επαγγελματική αποκατάσταση και την ηλικία των ασθενών με Πρώτο Ψυχωσικό Επεισόδιο σχετικά με τις παραμέτρους της συμπτωματολογίας και της κοινωνικής λειτουργικότητάς τους.

Τα δεδομένα για την εκπόνηση της έρευνας αντλήθηκαν από την Ερευνητική Μελέτη Πρώτου Ψυχωσικού Επεισοδίου «Αθήνα» (Athens First-Episode Psychosis Research Study), ένα ερευνητικό πρόγραμμα που βασίζεται στη διαδοχική επαφή των ασθενών σε συνεργασία με τα τμήματα επειγόντων περιστατικών πέντε ψυχιατρικών νοσοκομείων («Αιγινήτειο» Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο, «414» Στρατιωτικό Νοσοκομείο, «Αττικόν» Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο, «Σισμανόγλειο» Γενικό Νοσοκομείο και «Σωτηρία» Γενικό Νοσοκομείο) (Xenaki et al., 2020). Το δείγμα της δεδομένης έρευνας αποτελούν 224 συμμετέχοντες με διάγνωση Πρώτου Ψυχωσικού Επεισοδίου. Τα ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν ήταν το «Ερωτηματολόγιο Medical Research Council (MRC) Socio-demographic Schedule μέρος 1 + 2» (Mallett, 1997), η «Κλίμακα Θετικού και Αρνητικού Συνδρόμου» (Positive and Negative Syndrome Scale - PANSS) (Kay et al., 1987; Λύκουρας et al., 1994), η «Κλίμακα Global Assessment of Functioning» (GAF) (Hall, 1995) και η «Κλίμακα Personal and Social Performance scale» (PSP) (Morosini et al., 2000).

Μεταξύ των αποτελεσμάτων που αναδείχθηκαν είναι ότι οι γυναίκες εμφανίζουν περισσότερα θετικά συμπτώματα από τους άντρες, ενώ παράλληλα οι άντρες εκδηλώνουν περισσότερα αρνητικά συμπτώματα από τις γυναίκες σε επίπεδα στατιστικής σημαντικότητας. Επιπλέον, παρουσιάστηκε ότι όσοι δεν έχουν εργαστεί ποτέ στη ζωή τους εμφανίζουν στατιστικά σημαντικά περισσότερα αρνητικά συμπτώματα, καθώς και περισσότερα συμπτώματα γενικής ψυχοπαθολογίας από όσους έχουν εργαστεί. Τέλος, οι θεραπευόμενοι ηλικίας ≤ 25 χρονών εκδηλώνουν στατιστικά σημαντικά περισσότερα θετικά, αρνητικά αλλά και γενικής ψυχοπαθολογίας συμπτώματα από την ηλικιακή ομάδα των ≥ 26 . Από την άλλη, οι συμμετέχοντες ηλικίας ≥ 26 χρονών παρουσιάζουν στατιστικά σημαντικά καλύτερες επιδόσεις στις κλίμακες κοινωνικής και ψυχολογικής λειτουργικότητας απ' ότι οι ≤ 25 . Τα ευρήματα αυτά συζητήθηκαν με βάση έρευνες της διεθνούς βιβλιογραφίας.

Λέξεις – κλειδιά: Πρώτο Ψυχωσικό Επεισόδιο, φύλο, επαγγελματική αποκατάσταση, ηλικία, συμπτωματολογία, κοινωνική λειτουργικότητα

